

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA REGIONÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ EKONOMIKY

Projekt ekonomické optimalizace provozu zoologických zahrad
v Olomouci a v Ostravě
Economic Optimization Project of Management in Zoological Gardens
in Olomouc and Ostrava

Student: Bc. Táňa Apostolovová
Vedoucí diplomové práce: prof. Ing. Dušan Smolík, DrSc.

Ostrava 2011

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci včetně všech příloh
vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 29. 4. 2011

Táňa Apostolovová

Obsah

Úvod	7
1. Zoologická zahrada Olomouc	9
1.1. Historie	9
1.2. Současnost	10
1.3. Analýza Zoo Olomouc ve sledovaném období let 2004-2009	11
1.3.1. Rok 2004	11
1.3.2. Rok 2005	12
1.3.3. Rok 2006	13
1.3.4. Rok 2007	14
1.3.5. Rok 2008	15
1.3.6. Rok 2009	16
1.4. Provozní údaje Zoologické zahrady Olomouc	18
1.4.1. Základní ukazatele	18
1.4.2. Majetkové poměry	22
1.4.3. Doplnující vybrané ukazatele	24
2. Zoologická zahrada Ostrava	27
2.1. Historie	27
2.2. Současnost	29
2.3. Analýza Zoo Ostrava ve sledovaném období let 2004-2009	29
2.3.1. Rok 2004	29
2.3.2. Rok 2005	30
2.3.3. Rok 2006	31
2.3.4. Rok 2007	33
2.3.5. Rok 2008	33
2.3.6. Rok 2009	34

2.4. Provozní údaje Zoologické zahrady Ostrava	35
2.4.1. Základní ukazatele	35
2.4.2. Majetkové poměry	39
2.4.3. Doplnující vybrané ukazatele	42
3. Ekonomická optimalizace	44
3.1. Porovnání ekonomických ukazatelů Zoologických zahrad Olomouc a Ostrava	44
3.2. SWOT analýzy Zoologických zahrad Olomouc a Ostrava	45
3.2.1. SWOT analýza Zoologické zahrady Olomouc	46
3.2.2. SWOT analýza Zoologické zahrady Ostrava	52
3.3. Plány blízké budoucnosti	58
3.3.1. Plány blízké budoucnosti Zoologické zahrady Olomouc	58
3.3.2. Plány blízké budoucnosti Zoologické zahrady Ostrava	59
3.4. Návrhy	63
3.4.1. Možnosti pro Zoologickou zahradu Olomouc	64
3.4.2. Možnosti pro Zoologickou zahradu Ostrava	67
3.4.3. Další možnosti	70
Závěr	75
Seznam použité literatury	77
Seznam zkratk	
Seznam grafů	
Seznam obrázků	
Seznam tabulek	
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

Úvod

V současné době ohrožení velkého počtu různorodých druhů zvířat, se zoologické zahrady staly místem, kde se člověk nejen setkává a seznamuje s faunou celého světa, ale také místem, kde se snaží udržet rozmanitost zvířecího království. Zoologická zahrada nám poskytuje prostor pro relaxaci, turistiku a také vzdělání, poněvadž samotnou svou existencí ukazuje, kolik cenného v sobě ukrývá příroda a podněcuje nás k její ochraně. Stává se tak jedním z mála míst uprostřed velkých měst, shonu a slepou honbou za materialismem, kde se člověk může, alespoň v myšlenkách, vrátit ke svým kořenům a představit si časy, kdy žil bok po boku divokým zvířatům, se kterými žil v harmonii.

Postupující rozvoj lidské společnosti sebou přináší řadu problémů spojených s ekologií a význam zařízení, jakými jsou zoologické zahrady, stále více roste. Zvířatům ubývá přirozeného prostředí a naopak roste počet nepřátel. Mnoho druhů je na pokraji vyhubení, některé už se dokonce ve volné přírodě nevyskytují. Zoologické zahrady po celém světě se se všemi těmito faktory snaží bojovat. Vydávají maximální úsilí o vytvoření, co možná nejpřirozenějšího domova pro své svěřence pomocí projektů ex – situ, jež jsou zakotveny v Úmluvě o biologické rozmanitosti přijaté OSN v roce 1992 na konferenci v Rio de Janeiru. V 9. článku této úmluvy se nachází výzva k ochraně ex – situ a ke zřízení zařízení tohoto typu „umožňujících ochranu a výzkum rostlin, zvířat i mikroorganismů, jakož i záchranu a rehabilitaci.“ [7] Zoologické zahrady se věnují intenzivně spolupráci, která přináší jako své ovoce úspěšný návrat některých druhů živočichů zpět do volné přírody na místa, kde se ještě v nedávné historii hojně vyskytovaly. Díky takové spolupráci mohou zahrady lépe a účinněji využívat omezené finanční zdroje, rychle mezi sebou rozšiřovat nové poznatky z výzkumu apod.

Zoologické zahrady se také snaží z nečinnosti vytáhnout své návštěvníky pomocí různých akcí, jako například adopce zvířat, sběr starých elektrospotřebičů atd.

Při pozorování světa je nad slunce jasné, že zařízení jako zoologické zahrady jsou potřebné pro udržení biodiverzity naší Planety.

Dvěma důležitými českými zástupci, kteří se těší velké vážnosti a dobrému jménu, jsou Zoologická zahrada Olomouc a Zoologická zahrada Ostrava. Obě zoologické zahrady vznikaly velice podobně a v současnosti chovají ve společném součtu přes 3000 kusů zvěře. Obě zoo patří do prestižních evropských

i světových organizací a jsou v programu EEP. Každá z nich vede plemennou knihu vybraného zvířete. Obě jsou v kontaktu se záchrannými stanicemi pečujícími o handicapovaná zvířata, ať už jako s vlastní organizací nebo na bázi spolupráce. Mají toho rozhodně více společného, než se na první pohled může zdát.

Cílem této diplomové práce je proto seznámení se s oběma zoologickými zahradami, s jejich činnostmi, historií, současností a především s jejich hospodařením s možností vytvoření kroků ke zvýšení návštěvnické atraktivnosti.

Práce je koncipovaná do 3 kapitol. První je zaměřená na Zoologickou zahradu Olomouc, druhá na Zoologickou zahradu Ostrava. Obě postupují stejně, aby mohlo dojít k patřičnému posouzení rozdílů. V první fázi popisují samotný vznik zoologické zahrady a průběh jejího vývoje až do současnosti, po té se věnují rozepsání průběhu sledovaného období let 2004 – 2009 a ekonomickým ukazatelům. Poslední, tedy třetí, kapitola je věnována současnému dění, plánům zahrad v blízké budoucnosti a v závěru jsou navrženy náměty, pomocí kterých by mohlo dojít ke zvýšení turistické atraktivnosti nebo zlepšení návštěvnických služeb.

1. Zoologická zahrada Olomouc

1.1. Historie

Zoologická zahrada v Olomouci vznikla v 50. letech z původního zoologického koutku umístěného ve Smetanových sadech. Odbor, pověřený realizací projektu tehdejší Krajským národním výborem (KNV), vybral jako cílové místo Svatý Kopeček, který je vzdálen 10 kilometrů od centra Olomouce. Místo se postupem času ukázalo za nejlépe možně vybrané, protože poskytuje rozmanitý terén, na němž jde vhodně umisťovat druhy tak, jak žijí ve volné přírodě, a taktéž poskytlo dostatek prostoru pro rozšiřování. Slavnostní otevření se konalo 3. června 1956 a jejím prvním ředitelem se stal RNDr. Václav Roubíček.

Zoologické zahradě hrozilo několikrát během historie zrušení, protože nevykazovala dostatečnou soběstačnost a KNV považovalo za zbytečné její provoz financovat. K záměru zrušit olomouckou zoo však nikdy nedošlo.

V 70. letech nastalo období hektické výstavby. Nově vzniklé objekty a rozšíření odpovídají s menšími změnami dnešnímu stavu. Proběhl také kurz pro ošetřovatele exotických zvířat. Ti získali novou odbornost a mohli se tak lépe starat o své svěřence. Do té doby totiž většina ošetřovatelů neměla žádné odborné vzdělání a svou práci vykonávali spíše jako hobby. V tomto období se zoo také potýkala s nákazou zvěře a následně i ošetřovatelů snětí slezinnou (antraxem). Na tuto nákazu prokázaně uhynulo celkem 6 kusů zvěře v hodnotě 81 tisíc Kčs. To však nebyla jediná ztráta, kterou zoo pocítila. Kvůli výskytu snětí slezinné musela být zoo v karanténě.

V 80. letech utichá, spolu s finančními zdroji od nadřízených orgánů, také stavební činnost a zoo se věnuje pouze drobným pracím. Rozvíjí se však činnost záchranné stanice pro handicapovaná zvířata. V roce 1984 zoo opět ochromily ztráty způsobené nemocemi zvířat. V lednu uhynulo 17 papoušků v celkové hodnotě 112 tisíc Kčs na nákazu Pacechovou chorobou (virový zánět jater papoušků). Tato nemoc byla tímto úhynem poprvé diagnostikována na našem území (tehdejší Československo). V listopadu se pak do výběhu vlků dostala liška nakažená vzteklinou. 3 vlci museli být následně zastřeleni. O měsíc později se vzteklinou projevil také u psů dingo, kteří museli být taktéž zastřeleni. Zoo musela být navíc do ledna 1985 zavřena pro návštěvníky, což jí způsobovalo ztráty na

vstupném. Na druhou stranu, zoo v této době zlepšila svou propagaci a objevil se první informační systém, který prováděl návštěvníky po zoologické zahradě.

90. léta se v zoo Olomouc nesou v duchu zapojování se do různých programů a spolků. Již v r. 1990 se stala členem UCSZ (Unie českých a slovenských zoologických zahrad), jenž je odborným a morálním garantem svých členů. V r. 1993 se zapojila do programu EEP (Evropský záchovný program/chov). Tím dokázala získat mnoho vzácných druhů zvířat a navíc tak pozitivně ovlivňovala návštěvnost. Roku 1995 se stala řádným členem EAZA (Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií). Na jejich konferenci pak byla olomoucká zoo pověřena přípravou podkladů pro evropské plemenné knihy sibiřských a západosibiřských kozorožců (zoo Olomouc je jejich dlouholetým úspěšným chovatelem).

Od následujícího roku (1996) tuto plemennou knihu vede. V tomto období se také udála významná změna, a to přechod zoologických zahrad od ministerstva kultury pod ministerstvo životního prostředí. Rozjíždí se modernizace objektů a výstavba nových expozic.

Tato hojná výstavba pokračuje i na začátku nového milénia. Největší investiční akcí byla výstavba výtopny na biomasu a rozvody tepla. V roce 2001 se olomoucká zoo stává členem prestižní Světové asociace zoologických zahrad a akvárií (WAZA). Velice se jí daří při početných odchovech zvířat včetně vzácných a na pokraji vyhubení. I propagace se vyvíjí úspěšně. V roce 2006 se uskutečnila ohromná reklamní kampaň financovaná z dotačního programu Evropské unie SROP a olomouckým Krajským úřadem. V témže roce se uskutečnily velké oslavy 50. výročí od založení zoo.

1.2. Současnost

Zoologická zahrada Olomouc je příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Statutární město Olomouc. Ředitelem je v současnosti Dr. Ing. Radomír Habáň, jenž tuto pozici zastává od roku 2008. Olomoucká zoologická zahrada se rozkládá na 42,5 hektarech a chová téměř 1600 kusů zvěře z 354 druhů. Zaměstnáno je zde kolem 70 osob. Raritou, která se v žádné jiné zoologické zahradě v Česku nenachází, je vyhlídková věž (32m). Dalšími zajímavostmi je průchozí výběh makaků, pavilón netopýrů, kde volně poletují

kaloni zlatí v přírodě téměř před vyhynutím nebo obří mořské akvária se žraloky (objem 42 tisíc litrů) a jinými velkými rybami (17 tisíc litrů). Fotografie uvedených zajímavostí jsou umístěny v příloze číslo 18.

Specializací zoo Olomouc jsou žirafy, afričtí kopytníci (přímorožce jihoafrického má dokonce ve znaku), severská fauna a mořská akvária.

K veřejnosti zoologická zahrada přistupuje velice otevřeně. O Vánocích pořádá noční komentované prohlídky celého areálu, děti se mohou podívat přímo do výběhu koz, jsou zde pořádány různé přednášky a další vzdělávací aktivity a odborníci ze zoo taktéž vyjíždí do škol v okolí. Návštěvník zoo má také možnost vzít sebou svého psího společníka. Psi mohou jít do areálu zoo se svým pánem zdarma, avšak musí být na vodítku, větší psi musejí mít náhubek, a nesmí vstupovat do uzavřených pavilonů.

1.3. Analýza Zoo Olomouc ve sledovaném období let 2004-2009

1.3.1. Rok 2004

Rok 2004 je počáteční rok sledovaného období vývoje Zoologické zahrady Olomouc.

V tomto roce byly zrealizovány dvě významné stavební akce. Tyto akce byly směřovány do oblasti zázemí zoo bez soustředění se na návštěvníky. První realizací bylo zapojení nového zdroje vody. Tento zdroj posílil stávající stav, jenž se již v odběru vody nacházel na samé hranici únosnosti. Druhou důležitou stavbou se stala centrální výtopna na biomasu. Tato vlastní „elektrárna“ je ojedinělým projektem svého druhu v celé Evropě. Vedení zoo si od ní slibuje výrazné úspory nákladů na tepelná média. Výtopnu na biomasu finančně podpořil nejen magistrát města Olomouce, ale také olomoucké družební město švýcarský Lucern a především Státní fond životního prostředí České republiky. Zoologická zahrada v ní vidí schůdnou cestu, jak se jí podobné zařízení mohou vypořádat s rostlinnými odpady. Novostavbou, která již přitáhne oko návštěvníka, je Tropický jihoamerický pavilon. Návštěvnost za rok 2004 činila 374.508 osob. V této době je také zaměstnaných 71 osob.

Zoologická zahrada také poprvé ve své historii obdržela příspěvek od olomouckého hejtmanství.

Hned od počátku sledovaného období se ukazuje, že olomoucká zoo má značné úspěchy na poli chovatelství. Za tento rok přibýlo na seznamu 18 nových druhů a 172 nových kusů zvěře, tj. 324 druhů zvěře a jejich konkrétní stav je 1635 kusů v celkové hodnotě 10.576.327,3 Kč. Za nejúspěšnější odchov považují chovatelé 5 mláďat gepardů a fakta jim dávají zapravdu, jelikož se jedná o ojedinělý úspěch v rámci celé Evropy.

Olomoucká zoo hospodařila v tomto roce s kladným hospodářským výsledkem (518.489,93 Kč). Změny majetku byly jak z hlediska krátkodobého, tak z hlediska dlouhodobého majetku rostoucí. Hodnota krátkodobého majetku vzrostla o 17%, tj. na 25.446.929,24 Kč, hodnota dlouhodobého majetku vzrostla o 30,2% na částku 63.838.266, 36 Kč. Hodnota celkového majetku spravovaného zoologickou zahradou se tedy zvýšila o 26,2 % (=18.533.891,75 Kč) a konkrétní částka tohoto majetku k 31. 12. 2004 byla 89.285.195,6 Kč.

Na dotacích získala zoo Olomouc v roce 2004 celkově 27.958.729,5 Kč. Z této částky získala 16.520.000 Kč od svého zřizovatele Statutárního města Olomouc a 3.055.020 Kč od Ministerstva životního prostředí na svůj provoz. Na dlouhodobý majetek pak obdržela 7.045.807,5 Kč od zřizovatele, 1.000.000 Kč od Olomouckého kraje a 337.902 Kč od SFŽP ČR.

Zoologická zahrada Olomouc proinvestovala 18.266.395,48 Kč. Ukazatel její soběstačnosti nedosáhl ani na 50% a ukazoval 47,56%.

1.3.2. Rok 2005

Rok 2005 se nesl v duchu dalšího zkvalitnění zoo pro návštěvníka. Byl vybudován nový prostorný výběh pro rysy. Zahrada se také pyšní odchovem gepardů, pro něž bylo nově postaveno chovné zařízení mimo návštěvnickou část. Zoo by se ráda do budoucna stala, společně se Zoologickou zahradou ve Dvoře Králové, střediskem odchovávaní těchto šelem v České republice. Návštěvnost v těchto 12 měsících stoupla o 23.000 osob a opět se přiblížila hranici 400.000 (konkrétně 397.052 osob). Zaměstnán je stejný počet jako v roce 2005 a to 71 osob.

Projekt z předchozího roku, výtopna na biomasu, sice stále jede ve zkušebním období, kdy se ještě musí vyladit drobné chyby, které se stále na

zařízení projevují, své místo pod sluncem si však již našla a prokázala svou potřebnost v zimním období.

Chovu se v olomoucké zoo i nadále daří. Za rok 2005 se narodilo 294 mláďat. Počet chovaných zvířat již stoupl na 1794 kusů v 378 druzích a dosahují celkové částky 11.285.404,01 Kč.

Zoo opět vykazuje kladný výsledek hospodaření 357.375,9 Kč. Hodnota jejího celkového majetku se zvýšila o 3,7% na 92.605.026,62 Kč. Stálá aktiva také narostla, a to o 12,2% (71.646.102,32 Kč). Ovšem oběžná aktiva poklesla o téměř 18%, na částku 20.958.924,3 Kč.

Dotace v tomto roce poskytl zřizovatel, MŽP a SFŽP ČR. Zřizovatel poskytl 17.5 milionů Kč, 3.068.300 Kč obdržela zoo od MŽP a 4.004.098 Kč od SFŽP ČR.

V tomto roce bylo proinvestováno 10.582.600,95 Kč. Ukazatel soběstačnosti zoo Olomouc se zvýšil na téměř 52%.

1.3.3. Rok 2006

Rok 2006 je zapsán do historie olomoucké zoologické zahrady červenou barvou.

V tomto roce došlo k oslavám 50. výročí od otevření zahrady pro veřejnost. V průběhu své existence se vytrýbila jako nejnavštěvovanější kulturně vzdělávací subjekt v Olomouckém kraji. V roce 2006 dosáhla návštěvnost hodnoty 360.333 osob. A oproti předešlému roku se o jednoho zvýšil také počet pracovníků (na 72).

I tento rok přibýlo několik staveb. Jednou z nich je vyhlídková terasa nad výběhem pro žirafy, odkud mohou návštěvníci zvířata sledovat lépe a detailněji. Součástí této výstavby bylo i rozšíření stájí pro antilopy jako součást jejich zimoviště. Druhou takovouto důležitou investicí bylo rozšíření výběhu pro medvědy, které povede ke zlepšení jejich životních podmínek.

Oblast odchovu zaznamenala výjimečnou událost a to odchov mravenečnicka stromového. Jedná se o ojedinělý celoevropský úspěch. Zoo dále přivítala na svět dalších 341 mláďat.

V tomto roce hospodařila olomoucká zoo s nulovým hospodářským výsledkem. Její celkový majetek se zvýšil o 4,2% na částku 96.515.454,8 Kč. Dlouhodobý i krátkodobý majetek také vzrostl. Dlouhodobý o 2% na částku 73.093.643,81 Kč a krátkodobý o 11,8% na částku 23.421.810,99 Kč.

Celkové dotace v tomto roce činily 26.757.037 Kč. Z této částky poskytli 18.100.000 Kč zřizovatel na provoz zoo, 2.788.137 Kč poskytlo na provoz MŽP a 18.900 Kč ÚP Olomouc. Další dotace byly získány od KÚOK ve výši 2.100.000 Kč a od zřizovatele na dlouhodobý majetek ve výši 3.750.000 Kč.

Do vlastních výnosů zoologické zahrady musela být podle platné legislativy započtena i dotace od KÚOK, i když tato nebyla v daném roce obdržena. Šlo o dotaci na projekt propagace v roce 2006 ve výši 2.100.000.

Zoologická zahrada Olomouc proinvestovala 5.745.052,51 Kč a její soběstačnost dosáhla hodnoty 52,99%, což je zlepšení o více než 1%. V tomto roce taky absolvovala v období od 18. 1. do 9. 2. hloubkovou kontrolu od NKÚ. Cílem bylo zjištění, jak olomoucká zoo využívá účelové dotace od MŽP v rámci programu „Příspěvek zoologickým zahradám“ za roky 2003 a 2004. Komise došla k závěru, že je využívá v souladu se směrnicemi MŽP.

1.3.4. Rok 2007

V roce 2007 došlo ke změně vedení. Dosavadní ředitel pan Ing. Zdeněk Slavotínek opustil své místo ředitele po 22 letech a jeho nástupcem se stal pan Dr. Ing. Radomír Habáň.

Nebyla sice postavena žádná nová expozice, ale byla zrekonstruována velice potřebná obchůzková cesta pod výběhem kozorožců sibiřských, která byla kvůli špatnému stavu uzavřena pro vozidla. Byl také připraven projekt výběhu pro medvědy baribaly a málo vídané bílé vlky. Ty se povedlo v roce 2007 vrátit do olomoucké zoo po 15 letech.

Chovatelství se v tomto roce neslo v duchu rození vícčat. Díky mezinárodní výměně chovných jedinců došlo k narození čtyřčat gepardů. K narození dvojčat došlo u nejvzácnějšího chovaného zvířete - levharta mandžuského a také u fenků. Fenci se povedli rozmnožit poprvé v historii olomoucké zoo. Kromě těchto vícčat, přišla na svět i dvě mláďata žirafy.

Návštěvnost rapidně vzrostla oproti předchozímu roku na 390.000 osob. Avšak trend návštěvnosti zvýšené o 30 i více tisíc osob, byl zaznamenán v zoologických zahradách po celé republice. Zoo Olomouc je v žebříčku návštěvnosti zatím na 5. místě, ale konkurence je vysoká. Počet zaměstnanců rostl i v tomto roce, opět o jednoho, na počet 73 osob.

Rok 2007 opět zaznamenal nulový hospodářský výsledek. Rostla jen hodnota dlouhodobého majetku, oběžná aktiva a celková hodnota majetku klesala. Dlouhodobý majetek vzrostl o 5,8% na hodnotu 77.297.648,73 Kč. Hodnota krátkodobého majetku klesla o 24,3% na 17.734.840,87 Kč a celková suma majetku klesla o 1,5% na částku 95.032.489,6 Kč.

Výrazně se snížily dotace plynoucí do zoo Olomouc. Celková výše dotací činila pouhých 20.717.128 Kč. 18 milionů poskytl zoo na provoz její zřizovatel. 2.626.736 Kč MŽP a zbývajících 90.392 Kč ÚP Olomouc.

Zahrada proinvestovala v roce 2007 9.886.464,9 Kč. Z této částky šlo 404.000 Kč na splátku dlouhodobé investiční půjčky od SFŽP ČR. Soběstačnost se zvedla na neuvěřitelných 55,5%.

1.3.5. Rok 2008

Rok 2008 je v olomoucké zoo hodnocen jako velice zdařilý. Je to viditelné především na poli chovatelství a marketingu. Naproti tomu návštěvnost klesla o 33.743 osob, což bylo způsobeno omezením v důsledku výstavby kanalizace. V období turistické sezóny bylo zprovozněno alespoň provizorní parkoviště, pro zlepšení dostupnosti zoo návštěvníkům. Počet zaměstnanců v posledním sledovaném roce klesl na 68 osob.

V chovatelství jsou v tomto roce zaznamenány mnohé úspěchy. Narození klisničky zebry Chapmannovy odstartovalo úspěšný chov zeber. Narodila se taky 3 mláďata žirafy Rotschildovy. Zdařilo se také odchovat mládě levharta mandžuského (viz rok 2007). Velké rozrůstání nastalo také u primátů (narozena mláďata gibbona zlatolícího, malpy plačtivé, kočkodana husarského, tarmarínů vousatých, kotulů veverkovitých a dalších). Oddělení ptáků bylo rozšířeno o 7 nových druhů. V tomto oddělení také došlo k zahnízdění mnoha cenných druhů (kondoři, zoborožci, supi hnědí, jeřábi, čaje a další). Zatím jsou hnízdění neúspěšná, ale zoo to přikládá na vrub jejich mládí a počítá s pozitivním vývojem do budoucna.

K 31. 12. 2008 chovala Zoologická zahrada Olomouc 1630 kusů zvířat ve 401 druzích. Jejich celková evidenční hodnota činila 10.565.575 Kč.

Marketingovému oddělení byl svěřen dlouhodobý úkol vytvoření jednotného vizuálního stylu zoologické zahrady. První výsledky už mohli postřehnout i samotní

návštěvníci - informační tabulky u výběhů byly vzhledově zmodernizovány. Změn doznaly i webové stránky. Dalším úkolem marketingového teamu bylo zajištění vhodné propagace. Tohoto se oddělení zhostilo s výbornými výsledky v podobě rekordní návštěvnosti nočních vánočních prohlídek. Přišlo dvakrát tolik návštěvníků oproti minulým letům.

Ani v roce 2008 neproběhla v zoo žádná větší stavební činnost, avšak bylo provedeno několik důležitých oprav. A to především na jaře, kdy se přes areál olomoucké zoo přehnala vichřice Emma a způsobila obrovské polomy a poškodila oplocení výběhů. Odstranění následků do značné míry ovlivnilo finanční situaci hned z kraje sezóny.

Hospodaření zoologické zahrady skončilo v tomto roce s kladným ziskem 670.759 Kč. Celková hodnota majetku v držení zoologické zahrady se zvýšila o 2,2% na hodnotu 97.100.929,41 Kč. Hodnota oběžných aktiv rovněž vzrostla, a to o 37,1% na částku 24.318.602,63 Kč. Stálá aktiva však poklesla o 5,8% na hodnotu 72.782.326,78 Kč.

Celkové dotace, které zoologická zahrada v roce 2008 obdržela, dosáhly hodnoty 27.127.163 Kč. Většinu z nich tvořily dotace od zřizovatele ve výši 24.372.062 Kč. Zbytek, 2.755.101 Kč, poskytlo MŽP.

Zoo proinvestovala ve sledovaném roce 1.372.260,23 Kč a její soběstačnost se snížila na 45,49%.

1.3.6. Rok 2009

Rok 2009 je ředitelem zoologické zahrady hodnocen jako velmi úspěšný a významný. I přes značné komplikace finanční situace, došlo k významnému posunu v oblasti výstavby a rozvoje. Zoo také navštívilo o 20 tisíc návštěvníků více než v předešlém roce (tj. konkrétně 376 500 osob).

Z podpory města Olomouc byl dokončen přírodní výběh pro medvědy baribaly a vlky arktické. Tento výběh v sobě skýtá nejen zajímavou expozici pro návštěvníky, ale také zlepšení životních podmínek. Obdobnou expozici není možno nalézt v žádné jiné zoo. Další finance cíleně směřovaly do údržby a oprav areálu. Původní plán opravy střechy Jihoamerického pavilonu, záhy přešel v celkovou rekonstrukci ze závažných důvodů. Při této rekonstrukci byly

především vyměněny nosné prvky, došlo také ke snížení ztrát tepla a v neposlední řadě také k prosvětlení celého pavilonu.

V oblasti projekční činnosti byla zkompletována dokumentace k projektům nového výběhu pro levharty a výzkumného centra pro lemury kata. Zahájeny byly projekty inženýrských sítí a nového parkoviště, jež jsou investičně rozsáhlejšího charakteru.

Zoo také zavedla jednotný vizuální styl a změnila značně komplikované logo. Dochází k postupné úpravě i samotného areálu. Ten dostává kompaktnější podobu i díky úpravě a výsadbě zeleně. Je nutno podotknout, že olomoucká zoo se nachází ve značně členitém terénu jehličnatého lesa, což jí dodává punc jedinečnosti a atraktivity mezi zoologickými zahradami. Sám ředitel prohlašuje, že se jedná o olomouckou devizu, kterou je nutno udržet.

I v chovatelské oblasti je rok 2009 hodnocen kladně. Zoo zaznamenala řadu odchovů a to i u vzácných druhů (Olomouci se je daří odchovávat pravidelně). Povedlo se však rozmnožit i druhy, chované po mnoho let (např. lenochodi, urzoun kanadský, mravenečník ad.)

Pro veřejnost pak zoo pořádala nemalý počet zajímavých akcí. Jednou z nejzajímavějších byla „Velká letní soutěž o skútr“, při níž se soutěžilo o zápis do České knihy rekordů. Tato akce měla veliký ohlas a zoo je rozhodnuta ji opakovat i v následujících letech.

Zoologická zahrada Olomouc i v tomto roce hospodařila s nulovým hospodářským výsledkem. Na svůj provoz získala od svého zřizovatele 23.320.000 Kč., ze státního rozpočtu obdržela 2.731.355 Kč. Od svého zřizovatele získala ještě navíc 383.180 Kč jako investiční dotaci na studii inženýrských sítí. Hodnota majetku olomoucké zoo se zvýšila o 722.612,57 Kč, tj. o 0,74%.

Za rok 2009 se proinvestovalo 12.553.817,05 Kč na pořízení dřevěné chaty (18.000 Kč), na nákup příslušenství k traktoru Z7441 (170.381 Kč), na rekonstrukci střechy Jihoamerického pavilonu (993.378,6 Kč), na společný výběh vlků a medvědů (9.234.303,97 Kč), na projekt centra pro chov lemurů a vstup do zoo (676.245,18 Kč), projekt na 3 informační stánky (68.740,3 Kč), na studii inženýrských sítí (383.180 Kč), projekt letní restaurace u pižmoňů (55.628 Kč), na projekt ubikace a výběhu levhartů mandžuských (264.960 Kč), na splacení půjčky od SFŽP ČR (404.000 Kč) a na odvod zřizovateli (285.000 Kč). Od svých

sponzorů obdržela zoo v Olomouci 1.699.406 Kč, což je téměř o 300 tisíc více než v roce 2008.

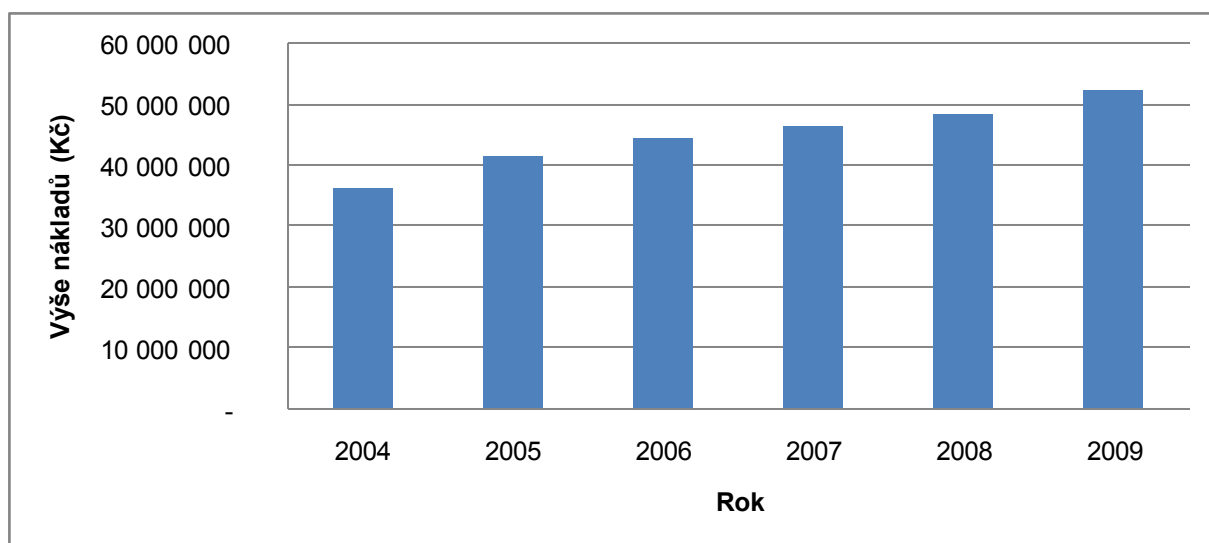
V rámci vývoje zoologické zahrady byly realizovány nebo započaty 3 projekty, a to Evropská stezka, Informační systém zoo a Projekt pro znevýhodněné skupiny obyvatel.

1.4. Provozní údaje Zoologické zahrady Olomouc

1.4.1. Základní ukazatele

Pro základní zhodnocení provozu zoologické zahrady Olomouc byly vybrány následující ukazatele: celkové náklady, celkové výnosy, tržby ze vstupného, k němuž je doplněn ukazatel návštěvnosti, výsledek hospodaření a procento soběstačnosti.

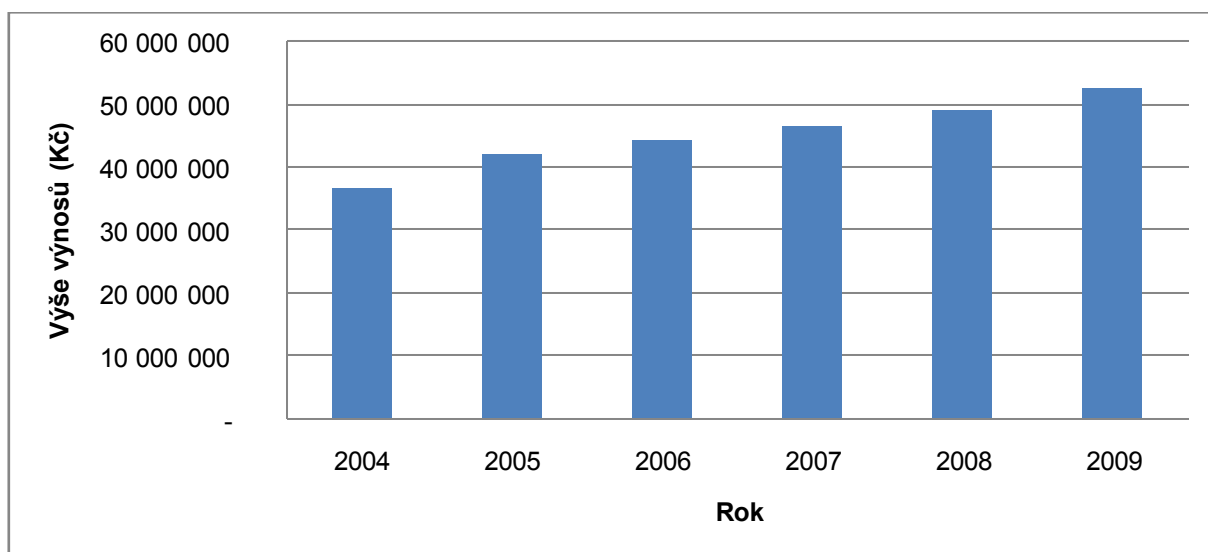
Graf č.1.1 : Vývoj celkových nákladů Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009

Zdroj: vlastní tvorba

Celkové náklady olomoucké zoo se každým rokem pravidelně zvyšují. Rostoucí vývoj zapříčiňují převážně rostoucí spotřeba materiálu, náklady spojené s ostatními (blíže nespecifikovanými) službami, mzdové náklady a s nimi spojené odvody zákonného sociálního pojištění, jiné ostatní náklady (blíže nespecifikované), odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a daní z příjmů.

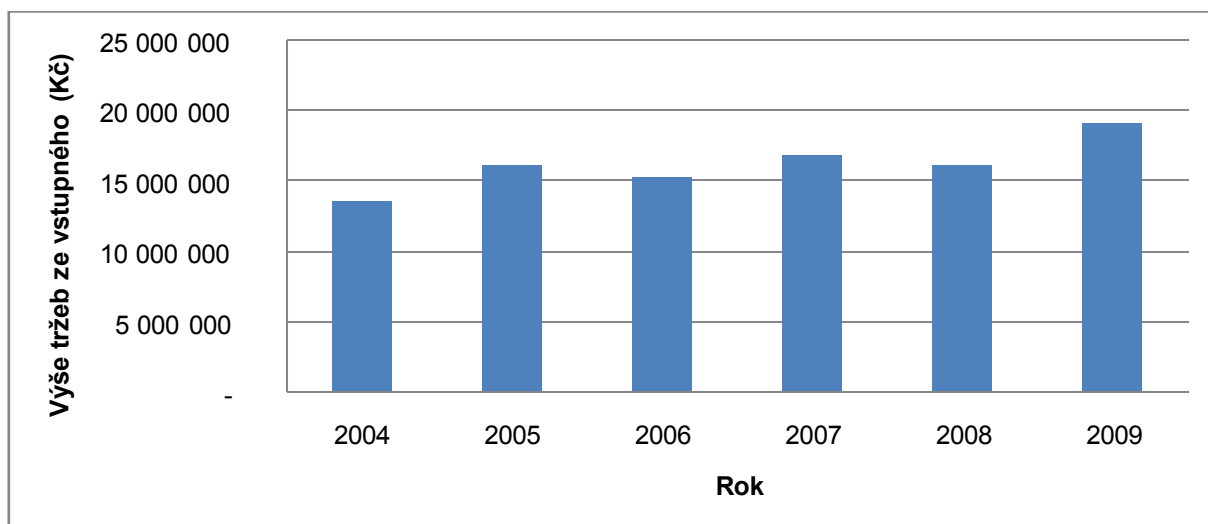
Graf č.1.2.: Vývoj celkových výnosů Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009

Zdroj: vlastní tvorba

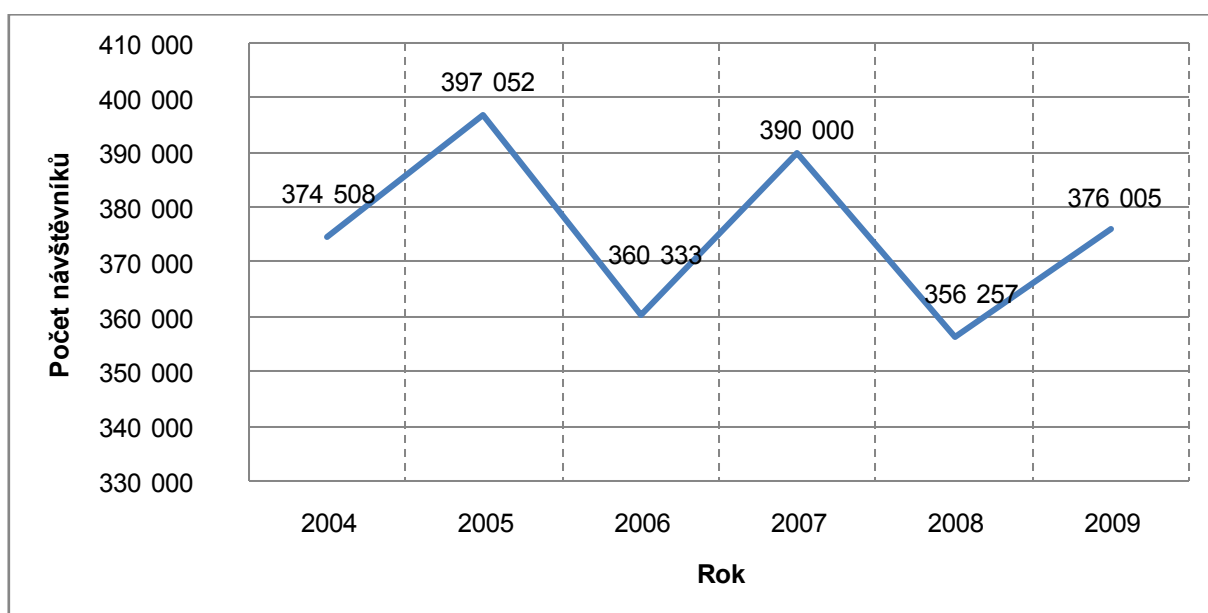
Celkové výnosy olomoucké zoo každoročně také rostou, stejně jako náklady. Růst výnosů je primárně způsoben růstem dotací, z těch pak převážně dotacemi od zřizovatele. Dále se na růstu podílí ostatní tržby z prodeje služeb, jiné ostatní výnosy blíže nespecifikované, tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, a částečně také tržby z prodeje materiálu.

Graf č.1.3.: Vývoj tržeb ze vstupného Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009

Zdroj: vlastní tvorba

Graf č.1.4.: Vývoj návštěvnosti Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009

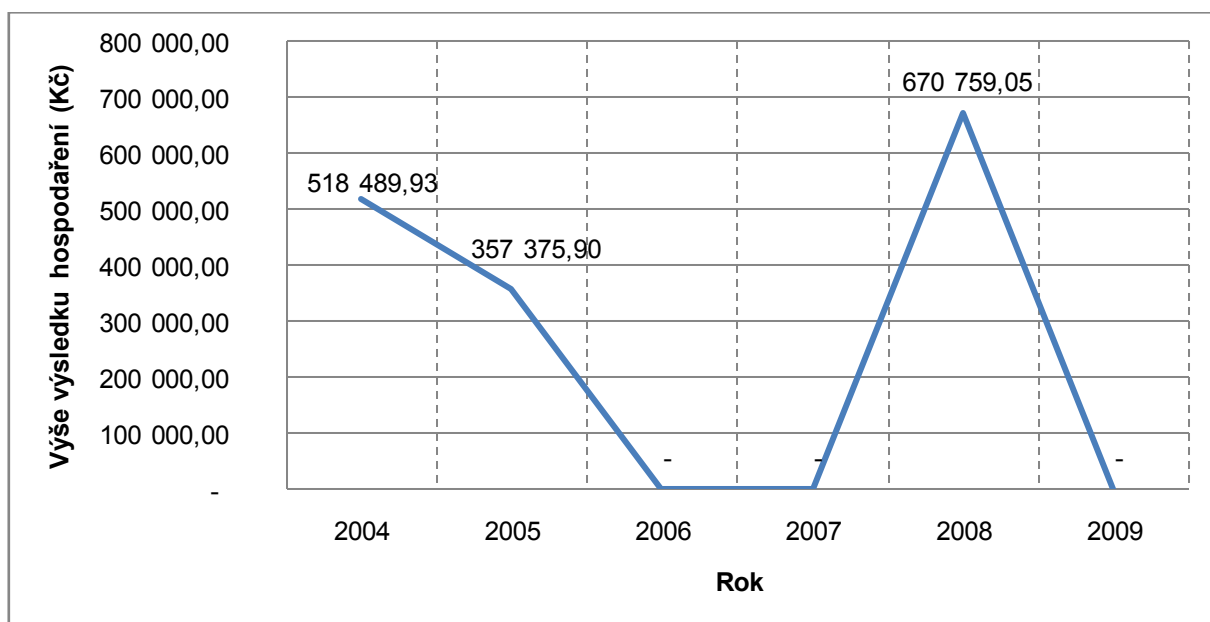

Zdroj: vlastní tvorba

Vstupné do zoologické zahrady činí 90 Kč pro dospělé, děti od 3 do 15 let, studenti a důchodci mají vstupné 50 Kč, skupinové vstupné je 40 Kč na osobu, držitelé průkazů ZTP a ZTP/P mají vstupné zdarma. Olomoucká zoo také nabízí možnost rodinnou vstupenku za 900 Kč/rok umožňující 30 jednotlivých vstupů do areálu zoologické zahrady. Ohled musí být brán také na platby za využití parkoviště. Parkovné činí 50 Kč za 5 hodin stání, následně 10 Kč za každou další započatou hodinu.

Tržby ze vstupného jsou nejdůležitější a největší součástí vlastních výnosů zoologických zahrad obecně. Růst či pokles tržeb ze vstupného přímo úměrně kopíruje změny návštěvnosti zoologické zahrady, a to bez ohledu na změny cen vstupného.

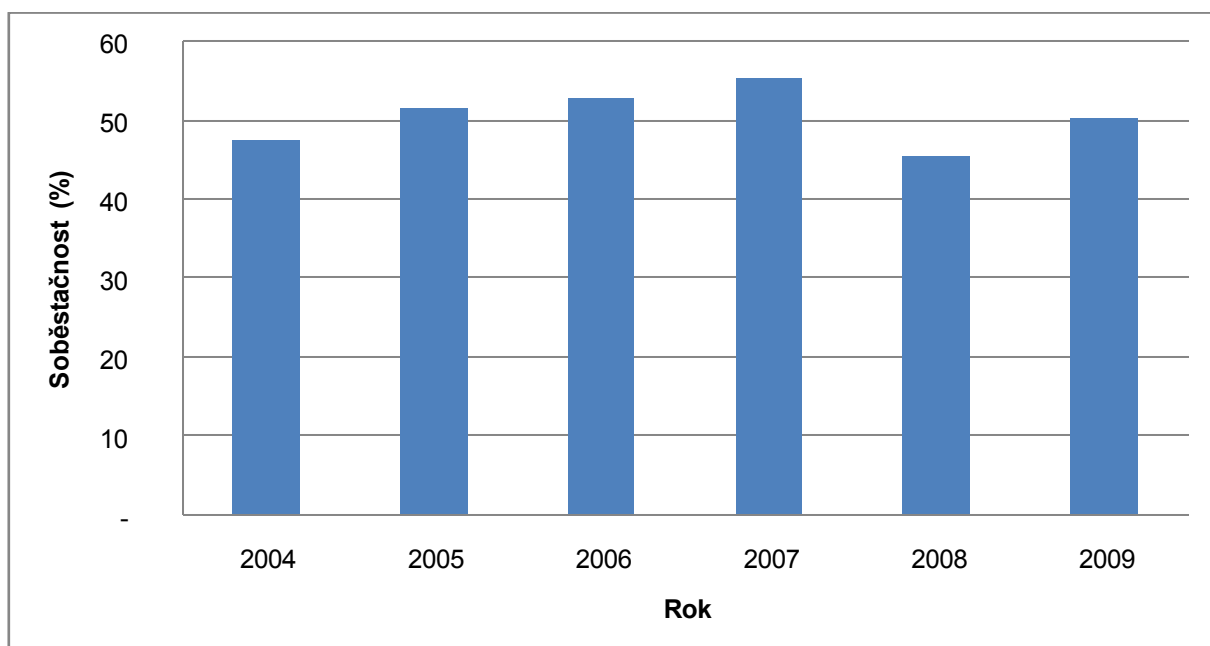
Graf č.1.5.: Vývoj výsledku hospodaření Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009

Zdroj: vlastní tvorba

Na grafu znázorňujícím výsledky hospodaření olomoucké zoo v jednotlivých letech je patrné, že zoo dokázala za celou sledovanou dobu hospodařit s kladným, případně nulovým ziskem a nedostávala se do ztráty. Na tomto stavu mají primárně zásluhu zvyšující se dotace od zřizovatele, tj. od Statutárního města Olomouc.

Graf č.1.6.: Vývoj procenta soběstačnosti Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009

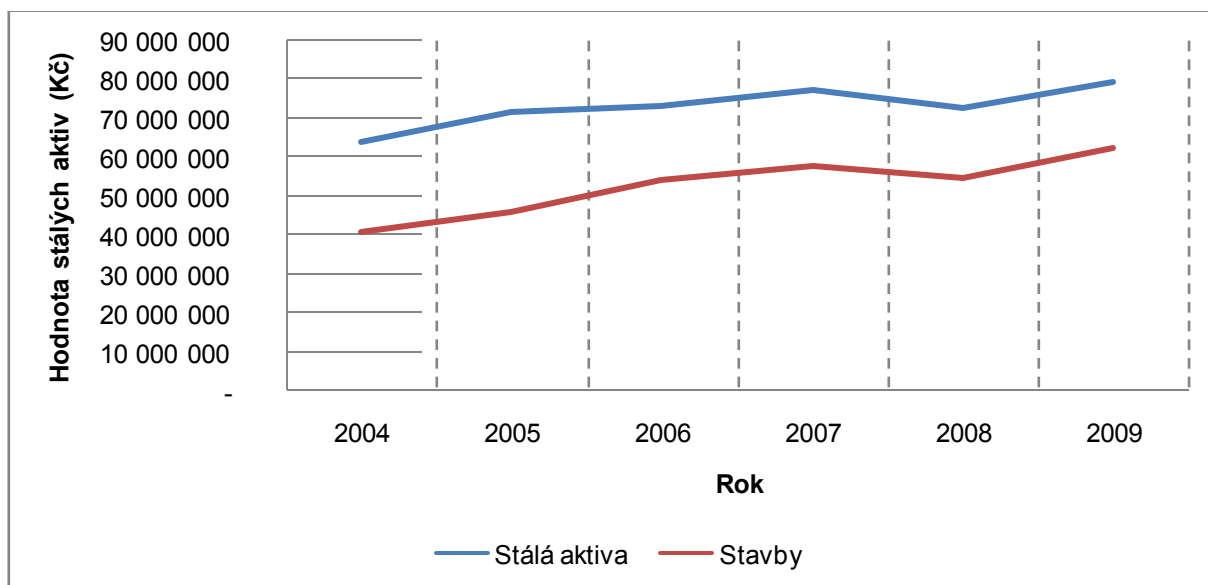
Zdroj: vlastní tvorba

Ukazatel soběstačnosti zoologických zahrad znázorňuje, na kolik procent je zoo schopna pokrýt náklady z vlastních výnosů (ty získáme odečtením provozních dotací od celkových výnosů). Porovnáme-li vývoj hodnoty soběstačnosti u olomoucké zoo s vývojem provozních dotací, uvidíme, že mezi oběma ukazateli existuje nepřímá úměra. Tedy v roce 2007, kdy se soběstačnost dostala na nejvyšší úroveň ve sledovaném období, jsou zároveň provozní dotace na nejnižší hodnotě sledovaného období. A naopak v roce 2008 vidíme u soběstačnosti markantní pokles, jenž je zapříčiněn nejvyšší provozní dotací od zřizovatele a MŽP ve sledovaném období.

1.4.2. Majetkové poměry

V této podkapitole dochází k zaměření na aktiva (stálá, oběžná a úhrn) a pasiva (vlastní zdroje, cizí zdroje, úhrn) olomoucké zoo. Asi nejdůležitější položku aktiv tvoří u zoologických zahrad chovaná zvířata. Jsou proto více rozepsány u oběžných aktiv. Všechny uváděné hodnoty se vztahují k 31. 12. daného roku.

Graf č.1.7.: Vývoj stálých aktiv Zoo Olomouc v období let 2004-2009

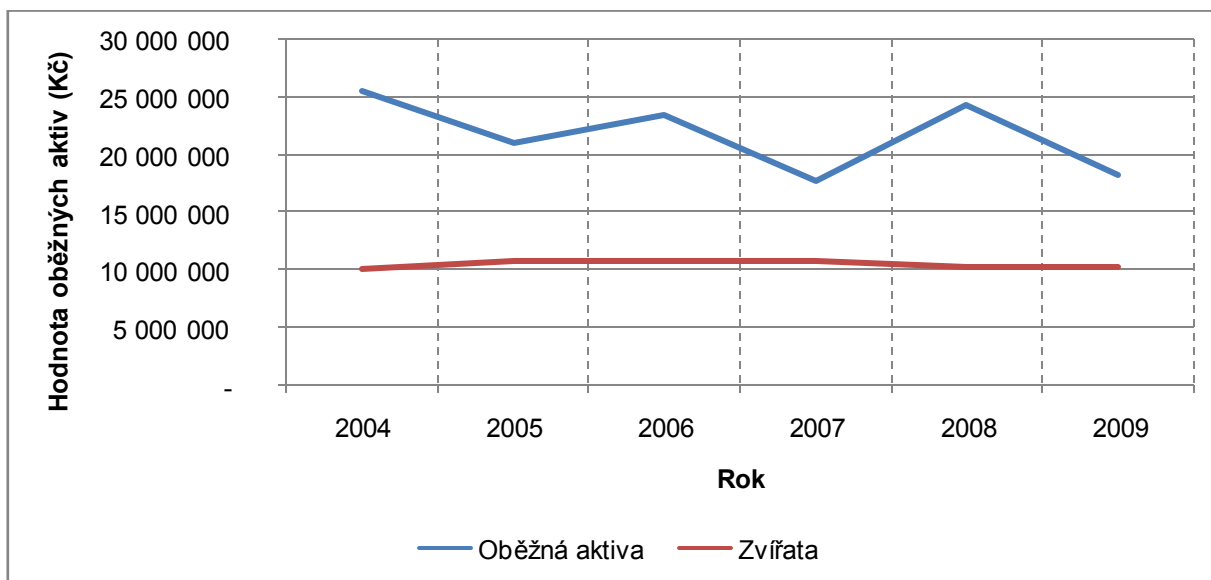

Zdroj: vlastní tvorba

Celková výše stálých aktiv olomoucké zoologické zahrady vykazuje stálý růst, a to především zvyšováním hodnoty staveb. Ty pravidelně navyšují svou hodnotu o cca 7 miliónů Kč. Výjimku tvoří rok 2008, kdy nastal pokles stálých aktiv způsobený absencí stavební činnosti, přičemž výše opravek rostla.

Ve svém minimu se nacházejí stálá aktiva v prvním roce sledovaného období, tj. v roce 2004, kdy byla na úrovni 63.838.266,36 Kč. Maxima pak dosáhla v roce 2009 při hodnotě 79.556.018,13 Kč.

Graf č.1.8.: Vývoj oběžných aktiv Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009

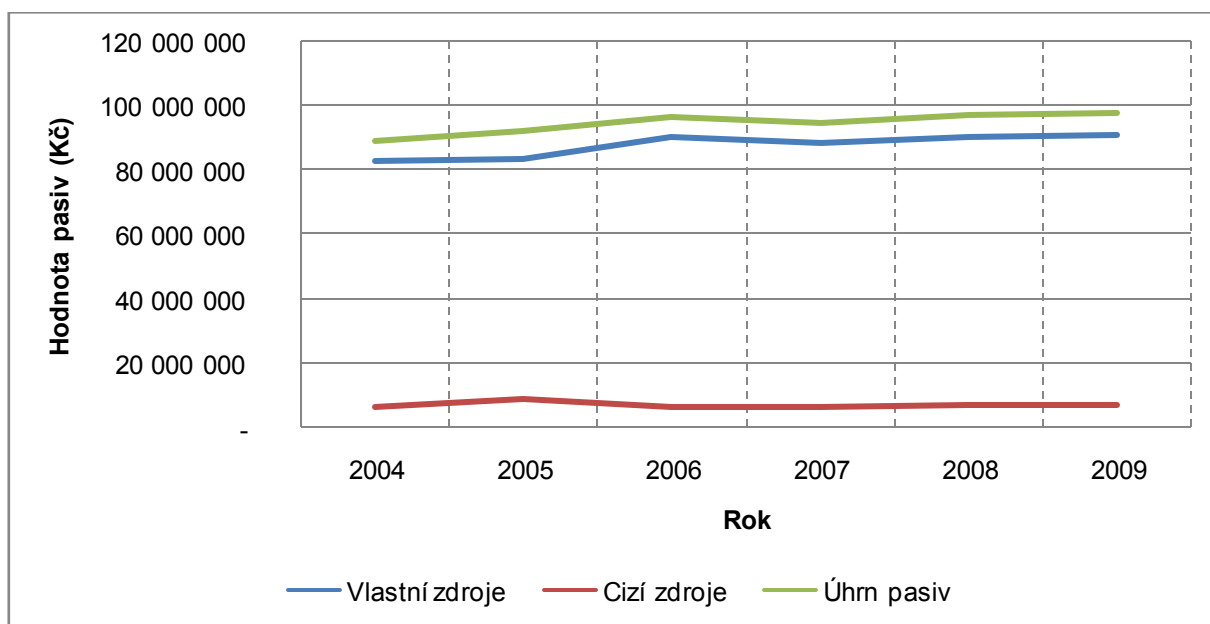
Zdroj: vlastní tvorba

Nejdůležitějším oběžným aktivem u zoologických zahrad jsou bezpochyby chovaná zvířata. U Zoologické zahrady Olomouc dochází jen k minimálním změnám u této položky, jak je patrné z grafu. Zajímavostí je, že ačkoliv cena chovaných zvířat do roku 2007 rostla, počet chovaných kusů klesal. Tedy, když se v roce 2007 cena vyšplhala do svého maxima 10.827.774,36 Kč, počet chovaných kusů klesl o 197 oproti roku předcházejícímu. Počet chovaných kusů byl nejvyšší právě v roce 2006, kdy dosahoval 1.995 chovaných kusů. Naopak minima dosáhly tyto ukazatele v letech 2004 a 2009. V roce 2004 dosahovaly chované zvířata nejnižší ceny (10.032.776,6 Kč), v roce 2009 dosáhl hranici minima počet chovaných kusů (1.567).

Změny u oběžných aktiv (průměrně o 5.054.540,46 Kč) způsobují pohyby především na těchto účtech: Nároky na dotace a ostatní zúčtování se SR (průměrná změna 804.599,60 Kč), Běžný účet (průměrná změna 2.297.813,12 Kč) a Ostatní běžné účty (průměrná změna 1.635.455,98 Kč).

Úhrn aktiv je ovlivněn působením jak stálých, tak i oběžných aktiv (viz příloha 2).

Graf č.1.9.: Vývoj pasiv Zoo Olomouc v období let 2004-2009

Zdroj: vlastní tvorba

Vlastní zdroje Zoo Olomouc jednoznačně převyšují cizí zdroje financování. Úhrn pasiv tedy v podstatné míře kopíruje pohyb vlastních zdrojů financování. Vlastní zdroje jsou rozděleny do fondů, z nichž zoo dle potřeb čerpá. Jedná se o tyto fondy: fond dlouhodobého majetku, fond oběžných aktiv, fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb, fond rezervní a fond reprodukce majetku. Z toho nejvyšší podíl mají první dva jmenované fondy. Do vlastních zdrojů financování patří také výsledek hospodaření běžného účetního období.

1.4.3. Doplnující vybrané ukazatele

Jako doplňující údaje byly vybrány některé další kategorie příjmů a nákladů. Konkrétně se jedná o sponzorské dary, náklady na péči o zeleň, spotřeba materiálu, spotřeba energie, náklady na opravy a udržování, na reprezentaci, mzdové náklady, náklady na léčiva a veterinární péči a dále také počet chovaných zvířat.

Sponzorské dary je možno rozdělit do 4 kategorií: finanční dary, naturálie, reklama a dárcovské SMS (tzv. DMS). Ve sledovaném období se pohybovala výše sponzorských darů v rozpětí 1.189.110,00 Kč (rok 2004) až 1.699.406,00 Kč (rok 2009). Nejvyšší částky dle kategorií jsou mezi finančními dary a reklamou (viz příloha 1).

Náklady, jež zoo vydává na péči o zeleň, se pohybují v řádech desetitisíců. Nejnižší částka byla zaznamenána v roce 2008, a to 37.007,95 Kč. V tomto roce neprobíhala žádná rozsáhlejší výsadba a primární akcí v oblasti péče o zeleň se stala likvidace škod po vichřici Emma. Nejvyšší částku pak zaznamenal rok 2004, konkrétně 114.167,39 Kč. Do oblasti péče o zeleň je zahrnut především nákup sazenic, trávniho semene, substrátu a umělých rostlin, čištění porostu, jeho prořezávání, doplňování, pletí, stříhání, sečení, opravy deskových ochran na stromech ve výbězích. Dále také okus pro kopytníky, dovážený 2 – 3 krát týdně. Obdobně jako v roce 2008 při vichřici Emma, byla i v roce 2007 část financí v této oblasti vynaložena na likvidaci následků jarní větrné kalamity. Pravidelnou činností je také likvidace stromů napadených lýkožroutem smrkovým.

Spotřeba materiálu je podrobněji definována ve zrušeném Českém účetním standardu č. 519. Tímto se také zoo řídí, jelikož nový ještě nebyl vydán (informace poskytnuta panem Ing. Hüttnerem ze Zoo Olomouc). Z poskytnutých informací tedy do účetní skupiny spotřeba materiálu patří např. léky pro zvěř, kancelářské potřeby a mnoho dalších položek. Některé z nich jsou blíže rozvedeny dále v textu. Průměrné celkové náklady za tuto položku činily v olomoucké zoo 9.918.477,01 Kč. Tato položka zahrnuje k zoo se nezbytně vážící náklady na veterinární péči a na krmivo.

Poskytnuté údaje o veterinární péči v Zoo Olomouc zahrnují samotnou veterinární péči, léky pro zvířata a lékařské náradí. Nejdražší položkou jsou samotné léky, které průměrně činí 423.000 Kč. Medián celkových nákladů na veterinární péči dosahuje téměř 824.000 Kč ve sledovaném období.

Náklady na krmný den ve sledovaných letech 2004 – 2009 se pohybují v rozmezí 12.998 Kč (rok 2004) až 14.997 Kč (rok 2009). Zoologická zahrada Olomouc měla několik úspěšných let, kdy se jí dařilo nakupovat krmivo za výhodné ceny, avšak na zaznamenaných hodnotách v průběhu let je viditelné zvyšování cen a to především v roce posledním.

Spotřeba energie je u zoologických zahrad značná, především v zimních měsících. V Zoo Olomouc se náklady na energii pohybují v průměru kolem 2.665.054,87 Kč.

Další významnou nákladovou položkou jsou opravy a udržování. Je to totiž především vzhled a příjemné prostředí, které přivede návštěvníky zase zpátky. Samozřejmostí je ne méně příjemné prostředí pro zvířata, která zde mají svůj

domov. Zoo Olomouc vkládá průměrně ročně do této oblasti přes půl miliónů korun.

Nákladům na reprezentaci je ve sledovaném období věnováno nejméně pozornosti, jelikož tyto aktivity jsou podpořeny i ze sponzorských darů (kategorie reklama). Jejich medián je na úrovni 54.315,31Kč.

Nejvyšší částky se objevují ve mzdových nákladech. Zoo Olomouc zaměstnává průměrně 71 pracovníků, na jejichž mzdy vynaložila ve sledovaném období 84.383.900,00 Kč. Ročně se tato částka tedy pohybovala kolem 14 miliónů korun.

Přehled tabulek se všemi hodnotami zmíněných ukazatelů ve sledovaném období let 2004 – 2009 se nachází v příloze č. 1.

2. Zoologická zahrada Ostrava

2.1. Historie

Vznik Zoologické zahrady Ostrava je úzce spojen s činností horníků dolů Zárubek a Alexander, kteří se podíleli na vzniku tzv. Hornického sadu v Ostravě - Kunčičkách. Tento sad, jehož počátky jsou v roce 1948, se rozkládal na 6 hektarech poblíž dolu Alexander. Byl budován brigádně, pomáhala i ostravská veřejnost a taktéž mládež školou povinná. Vzniklý přírodní park sloužil k rekreaci. Jeho součástí byly takové zajímavosti jako např. přírodní jeviště, taneční parket, 2 tenisové kurty, hřiště na volejbal i basketbal, ale také běžné dětské brouzdaliště a pískoviště. Do užívání byl objekt předán u příležitosti Dne horníků v září 1950.

O rok dříve padlo, z podnětu Bohumila Vítka, rozhodnutí o vybudování tzv. zoo-zahrady. Z počátku se choval srnec, 2 srny a 5 bažantů. Náklady na provoz a údržbu hradila závodní rada Dolu Zárubek, příp. z darů a příspěvků ministerstva informací a osvěty. Toto ministerstvo také v lednu 1951 rozhodlo o zřízení provizorní zoologické zahrady v Ostravě - Kunčičkách. Tento akt byl podpořen mnoha odborníky, např. doc. O. Štěpnánkem nebo ředitelem Zoologické zahrady Praha dr. C. Purkyněm. 26. 10. 1951 schválilo natrvalo JNV Ostrava (Jednotný národní výbor) převzetí zoologické zahrady do správy a údržby. Tímto okamžikem tak vznikla p.o. Zoologická zahrada Ostrava. 179. řádná schůze rady JNV, zasedající 22. 5. 1953, definovala zoo Ostrava jako „samostatně hospodařící kulturně osvětové zařízení JNV a jejím řízením pověřila Bohumila Vítka“. [2] V témže roce rozhodla o stavbě nové zoologické zahrady a začalo složité jednání o výběru nové lokality. V počátcích se nikdo nedokázal shodnout na novém místě. Hodně se uvažovalo o Bělském lese. Další hlasy volaly po Radvanicích, o místě poblíž Vřesiny nebo o údolí Odry mezi Svinovem a Přívozem. 9. 9. 1953 proběhla porada o umístění nové zoo. Nakonec byl schválen návrh doc. O. Štěpánka, předsedu vědecké komise pro zoologické zahrady při MSO, který za lokalitu nové zoo počítal s areálem Stromovky na Slezské Ostravě. Pro tuto lokalitu jasně hovořil členitý terén, rozmanitý lesní porost, dostatek vody a dobrá dopravní dosažitelnost. Ovšem byly tu i jisté námitky, protože areál byl poddolovaný a nacházel se blízko chemických závodů v Hrušově.

Návrh definitivně schválilo ministerstvo kultury dne 30. 9. 1954. Samotná výstavba započala v roce 1956. Na svém startu byla zaměřena především na komunikace a hospodářské zázemí. První zoologickou stavbou jako takovou byl medvěďinec, který se budoval v letech 1958 - 1962.

Byť ještě nedokončená, byla zoo otevřena pro veřejnost na prvního máje v roce 1960. Tak jako každé začátky, i začátky ostravské zoo nebyly nikterak jednoduché. Zoo byla budována brigádnicky v rámci akcí „Z“, na nichž se podíleli především důchodci z řad hornictva. Do roku 1965 lze hovořit o provizorním provozu.

Hlavním obdobím výstavby bylo období od poloviny 60. let do let 70. V této době kromě jiného vznikl i unikátní volný výběh pro šimpanze (v zoo dodnes). Do provozu byly uvedeny i další nezbytné objekty pro provoz zoo (např. odchovna, karanténa apod.).

V 80. letech naproti tomu došlo k radikálnímu omezení investic plynoucích do zoo. S velkými obtížemi avšak úspěšně byly dokončeny dlouhodobě realizované výstavby (např. výukové středisko nebo pavilon žiraf).

V období let 90. už začíná ostravská zoo značně zaostávat za ostatními zoologickými zahradami v ČR a to jak technicky, tak vybavenostně. Rekonstrukci zchátralých objektů podporují jediné investiční dotace od Statutárního města Ostrava jako zřizovatele. Na přelomu milénia už se opět daří i s většími projekty. Probíhá také největší investiční akce v historii Zoo Ostrava - výstavba pavilonu slonů (otevřen ke konci roku 2004).

V polovině roku 2004 přichází do zoo čerstvý vítr v podobě nového vedení. To si definovalo své základní priority, kterým podřizují veškeré dění v zoo a jenž mají nasměrovat další vývoj:

- „Zoo přátelská k životnímu prostředí,
- zoo vlídná k handicapovaným spoluobčanům,
- zoo srozumitelná návštěvníkům.“ [2]

Zoo také nadále prochází estetizací a modernizací, přičemž je důležité zmínit, že zřizovatel se v té době pouští do další významné investiční akce, jíž je botanizace zoo. Ostravská zoologická zahrada má v tomto směru zcela jistě co nabídnout.

Zoologická zahrada Ostrava se také v průběhu svého vývoje stala členem různých sdružení a asociací:

- počátek 90. let - spoluzakladatelem UCSZ
- 1994 - členem EAZA
- 2005 - členem WAZA.

2.2. Současnost

Zoologická zahrada Ostrava se rozkládá na ploše 100 hektarů a v současnosti chová 1511 zvířat z 287 druhů. Zoo se snaží zpřístupnit co nejvíce expozic a pavilónů vozíčkářům, po celém areálu se objevují cedule a interaktivní prvky sloužící nevědomým, popisy přímo u zvířat i samotný webový portál ostravské zoo je rozšiřován do více jazyků. Zoo také spolupracuje s Charitou Ostrava a Charitou sv. Alexandra. Při této kooperaci je využívána zooprodejna, kde jsou k dostání výrobky z chráněných dílen.

V rámci botanického parku v areálu zoo jsou zpřístupněny 3 botanické stezky: Cesta vody, Cesta stínu a Cesta lesa.

Zajímavostí také je, že Zoologická zahrada Ostrava vede plemennou knihu hrocha obojživelného.

Rozvoj zoologické zahrady v Ostravě negativně ovlivňuje soudní spor, který zoo vede již od roku 2001. Ostrava chtěla rozšířit své expozice o akvária. Při výstavbě se však zbouralo několik skleněných výplní. Spor kvůli zodpovědnosti za škody se stále protahuje a není vyřešen.

2.3. Analýza Zoo Ostrava ve sledovaném období let 2004-2009

2.3.1. Rok 2004

V roce 2004 pokračovala v ostravské zoo celková rekonstrukce a modernizace objektů s cílem zvýšit atraktivitu pro návštěvníky. Velevýznamnou událostí bylo dokončení a slavnostní otevření pavilonu slonů. V průběhu podzimu byli získáni v rámci Evropského záchovného programu 3 sloni - 2 slonice ze Zoo Amsterdam a sloní samec z Pont de Scorff. Velice důležitý byl finanční příspěvek od společnosti SMP, a.s. na přepravu slonů do zoo.

Dalšími investičními akcemi byla výstavba odstavných výběhů a voliér v chovatelském zázemí a na karanténě. Nad karanténou byla také opravena střecha, která byla v dlouhodobém havarijním stavu. Taktéž byla vystavěna nová

expozice pro severské sovy a zahájeno odbahnění jednoho ze čtyř rybníků v areálu zoologické zahrady. Kromě samotného odbahnění musí dojít také k nutným opravám břehu a k zařízení nových prostor pro zvířata. Významné bylo také dokončení oprav posledního úseku komunikací, kterým rovněž skončila celková rekonstrukce komunikací v zoo.

Na další roky jsou chystány mnohé projekty. Mezi nejvýznamnější patří první etapa botanizace zoologické zahrady. Projektová příprava se dále zabývá 3 zásadními studiemi, které by mohly sloužit k odrazu dalším projektům. Jedná se o „Studii 1,5 hektarů velkého přírodního společného výběhu medvědů ušatých a hulmanů“, o „Studii využití rozložitelné biomasy v provozu zoo“ a o „Studii navrhující řešení technického zázemí dendrologického oddělení včetně přiléhajících provozních skleníků a jejich vytápění ekologicky šetrným obnovitelným palivem štěpkou“.

Ostravská zoologická zahrada zvýšila v roce 2004 počet chovaných druhů o 12. Chovala tedy 272 druhů v počtu 1.302 kusů zvířat. Jejich celková účetní hodnota byla 6.985.531,93 Kč. Za nejvýznamnější přírůstek se považuje pár lemurů Sclaterových, jenž byl získán v rámci EEP ze Zoo v Mulhousu a ze Zoo v Kolíně n. Rýnem, a obnovení chove slonů indických. Celkem bylo odchováno 289 mláďat ze 61 druhů.

Zoologická zahrada Ostrava hospodařila s kladným hospodářským výsledkem 916.847 Kč. Pořizovací hodnota jejího celkového majetku dosáhla úrovně 425.760.036 Kč.

Celkem získala na svůj provoz příspěvek 37.713.727 Kč, z čehož 34.690.825 Kč bylo od zřizovatele, 2.400.750 Kč od MŽP a 622.152 Kč od ÚP Ostrava. Její celkové investice činily 8.529.966 Kč (5.172.499 Kč z příspěvku zřizovatele a 3.357.467 Kč z FRIM). A její soběstačnost dosáhla výšky 26,26%. Návštěvnost v tomto roce dosáhla 299.499 osob.

2.3.2. Rok 2005

Rok 2005 byl zaměřen na dlouhodobou cílenou a systematickou propagaci s cílem zvýšit atraktivitu pro návštěvníky. Tato oblast byla značnou dobu opomíjená. Zoologické zahradě se tato činnost oplatila ještě ve stejném roce rekordní návštěvností 337.254 osob (nejvíce od roku 1990). Vzhledem k faktu, že

tržby ze vstupného tvoří 80% vlastních příjmů zoo, bylo i v tomto ohledu dosaženo rekordních částek. Zvýšila se tím také soběstačnost a to velice výrazně na 34,7%. V tomto roce se Zoo Ostrava také stala plnoprávným členem organizace WAZA.

Na poli chovatelství se roku 2005 neudály žádné senzace. Počet chovaných druhů klesl o 7 na 265 druhů, celkem bylo chováno 1.445 kusů zvířat v hodnotě 6.596.744,92 Kč. Ukončen byl chov některých živočichů, pro které v současnosti zoo nemá podmínky. Jedná se především o velké savce-divoká prasata, prasata vietnamské, kapybary, snížilo se druhové zastoupení jelenů o wapiti východní a jelence viržinské. Došlo také k nečekanému úhynu sloního samce a nejstaršího chovance Zoo Ostrava želvy obrovské. Na druhou stranu bylo odchováno 349 mláďat ze 78 druhů. Navíc došlo k historicky prvnímu odchovu supa bělohlavého na území českých a slovenských zoologických zahrad.

V oblasti výstavby byly zaznamenány rozdílné úspěchy. Byla dostavěna expozice pro severské sovy, stáje s výběhem pro poníky a osly. Vystavěna byla také v historii první průchozí expozice, tzv. Čínská zahrada. Dokončeno bylo i odbahňování prvního ze čtyř rybníků spolu s novými ostrůvky pro lemury. Díky mimořádné investiční dotaci od zřizovatele, Statutárního města Ostravy, mohla zoo uskutečnit výstavbu kanalizace a ČOV v hospodářské části. Pořizovací cena majetku zoo klesla na 316.421.417,29 Kč.

V tomto roce zoo hospodaří opět s kladným hospodářským výsledkem 996.636,61 Kč. Celkové dotace pro zoo činily 35.487.370 Kč, z čehož 32.834.000 Kč poskytl zřizovatel, 2.374.000 Kč poskytlo MŽP a 279.370 Kč poskytl ÚP Ostrava.

Proinvestováno bylo 16.429.449 Kč (13.082.200 Kč z příspěvků zřizovatele a 3.347.249 Kč z FRIM).

2.3.3. Rok 2006

Rokem 2006 byl zahájen jeden z nejvýznamnějších projektů ostravské zoologické zahrady, a to projekt botanizace. Dále se částečně řešily objekty v havarijním stavu. I přes značnou propagaci výrazně klesla návštěvnost zoo na 309.049 osob. Tento fakt je připisován dlouhé a tuhé zimě a také nenabídnutím nové expozice, která by lákala další návštěvníky. Zoo Ostrava však i nadále zůstává nejnavštěvovanějším kulturním zařízením v Moravskoslezském kraji.

Zúročenou prací se sponzory se zoo podařilo překlenout ztráty plynoucí ze snížené návštěvnosti a dosáhla historického maxima celkových vlastních příjmů. Její soběstačnost se taktéž dotáhla na historickou výši 40%.

Velmi úspěšný byl tento rok také v chovatelství. Počet chovaných druhů vzrostl na 268 s celkovým počtem zvířat 1.465 kusů. Zdařil se odchov mnoha cenných a mnohdy i kriticky ohrožených druhů-narodili se např. 2 tygři ussurijští, makak lví, 2 plameňáci kubánští, 2 ary arakangy, sup bělohlavý. Byly zaznamenány i první odchovy lemura červenobřichého a supa kapucína v historii českých a slovenských zoologických zahrad. Ostravská zoo se navíc zapojila do projektu „Návrat orla skalního do moravskoslezských Beskyd“. Jedná se o jeden z in-situ projektů. Zoo Ostrava se tak stala významným partnerem Záchrané stanice pro volně žijící živočichy a středisko ekologické výchovy v Bartošovicích na Moravě, jenž je hlavním realizátorem programu.

Jak již bylo výše řečeno, byla zahájena botanizace. V současnosti její první fáze, která obnáší vybudování 3 okruhů v délce 6 km. Akci si řídí samotná zoo (v minulosti projekty řídil zřizovatel). Na poli dokončené výstavby je třeba zmínit dostavění velké voliéry supů. Jedná se o největší voliéru v historii ostravské zoo. Ve spojitosti s touto výstavbou se chce zoo zapojit do repatriačních programů, které úspěšně probíhají v zemích Jižní Evropy.

Zoo si také podala žádosti na spolufinancování některých investičních záměrů. Jedná se o projekty zaměřené na úspory energií a využití OZE. Tyto finance chce získat z prostředků EHS/Norsko. Konkrétními projekty jsou „Rekonstrukce pavilonu hrochů v Zoo Ostrava k podpoře alternativních zdrojů energie“ a „Vybudování technického zázemí dendrologického oddělení Zoo Ostrava s využitím alternativních zdrojů energie“.

V roce 2006 hospodařila zoo opět se ziskem (539.000 Kč). Poklesl jí neinvestiční provozní příspěvek od zřizovatele na 32.082.000 Kč (pokles o 2,3%). Příspěvek pokryl zhruba 59,85% nákladů zoo. Dotace z MŽP činila 2.230.000 Kč a od ÚP Ostrava činila 459.000 Kč.

Zoo také úspěšně zažádala o dotaci ze SROP z grantového schématu „Jednotný komunikační styl 2005“ za účelem spolufinancování propagace Zoo Ostravy jako turistického cíle na území MSK a v příhraničních oblastech Polska a Slovenska. Tato dotace je určena na dva roky a v prvním roce zoo vyčerpala 601.000 Kč z celkových 1.199.000 Kč.

2.3.4. Rok 2007

V roce 2007 byl dokončen botanizační projekt zoo. Zpřístupněno pro veřejnost tak bylo 20 hektarů. Opět se opravovaly objekty v havarijních stavech a přistoupilo se i k demolici některých takovýchto nepoužívaných objektů. Výstavba, která následuje demolici, je zatím realizována v malé míře.

Návštěvnost dosáhla hodnoty 329.702 osob a zoo zaznamenala historické maximum v tržbách ze vstupného. Rekordní vlastní výnosy (jejichž 80% část tvoří vstupné) dosáhly 24 milionů Kč. I soběstačnost překročila hranici z předešlého roku a ukázala 41%.

Rok 2007 navázal na úspěchy v odchovu z předešlých let (odchováni 2 kočkodani Dianiny, 2 makakové lví, hulman posvátný, hroch obojživelný, žirafa Rothshildova /12. v pořadí/, 6 plameňáků kubánských, 2 ary arakangy a mnohé další). Poprvé v historii také odchovala zoborožce kaferského. Pyšní se také první Evropskou plemennou knihou hrocha obojživelného, kterou napsal pracovník ostravské zoo. V roce 2007 byl vykázán chov 315 druhů (nárůst o 47 druhů) v celkovém počtu 1718 kusů zvířat, jejichž účetní hodnota byla 7.005.233,27 Kč.

Hospodářský rok skončil ziskem 1.155.000 Kč. Zoo získala od svého zřizovatele dotaci 33.361.000 Kč (27.397.000 Kč neinvestiční příspěvek), od MŽP 2.782.000 Kč, od ÚP Ostrava 248.000 Kč a dočerpala zdroje ze SROP. Navíc získala další podporu ze SROP z grantového schématu „Jednotný komunikační styl 2006“. V plánu zoo je čerpat 1.903.000 Kč.

2.3.5. Rok 2008

V tomto roce byly zahájeny další již naplánované akce. Konkrétně „Technické zázemí dendrologického oddělení“ a vybudování rozsáhlého expozičně-chovatelského komplexu pro medvědy, hulmany a další druhy na celkové ploše cca 2 hektary.

I v roce 2008 se přepisovala historická čísla. Zoo navštívilo rekordních 364.000 osob a vlastní příjmy dosáhly hodnoty 28 milionů Kč. Její soběstačnost se přiblížila magické hranici 50%, konkrétně 47%. Ovšem objevily se i první nepříznivé signály, které vyslala zpomalující se ekonomika, v podobě poklesu zájmu dárců a také návštěvnost z blízkého Polska poklesla.

Zoo chovala 1.535 zvířat ze 305 druhů v celkové hodnotě 7.178.907,17 Kč. Narodily se zde 2 samičky vzácného levharta cejlonského (po 18 letech) a také první mládě lemura korunkatého. Celkem odchovala Zoo Ostrava 332 mláďat ze 72 druhů. Bylo to také vůbec poprvé, kdy se lemur korunkatý narodil mimo Madagaskar, USA nebo Západní Evropu. Ostravská zoo také získala další 2 samice v rámci záchranného programu ze zoo v Belfastu. Tyto samice jsou perspektivní pro další chov. Zoo také poskytla vlastní odchovy rysa ostrovida a kočky divoké pro repatriaci na Slovensku.

Zoo Ostrava hospodařila i v tomto roce s kladným zůstatkem ve výši 691.100 Kč. Celková podpora od zřizovatele činila v roce 2008 33.307.000 Kč, z toho neinvestiční příspěvek činil 30.664.000 Kč a účelově vázaný příspěvek, jenž dosáhl svého historického maxima, činil 1.900.000 Kč.

2.3.6. Rok 2009

V tomto roce získala Zoo Ostrava historicky nejvyšší finanční podporu od svého zřizovatele a mohla se tak směle pustit do realizace stavební činnosti dlouho připravovaných staveb.

Byla otevřena expozice nazvaná „Malá Amazonie“, která rozšířila řady chovaných druhů o několik nových. Také se dokončila výstavba technického zázemí pro dendrologické oddělení zahájena v minulém roce. Vystavěny byly i 2 voliéry pro orly a expozice Papua. Nově pak byla zahájena celková rekonstrukce dětské kontaktní zoo. Zoo Ostrava pokračovala v roce 2009 také v budování dosud nejrozsáhlejší stavby, a to expozice Čitván, jejíž zahájení je rovněž datováno do předcházejícího roku (jedná se o komplex pro medvědy, hulmany, vydry a další, navíc se 2 velkými akvárii). V neposlední řadě docházelo samozřejmě i k řadě menších oprav a rekonstrukcí.

Zoologická zahrada Ostrava se v tomto roce těšila vysokému zájmu. Za celý rok ji navštívilo 358.892 osob, což je druhá nejvyšší návštěvnost v historii zoo za posledních 20 let. Rovněž je zaznamenán zvýšený zájem škol o výukové programy nabízené v rámci činnosti Zoo Ostrava. Od sponzorů navíc obdržela vysokou částku 3.143.000 Kč.

Zoo se v tomto roce pyšní odchovem řady vzácných mláďat. Povedl se jí první odchov kriticky ohroženého lemura Sclaterova mimo Madagaskar, západní

Evropu a USA. Také se podařilo poprvé přirozeně odchovat mláďata supa hnědého a orlosupa bradatého. Dohromady bylo za celý rok odchováno 500 mláďat.

Do Ostravy byl také přivezen chovný sloní samec. Dvěma samicím se podařilo zabřeznout a nenastanou-li komplikace, je možno na jaře 2011 očekávat mláďata.¹

Rok 2009 ovšem rovněž znamenal rok zvyšujících se nákladů. Ty byly ovlivněny nárůstem cen, počtem zvířat a jejich druhovým složením, tím i zvýšenou potřebou pracovníků. Náklady rostly rovněž vlivem zvýšené stavební činnosti a dalších. Management zoo byl tedy nucen přijmout některá restriktivní opatření. Nutné však bylo pokračování 2 projektů, které jsou spolufinancovány v rámci SROP.

Zoo si musela také vytvořit finanční rezervu kvůli soudnímu sporu s D. Hejníkovou, který trvá již od roku 1994. Tato rezerva musela být vytvořena zpětně za roky 2006-2008. Z důvodů neustálého zamítání žalob soudem, je zoo přestala v roce 2006 vytvářet. Ale právě v r. 2008 nařídil soud předvedení dalších důkazů a na doporučení právního zástupce ostravské zoologické zahrady, bylo vytváření rezerv obnoveno.

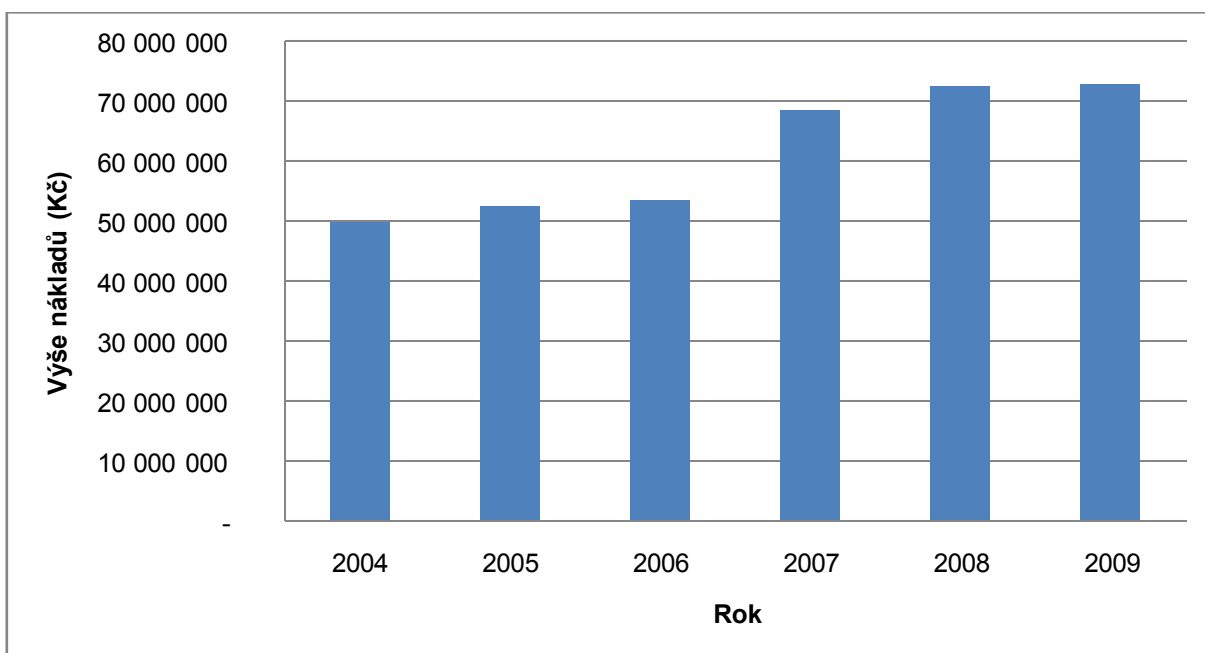
2.4. Provozní údaje Zoologické zahrady Ostrava

2.4.1. Základní ukazatele

Pro základní zhodnocení provozu zoologické zahrady Ostrava byly vybrány stejné ukazatele jako pro zoologickou zahradu Olomouc, tj.: celkové náklady, celkové výnosy, tržby ze vstupného, k němuž je doplněn ukazatel návštěvnosti, výsledek hospodaření a procento soběstačnosti.

¹ *Obě mláďata jsou již na světě. První sameček se narodil 11. 3. 2011, nastaly však komplikace, protože jeho matka je prvorodička a chovala se k němu agresivně. Ošetřovatelé však celou situaci zvládli a slůně již občasně pije mléko přímo od matky, stále je však dokrmováno náhražkou sloního mléka. Denně takto vypije minimálně 8 litrů. Druhé mládě, samička, se narodilo 12. 4. 2011. Její matka už jedno mládě odchovala a tak malou slonici přijala bez obtíží. Fotografie ostravských slůňat se nacházejí v příloze č. 14.*

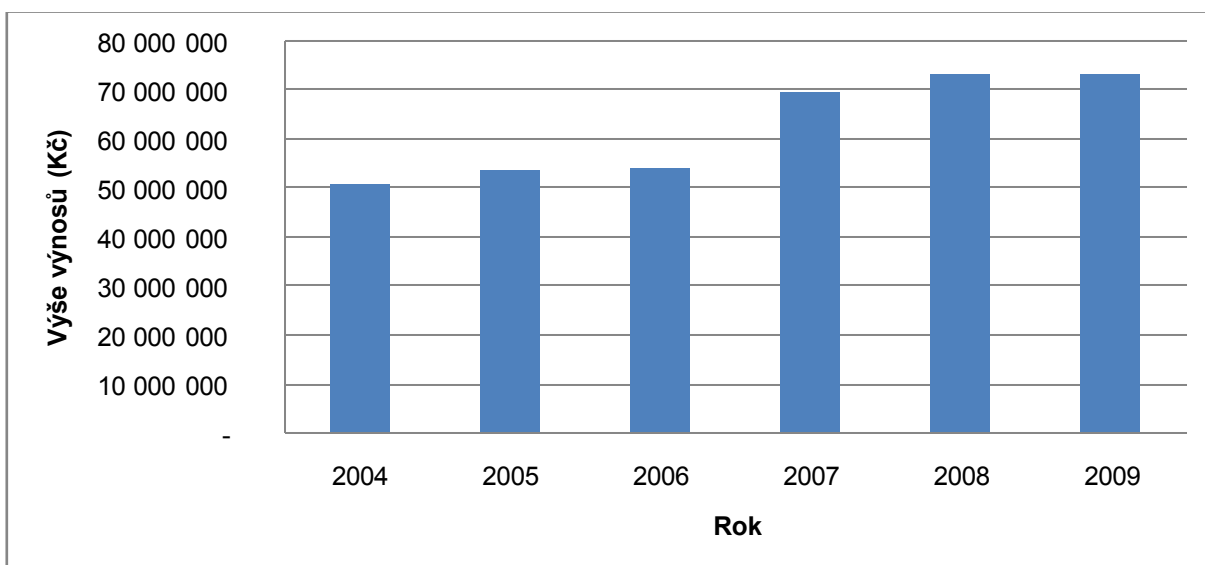
Graf č.2.1.: Vývoj celkových nákladů Zoo Ostrava v období let 2004-2009

Zdroj: vlastní tvorba

Za celé sledované období v ostravské zoo můžeme sledovat nárůst nákladů. Avšak mezi lety 2006 a 2007 si nelze nevšimnout zvýšeného nárůstu oproti předešlému vývoji. Tento zvýšený pohyb byl způsoben především zvýšením nákladů spojenými s ostatními službami (blíže nespecifikovanými). Dále se na tomto růstu významně podílel nárůst ostatních nákladů (blíže nespecifikovaných) a také spotřeba ostatního materiálů, zboží.

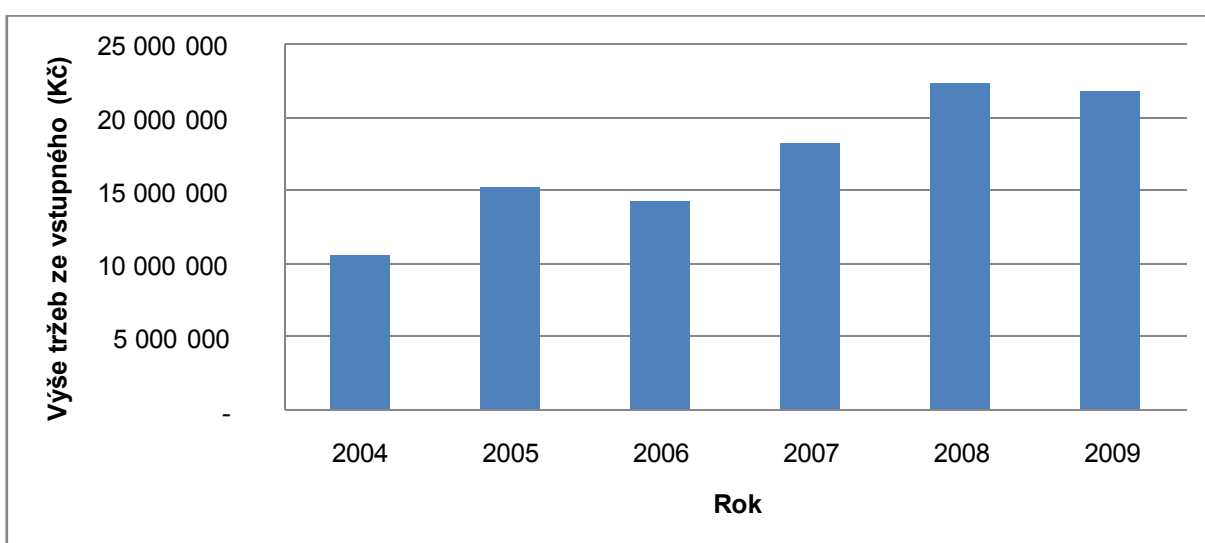
Graf č.2.2.: Vývoj celkových výnosů Zoo Ostrava v období let 2004-2009

Zdroj: vlastní tvorba

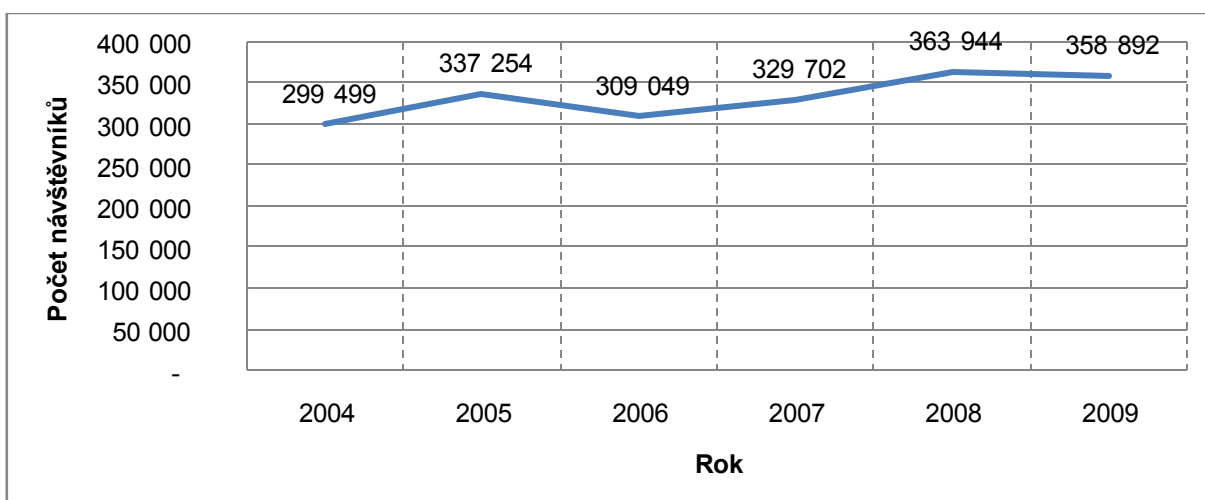
Celkové výnosy v ostravské zoo mají obdobný vývoj jako celkové náklady. Každý rok rostou, ale mezi roky 2006 a 2007 je na první pohled vidět značně vyšší nárůst. Zde je třeba zdůraznit, že tento poskok nastal vlastním přičiněním samotné zoo. Vlastní výnosy vzrostly oproti předešlému roku o 13.358.000 Kč a to především díky nárůstu na účtu „Krytí účetních odpisů“, dále také nárůstem na tržbách ze vstupného a z nájmu a reklamy. Nemělo by se však zapomenout ani na zvýšený příspěvek od statutárního města Ostravy jako zřizovatele.

Graf č.2.3.: Vývoj tržeb ze vstupného Zoo Ostrava v období let 2004-2009

Zdroj: vlastní tvorba

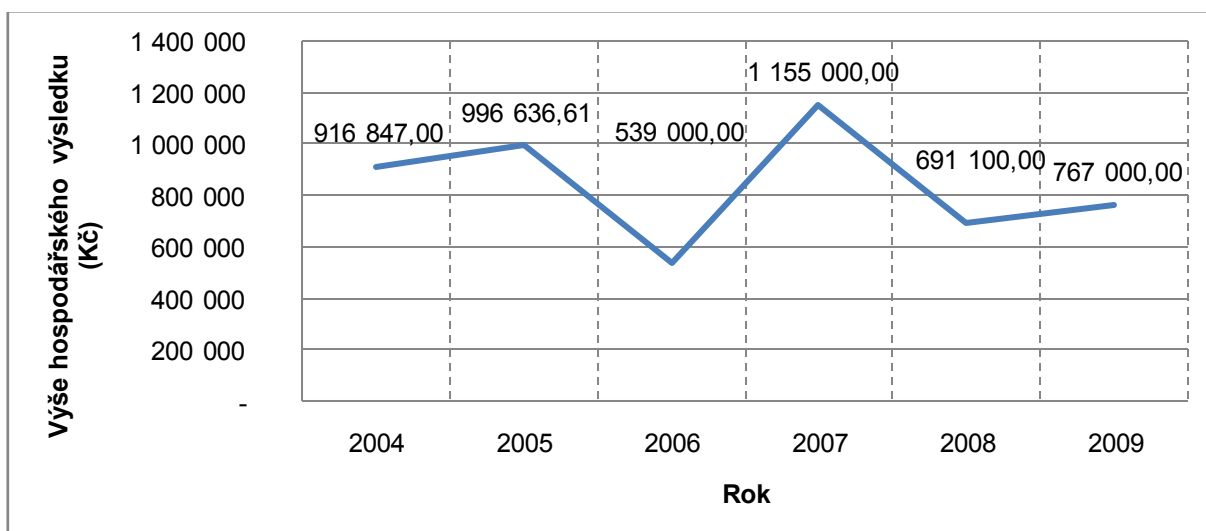
Graf č.2.4.: Vývoj návštěvnosti Zoo Ostrava v období let 2004-2009

Zdroj: vlastní tvorba

Vstupné do ostravské zoo je pro dospělé osobu 90 Kč, pro všechny ostatní (děti 3-15 let, studenti, učitelé s mezinárodním průkazem, starobní důchodci včetně zahraničních, a držitelé ZTPP starší 15 let) je zlevněné vstupné 60 Kč. I ostravská zoologická zahrada umožňuje koupi permanentní vstupenky. Na rozdíl od olomoucké nabízí však hned několik možností-rodinná vstupenka na rok (800 Kč), permanentka pro dospělé osobu na rok (320 Kč), pro dítě na rok (200 Kč) a také několik možností kupónových permanentek, které jsou přenosné. Využití parkoviště stojí jednorázově 40 Kč pro osobní automobil a 120 Kč pro autobus. Osoby s průkazem ZP, ZTP a ZTP-P mohou využít parkovací plochy zdarma. Do zoo v Ostravě navíc nemají povolen vstup psi a to především kvůli špatným zkušenostem z minulosti, kdy psi způsobili řadu škod.

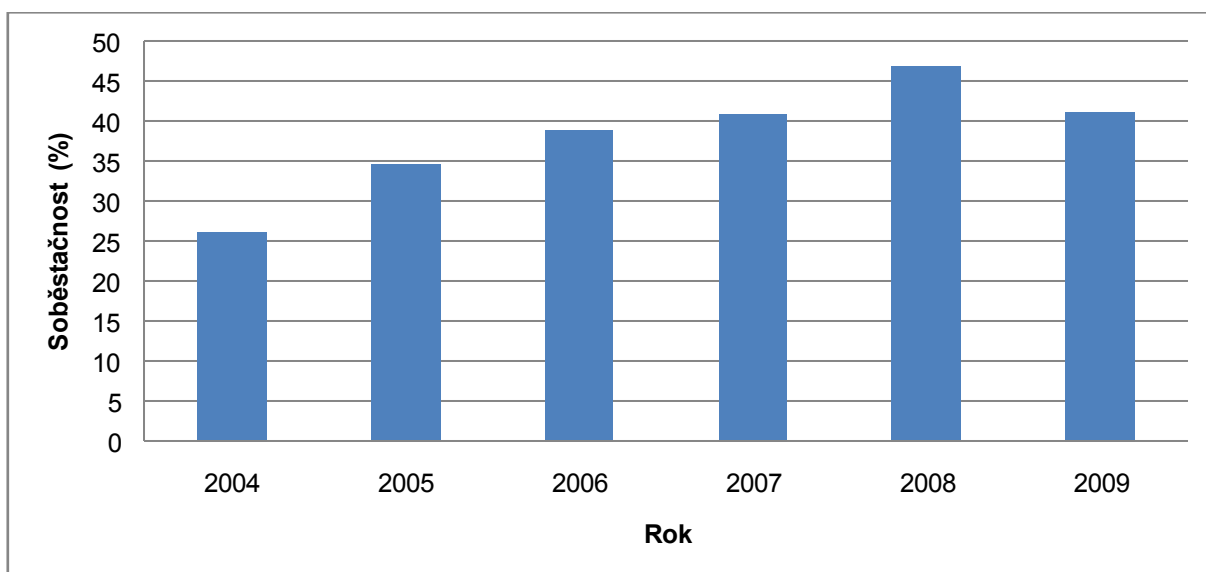
Graf č.2.5.: Vývoj výsledků hospodaření Zoo Ostrava v období let 2004-2009

Zdroj: vlastní tvorba

I ostravská zoo dokázala za celé sledované období hospodařit se ziskem. Velký nárůst na konečném hospodářském zisku v roce 2007 měla na svědomí pravděpodobně rekordní návštěvnost a taktéž historické maximum ve vlastních výnosech.

Graf č.2.6.: Vývoj procenta soběstačnosti Zoo Ostrava v období let 2004-2009

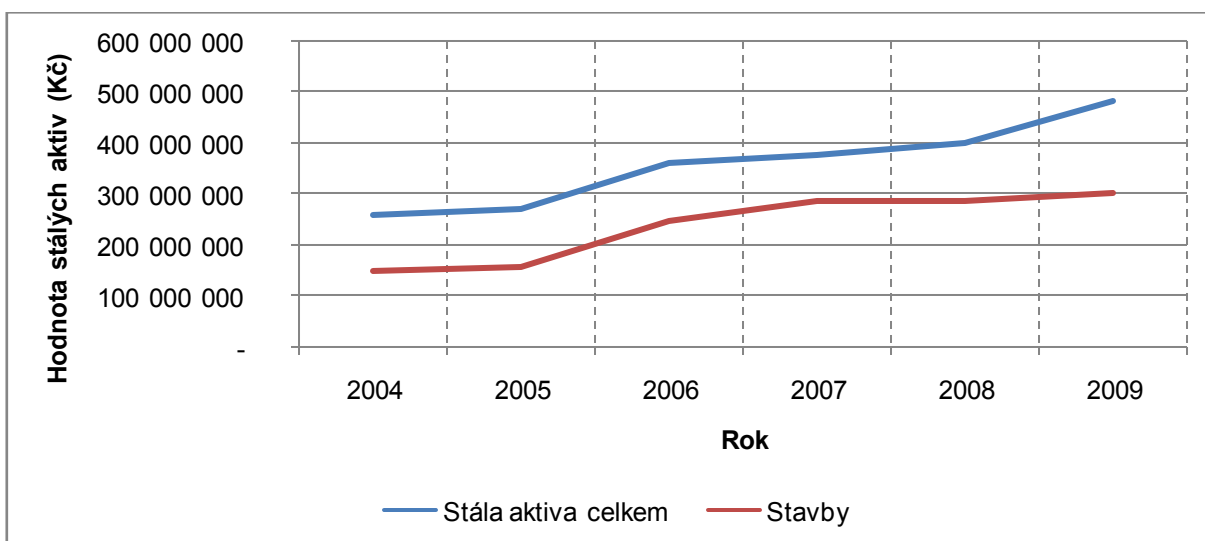
Zdroj: vlastní tvorba

Jak již bylo popsáno výše, ukazatel soběstačnosti zoologických zahrad znázorňuje, na kolik procent jsou zoo schopny pokrýt své náklady z vlastních výnosů. U ostravské zoo není možno nalézt podobný vývoj, jako tomu bylo u olomoucké, konkrétně, že s poklesem provozních dotací rostla soběstačnost. Toto tvrzení totiž potvrzují pouze roky 2005 a 2009. V ostatních letech sledovaného období však rostly shodně dotace i soběstačnost. Historického maxima dosáhla soběstačnost Zoologické zahrady Ostrava v roce 2008.

2.4.2. Majetkové poměry

V této podkapitole budou blíže rozebrány aktiva a pasiva ostravské zoo. Stejně jako tomu bylo výše u olomoucké zoo, budou u oběžných aktiv blíže popsána zvířata, jakožto nejdůležitější aktivum zoologické zahrady.

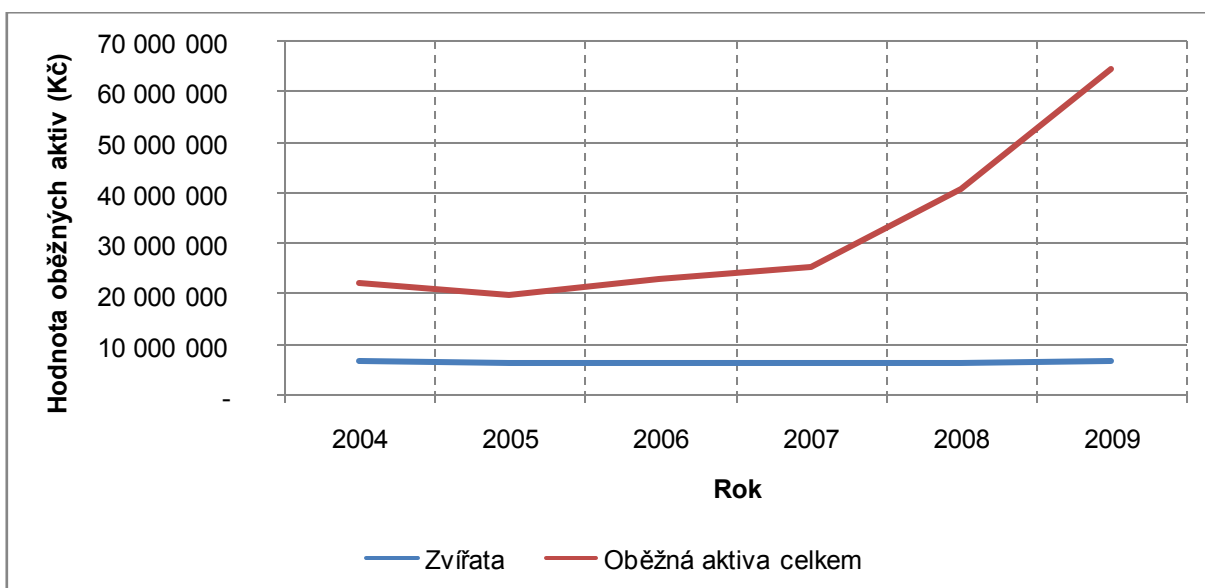
Graf č.2.7.: Vývoj stálých aktiv Zoo Ostrava v období let 2004-2009

Zdroj: vlastní tvorba

Také u Zoologické zahrady Ostrava je dlouhodobý trend stálých aktiv rostoucí. Rovněž jsou nejdůležitější proměnlivou součástí stálých aktiv stavby. Z grafu je jasně vidět, že vývoj stálých aktiv a vývoj staveb se značně podobají. Průměrná hodnota staveb za sledované období (2004-2009) je 239.386.557,99 Kč, což představuje téměř 67% průměrné hodnoty stálých aktiv celkem ve sledovaném období (ta činí 357.439.503,27 Kč).

Graf č.2.8.: Vývoj oběžných aktiv Zoo Ostrava v období let 2004-2009

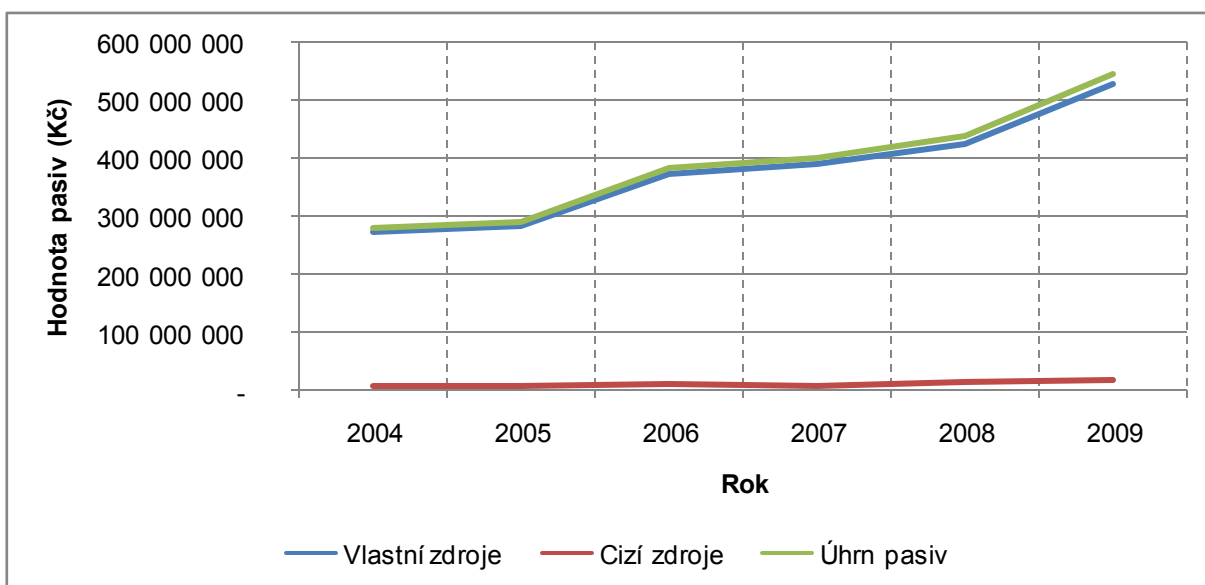

Zdroj: vlastní tvorba

V dřívějším textu je zmíněno, že nejdůležitějším oběžným aktivem zoologických zahrad všeobecně jsou chovaná zvířata. Nicméně z grafu je viditelné, že ač jsou zvířata nejdůležitějším oběžným aktivem, významně neovlivňují výši celkových oběžných aktiv.

Hodnota chované zvěře v prvních 3 letech sledovaného období klesala. V roce 2007 nepatrně vzrostla. V Zoologické zahradě Ostrava vývoj počtu chovaných kusů rovněž nesouhlasí s vývojem jejich hodnoty. V letech 2004 až 2006 počet chovaných kusů vzrůstá, zcela v rozporu s jejich hodnotou. V roce 2007 zaznamenala zoo 253 přírůstků, což souhlasí s nárůstem jejich hodnoty. V dalších 2 letech se vývoj u obou ukazatelů shoduje. Avšak jejich poměr je neúměrný. Zatímco počet chovaných kusů vzrostl o 1.384, jejich hodnota vzrostla jen o 109.194,83 Kč. Tato změna je v grafu absolutně nepatrná.

Graf č.2.9.: Vývoj pasiv Zoo Ostrava v období let 2004-2009

Zdroj: vlastní tvorba

Poměr zdrojů v Zoo Ostrava je stejný jako v Zoo Olomouc. Vlastní zdroje zoologické zahrady mnohonásobně převyšují zdroje cizí. Tím tak nejvíce ovlivňují celkový úhrn pasiv a z grafu je patrné, že vývoj vlastních zdrojů a celkových aktiv se kopírují. Rovněž jako u olomoucké zoo, tak i ostravská má vlastní zdroje rozděleny do fondů, ze kterých finance následně čerpají.

2.4.3. Doplnující vybrané ukazatele

Jako doplňující údaje byly vybrány (stejně jako v předešlé kapitole u Zoo Olomouc) některé další kategorie příjmů a nákladů. Konkrétně se jedná o sponzorské dary, náklady na péči o zeleň, spotřebu materiálu, spotřebu energie, náklady na opravy a udržování, na reprezentaci, mzdové náklady, náklady na léčiva a veterinární péči a dále také počet chovaných zvířat.

U ostravské zoo je známa celková výše sponzorských darů a DMS (sponzorské SMS). Trend sponzorských darů je kolísavý, jak je vidět z tabulek v příloze 1. Nejvyšší hodnoty, konkrétně 6.141.000 Kč, dosáhly celkové sponzorské dary v roce 2008. Naopak nejnižší hodnota, a to 674.000 Kč, byla zaznamenána v prvním sledovaném roce, tj. 2004. U dárcovských SMS, kdy jsou hodnoty zaznamenávány od roku 2006, se pohybují přijaté částky v rozmezí od 4.000 Kč v roce 2009 do 41.000 Kč v letech 2007 a 2008.

V nákladech péče o zeleň má ostravská zoo rozpočítány položky údržba lesa a nákup rostlin a osiva. Druhá zmíněná položka tvoří zhruba 2/3 celkových nákladů. Celkové hodnoty se pohybují mezi hodnotami 264.000 Kč (rok 2006) a 701.000 Kč (rok 2005).

Do nákladové položky spotřeba materiálu (účtovací skupina 501) jsou zahrnuty např. pohonné hmoty, krmivo, vstupenky, ale také zeleň, veterinární léky apod. Některé z těchto položek jsou tedy rozpracovány více samostatně. V Zoo Ostrava se průměrná hodnota spotřeby materiálu ve sledovaném období pohybuje na hodnotě 10.693.333,33 Kč.

Ze spotřeby materiálu je vhodné, krom jiného, vyzdvihnout náklady na léčiva a veterinární péči a také náklady na krmivo. Tyto položky neodmyslitelně patří k existenci zoologické zahrady.

Za období 6 sledovaných let vynaložila ostravská zoo na veterinární péči, zahrnující léčiva, odměny pro veterinární lékaře a další, téměř 4,5 milionů Kč. Průměrná roční hodnota za veterinární péči tedy činila 740.500 Kč.

Na krmivo pro zvířata bylo ročně vynaloženo v průměru téměř 3.750.000 Kč. Přepočítají-li se náklady na krmný den, bude průměrná hodnota činit něco přes 10.000 Kč. Nejvyšší finanční částka za nakoupené krmivo, byla vynaložena ostravskou zoo v roce 2008. Zajímavým postřehem může být, že v roce předešlém a také následujícím chovala podstatně více zvířat, než v daném roce 2008 a přitom náklady na krmivo byly nižší.

Spotřeba energie se pohybuje v rozmezí 4.385.000 Kč (tohoto minima dosáhla v roce 2004) a 8.880.000 Kč (maximum dosaženo v roce 2009). Vzhledem k narůstajícím cenám energií jsou výsledovaná čísla logická, míněno minimum na počátku sledovaného období, maximum naopak na konci tohoto období. Na celkové částce se podílí energie a vodné a stočné. Průměrná hodnota energie se pohybuje na částce 6.116.666,667 Kč a vodného a stočného pak na částce 869.000 Kč. Trend ceny energií je rostoucí po celou dobu sledovaného období. Naopak trend vodného a stočného v průběhu času kolísá a to zřejmě ovlivňuje trend celkových nákladů na spotřebu energie, který rovněž kolísá.

Kategorie nákladů na opravy a udržování je významná nejen pro obyvatele zoologické zahrady, ale také pro návštěvníky. Průměrná roční částka vynaložená Zoologickou zahradou Ostrava na tyto činnosti je 3.241.333,33 Kč. Na této, oproti Zoo Olomouc, značně vysoké částce mají ve značné míře podíl zastaralé pavilóny. Některé z nich pochází ještě z doby vzniku zoologické zahrady.

Dalším pozorovaným ukazatelem se staly náklady na reprezentaci. Vynaložené částky uprostřed sledovaného období dosáhly mimořádně vysokých hodnot při srovnání s počátkem a dokonce i s koncem sledovaného období. Maximální hodnota těchto nákladů se vyskytla v roce 2006, kdy náklady na reprezentaci činily 82 milionů Kč. Vysoké cifry v letech 2006 a 2007 pravděpodobně způsobilo zapojení Zoo Ostrava do projektu „Propagace turistického cíle Zoologické zahrady Ostrava“. Částka mohla být případně navýšena také zahájením vydávání časopisu zoo „Čolek“.

Nejvyšší částky se vyskytují v položce mzdových nákladů. Počet zaměstnanců v letech 2004 – 2007 klesal. Po roce 2007 nastal obrat a zoo naopak začala přibírat personál. V posledním sledovaném roce zaměstnávala 101 zaměstnanců. Průměrně tak zaměstnávala 92 lidí. Za celé sledované období vyplatila v této nákladové kategorii 110.165.068,23 Kč, přičemž roční průměr překračoval 18 milionů Kč.

Přehled tabulek se všemi hodnotami zmíněných ukazatelů ve sledovaném období let 2004 – 2009 se nachází v příloze č. 1.

3. Ekonomická optimalizace

3.1. Porovnání ekonomických ukazatelů Zoologických zahrad Olomouc a Ostrava

V této podkapitole budou v krátkosti srovnány hlavní ukazatele obou zoologických zahrad z předešlých kapitol. Srovnání má ukázat ekonomickou situaci, v níž se nacházejí a z níž jsou vyvozovány další závěry třetí kapitoly a jejích podkapitol.

Celkové náklady

Nejvyšší dosažená hodnota celkových nákladů u Zoo Olomouc byla zaznamenána v roce 2009, kdy přesáhla 52,5 milionů Kč. U Zoo Ostrava bylo maximum rovněž zjištěno v roce 2009, kdy se částka vyšplhala téměř k 73 milionům Kč. Průměrný rozdíl mezi celkovými náklady obou zoologických zahrad za sledované období let 2004 – 2009 činí 16.726.322,04 Kč. Náklady jsou ve všech letech vyšší u Zoo Ostrava. Tento fakt je dán větší rozlohou ostravské zoo (100 ha ve srovnání se 42,5 ha olomoucké zoo) a starými pavilony, které vyžadují vyšší finance na údržbu a opravy. Také snaha o vytvoření botanického parku a další významné investiční akce, jako např. výstavba expozice slonů, zvyšují celkové náklady.

Tržby ze vstupného a návštěvnost

Přestože vyšší počet návštěvníků, kromě roku 2008, vykazuje olomoucká zoo, tržby ze vstupného jsou vyšší u ostravské zoo již v roce 2007. Průměrný rozdíl v tržbách ze vstupného mezi oběma zoo je 2.505.532,23 Kč. Kromě subjektivního rozhodnutí obyvatel navštívit danou zoologickou zahradu, rozhoduje také o tomto stavu možné zvýšení vstupného. V ukazateli návštěvnosti (průměrný rozdíl v návštěvnosti je něco přes 45 tisíc návštěvníků), by se mohl odrážet i fakt, že Ostrava je větším městem a na svou zoo tak může nalákat více obyvatel. Nahrává jí také fakt, že nejbližší konkurenční zoo je právě ta v Olomouci, a pojímá tak větší spádovou oblast (tj. Moravskoslezský kraj a blízké Polsko).

Celkové dotace

Celkové dotace plynoucí do zoologické zahrady se skládají z provozních dotací od zřizovatele, provozních dotací ze státního rozpočtu (Ministerstvo životního prostředí), z refundací mezd úřadem práce a provozních dotací od ÚSC (krajský úřad). Z toho nejvyšší částky tvoří provozní dotace od zřizovatele.

U ostravské zoo jsou tyto částky téměř dvakrát vyšší než u olomoucké.

Celkové výnosy

Při odkazu na předešlý text o tržbách ze vstupného a o celkových dotacích plynou jasné závěry, že výnosy ostravské zoo jsou vyšší než u Zoo Olomouc. Výnosy dále zvyšují i tržby z pronájmů a reklamy.

Výsledek hospodaření

Obě zoologické zahrady ve sledovaném období let 2004 – 2009 nehospodařily se ztrátou, což je velice důležité. Ostravská zoologická zahrada dokázala využít svého potenciálu a vrhla se na investiční činnost financovanou převážně dotacemi. Olomoucká zoologická zahrada sice nemá takové finanční prostředky, ale i přesto dokáže nároky svých svěřenců ze svého rozpočtu zvládnout.

Soběstačnost

Ukazatel soběstačnosti zoologických zahrad znázorňuje, jak již bylo popsáno výše, na kolik procent je zoo schopna pokrýt náklady z vlastních výnosů (ty získáme odečtením provozních dotací od celkových výnosů). Zoologická zahrada na Svatém Kopečku vykazuje ve všech 6 sledovaných letech soběstačnost pohybující se kolem 50 %. Maxima dosahuje v roce 2007 hodnotou 55,5%. Soběstačnost ostravské zoo je průměrně rovna hodnotě 38 %, přičemž maximum dosahuje v roce 2008 hodnotou 46,9 %.

3.2. SWOT analýzy Zoologických zahrad Olomouc a Ostrava

SWOT analýza je nástrojem, jenž pomocí sledování 4 kategorií – vnitřních silných a slabých stránek, vnějších příležitostí a ohrožení – poskytuje celkový obraz situace pozorovaného subjektu. Nabízí tak náhled na vzájemnou interakci vnitřních a vnějších sil.

3.2.1. SWOT analýza Zoologické zahrady Olomouc

Tab. č. 3.1. : Grafické znázornění SWOT analýzy olomoucké zoo

Silné stránky	Slabé stránky
Zajímavé stavby (raritou je vyhlídková věž) Možnost návštěvy se psem Centrální výtopna na biomasu Akce pro veřejnost, škola v zoo Nejatraktivnější turistický cíl v Olomouckém kraji Podíl na ochraně fauny Spolupráce se záchrannými stanicemi Velmi členitý terén Pozornost ekologické osvětě	Ztížená dostupnost bez osobního automobilu Špatné značení příjezdových cest Náročný terén Omezení služeb pro zákazníky v zimním období Parkování
Příležitosti	Hrozby
Jediná zoo v Olomouckém kraji Propojenost s ostatními turistickými místy v kraji Možná spolupráce s PřF UP Olomouc	Vymírání druhů Rozšiřování chorob Vysoké provozní náklady Závislost na dotacích Konkurenční zoo

Zdroj: vlastní tvorba

Mezi silné stránky Zoo Olomouc patří zcela jistě výsadní postavení mezi turistickými cíli v Olomouckém kraji. Ročně jí navštíví přes 300 tisíc turistů. Turisty zaujme mnoho atraktivních staveb, na jejichž výčtu dominuje vyhlídková věž. Ta je u českých zoologických zahrad raritou. Byla postavena v 70. letech podle návrhu architekta J. Navrátila (otevřena v roce 1975). Měří 32 metrů a nejvyšší vyhlídková plošina je umístěna ve výšce 29,3 metrů. Její výstavba stála 2.169.058 Kč. V roce 2000 prošla věž generální opravou, při které z ní byly odstraněny původní plechové desky, a byla nově natřena. Zoo Olomouc dále nabízí návštěvu pavilonu netopýřů, v němž se netopýři a některé druhy nočních ptáků pohybují volně. Funguje v něm také tzv. obrácený světelný režim – návštěvníci si zde proto mohou prohlédnout přirozené chování zvířat v noci. Pavilon má hodnotu 3.017.242 Kč. Další z mnoha zajímavostí v areálu olomoucké zoo je společný výběh medvědů a vlků. Ten zoo vyšel na 6.280.000 Kč. Výběh se rozkládá na ploše více než 1 hektaru a skládá se ze společného výběhu a z části určené jen pro vlky.

Jinou zajímavostí je centrální výtopna na biomasu, která „pomáhá zvládat energetickou situaci zoo, kdy je většina pavilonů vytápěna elektrickým proudem. Výtopna byla napojena na většinu budov v hospodářském dvoře, pavilon opic, hrošíků, zimoviště africké zvěře, další budovy v okolí zimoviště a jihoamerický pavilon. Do budoucna se uvažuje o rozvodech na akvária a pavilon šelem.“ [49] Výtopna se se svou cenou 17.162.998 Kč stala největší investiční akcí v historii zoologické zahrady na Svatém Kopečku. Postavena byla pod záštitou Státního fondu ŽP ČR, magistrátu města Olomouc a partnerského města Luzernu (Švýcarsko).

Dále je umožněn vstup se psem, což ocení mnoho majitelů čtyřnohých mazlíčků. Pes nesmí do uzavřených pavilónů, ale před samotnými budovami jsou místa s možností uvázání psa a misky, do kterých se může nalít voda z užitkových zdrojů. Problémem by mohla být absence sáčků na psí výkaly a k tomu určených odpadkových košů. V zoo bylo vstupné pro čtyřnohé mazlíčky po určitou dobu zavedeno, v současnosti mají psi vstup zdarma. Nabízejí se 2 různé důvody, proč se tak stalo. Mohlo se tak stát z důvodu malého zájmu ze strany návštěvníků nebo se zoo rozhodla udělat vstřícný krok a ponechat si tak výhodu oproti konkurenci. Zoologická zahrada nemá žádnou evidenci návštěvníků se psy, což ztěžuje určit vlastní důvod zrušení vstupného. Jediné záznamy o psích návštěvnících jsou evidovány v letech 2006 a 2007. V roce 2006 zoo navštívilo 2.362 psů, o rok později to bylo 3.471 psů.

Zoo je návštěvníkům nakloněna i pořádáním různých akcí a výukových seminářů pro školy. Na akcích pro veřejnost se podílí jednak samotní pracovníci zoo, ale také významní partneři. Kromě ustálených akcí jakými jsou např. den dětí nebo komentované krmení, jsou návštěvníkům každoročně představovány nové přírůstky zoo. Kmotry mláďat se stávají významné osobnosti. Ty se, dle sdělení zoologické zahrady, na akcích podílejí nezištně.

Tab. č. 3.2. : Náklady na reprezentaci vynaložené Zoologickou zahradou Olomouc v letech 2004-2009

Zoologická zahrada Olomouc						
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Náklady na reprezentaci	32.116,89	46.377,45	89.808,41	57.148,14	46.469,83	53.971,15

Zdroj: vlastní tvorba

Nejdůležitějšími silnými stránkami Zoo Olomouc je „podíl na ochraně fauny“ [47] a spolupráce se záchrannými stanicemi pro živočichy v okolí. Činnost vlastní záchranné stanice olomoucké zoo však musela být kvůli nepříznivému vývoji onemocnění některých živočichů utlumena a v současné době nepřijímá další živočichy do své péče. Na svých webových stránkách proto zveřejnili seznam záchranných stanic v okolí, na které se mohou lidé v případě potřeby obrátit. Jedná se o Záchrannou stanici dravců a sov Stránské, Stanice pro zraněné a handicapované živočichy ZO ČSOP Haná Némčice, Záchranná stanice pro volně žijící živočichy Bartošovice, Psí útulek Olomouc a ORNIS – Ornitologická stanice Muzea Komenského, záchranná stanice. Na všechny uvedené organizace je na webových stránkách k nalezení kontakt a další důležité informace.

Tab. č. 3.3. : Podíl olomoucké zoologické zahrady na ochraně fauny v letech 2004-2009

Zoologická zahrada Olomouc						
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Počet chovaných kusů	1.635	1.794	1.995	1.798	1.630	1.567
Počet chovaných druhů	324	378	378	398	401	354
Hodnota chované zvěře	10.032.766,60	10.745.170,51	10.775.400,79	10.827.774,36	10.327.468,10	10.272.352,75

Zdroj: vlastní tvorba

Zoologické zahrady mají v poslání dáno ekologicky vychovávat návštěvníka. Olomouc může práci v tomto bodě považovat za svou přednost. V areálu jsou rozdělené odpadkové koše pro třídění odpadu a také veliký billboard popisující důležitost třídění odpadů. Zoo tak vede svého návštěvníka k důležitému třídění odpadů a zároveň si snižuje náklady na dodatečné třídění odpadů, které by měla bez výše zmíněných odpadkových košů.

Obr. č. 3.1. : Billboardy s ekologickou osvětou v Zoo Olomouc

Zdroj: vlastní archiv

Mezi slabé stránky lze zařadit dostupnost MHD. K zoologické zahradě na Svatém Kopečku jedou pouze 2 linky. Přičemž jedna z linek je pouze sezonním spojením.

Pro motoristy je sice dostupnost dobrá, avšak značení směru na příjezdových komunikacích není dostatečné. Cedule odkážou na prvotní směr, ale chybí jim další návaznost. Bez mapy nebo navigace se návštěvník lehce ztratí a může ho to od návštěvy odradit. Výsledkem může být ztráta na tržbách.

Členitý terén, který vyhovuje chovaným druhům, a z pohledu zoo je nevyčísitelnou hodnotou, však může působit problémy návštěvníkům, především seniorům a rodinám s malými dětmi. Mohou sice využít služeb vláčku, který je proveze po hlavní trase, ale unikne jim tak mnoho zajímavého. Cena jedné jízdy zoo – vláčkem, trvající zhruba 20 minut, přijde návštěvníka na 30 Kč.

Další jmenovanou slabou stránkou se stalo omezení služeb pro zákazníky v zimním období. Tento krok je zcela logický, avšak zoologickou zahradu navštěvují lidé i v zimě a nemožnost občerstvení nebo zakoupení suvenýrů může od dalších návštěv odradit.

Výraznou slabinu má Zoo Olomouc ve svém parkovišti. Plocha pro parkování je velice malá a v nejvytíženějším období nemůže být schopna pojmout tolik automobilů. Zoo si je problému vědoma. V roce 2007 dokonce označila vzdálenější parkoviště pro autobusy za důvod klesajícího zájmu škol o návštěvu zoo jako cíle školního výletu. Parkoviště je vzdáleno 1 km a především pro menší děti je zdolání této trasy natolik náročné, že na prohlídku zoo jsou pak již příliš

unavené. Zoo tak ztrácí na tržbách ze vstupného. Na počátku roku 2011 také zoo zaznamenala problém s obsluhou parkoviště pro osobní automobily, kterou zabezpečuje soukromá bezpečnostní agentura. Ač měla zoo jasně stanoveno, že v zimních měsících se parkovné neplatí, někteří zaměstnanci bezpečnostní agentury se rozhodli obohatit. Olomoucká zoo následně na neoprávněnou činnost přišla a agenturu upozornila. Ta podstoupila patřičné kroky. V souvislosti s touto skutečností se zoo rozhodla neplacení v zimních měsících zrušit.

Vnější prostředí přináší příležitosti a ohrožení. Jasnou příležitostí je pro Zoo Olomouc jedinečnost zařízení v kraji. Následovanou propojeností s ostatními turistickými místy kraje. Při příchodu ke vstupní bráně zaujmou návštěvníka na první pohled barevné cedule s nabídkou dalších zajímavostí, které může navštívit, jako např. olomoucký aquapark.

Obr. č. 3.2. : Propojenost Zoo Olomouc s dalšími turisticky zajímavými místy v Olomouckém kraji (cedule před vstupní bránou)

Zdroj: vlastní archiv

Jako příležitost lze vnímat i možnou spolupráci s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci, kde lze studovat obor zoologie. Zoo si tak může připravit budoucí pracovníky. Kvalifikovaná pracovní síla je dnes nedoceníitelná. Proto spolupráce a příprava potenciálních budoucích zaměstnanců hraje ve prospěch organizace, která ušetří nejen čas na adaptaci pracovníka, ale i peníze.

Posouzenými hrozbami se mohou stát rychle se šířící nemoci přenosné na člověka. Jak již bylo výše zmíněno, nemoci zvířat omezily provoz záchranné stanice. U nemocí přenosných na člověka se díky médiím rychle rozšiřuje panika, jež může snížit návštěvnost. Nebo se mohou opakovat situace ze 70. a 80. let, kdy byla kvůli nákazám přenosným na člověka zoo v karanténě. Zoo tak přichází o značné tržby ze vstupného. Jejich poklesem se navíc snižuje soběstačnost zoologické zahrady.

Vymírání druhů snižuje biodiverzitu a neohrožuje jen existenci zoologických zahrad, ale celou planetu. Ztrátu biologické rozmanitosti není možno finančně vyčíslit, vzhledem k jejímu globálnímu rozsahu.

Další hrozby se týkají financí. Zoo Olomouc, stejně jako ostatní zoologické zahrady, trápí vysoké provozní náklady a závislost na dotacích. Vývoj těchto hodnot v Zoologické zahradě Olomouc znázorňuje následující tabulka. Není však v moci samotné zoo tyto hodnoty ve větší míře ovlivnit. Celkové náklady lze drobně snížit v podobě restriktivních opatření v provozu, avšak změny budou jen minimální.

Tab. č. 3.4. : Vývoj hodnot určených jako finanční hrozby Zoologické zahrady Olomouc v letech 2004-2009

Rok	Zoologická zahrada Olomouc					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celkové náklady	36.339.209,26	41.795.285,52	44.472.720,83	46.552.968,16	48.538.308,16	52.565.167,45
Celkové dotace	27.958.729,5	24.572.398,00	26.757.037,00	20.717.128,00	27.127.163,00	26.434.535,00

Zdroj: vlastní tvorba

Poslední hrozbou, jež by mohla způsobit pokles zájmu o olomouckou zoo, byla stanovena konkurence ostatních zoologických zahrad. Nejbližší se nachází Zoologická zahrada Lešná (Zlín), která se dostala v roce 2008 do pětice nejnavštěvovanějších zoologických zahrad v České republice a láká i návštěvou zámku Lešná. Ta je od Olomouce vzdálena kolem 60 km. Dalšími konkurenty mohou být Zoo Park Vyškov (44 km), Zoologická zahrada Brno (82 km), anebo také Zoologická zahrada Ostrava (103 km).

Obr. č. 3.3. : Mapa zoologických zahrad v ČR a na Slovensku

Zdroj: <http://www.zoo.cz/>

3.2.2. SWOT analýza Zoologické zahrady Ostrava

Tab. č. 3.5. : Grafické znázornění SWOT analýzy ostravské zoo

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Zajímavé pavilony Akce pro veřejnost</p> <p>Botanický les Nejatraktivnější turistický cíl v Moravskoslezském kraji Podíl na ochraně fauny Členitý terén Mobilní průvodce Ekologická osvěta Významná propagační činnost</p>	<p>Náročný terén Omezení služeb pro zákazníky v zimním období</p> <p>Zastaralé pavilony Chybí popelnice na tříděný odpad</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>Jediná zoo v Moravskoslezském kraji Turisté z blízkého Polska</p>	<p>Vymírání druhů Rozšiřování chorob Vysoké provozní náklady Závislost na dotacích Konkurenční zoo</p>

Zdroj: vlastní tvorba

Ve SWOT analýze Zoologické zahrady Ostrava lze spatřit mnoho podobného s předcházející SWOT analýzou Zoo Olomouc.

V silných stránkách jsou to akce pro veřejnost, fakt, že ostravská zoo je nejatraktivnějším cílem pro turisty v kraji a především „podíl na ochraně fauny“.
[47]

Ostravská zoo má o poznání méně akcí pro veřejnost ve srovnání se Zoo Olomouc. V současnosti má naplánováno 26 akcí, z nichž 6 tvoří přednášky. Pouhé 3 akce jsou u obou zoologických zahrad shodné. Jedná se o komentované krmení, kdy krmivář návštěvníkům popisuje, čím jsou zvířata krmena, jaká je krmná hierarchie zvířat nežijících o samotě apod. Další společnou akcí je Den země a Den dětí. Další 2 akce jsou podobného charakteru – Den se zvolenou pojišťovnou a vánoční oslavy.

Tab. č. 3.6. : Náklady na reprezentaci vynaložené Zoologickou zahradou Ostrava v letech 2004-2009

Zoologická zahrada Ostrava						
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Náklady na reprezentaci	15.000,00	20.000,00	82.000,00	71.000,00	41.000,00	44.000,00

Zdroj: vlastní tvorba

Tab. č. 3.7. : Podíl na ochraně fauny Zoologické zahrady Ostrava v letech 2004-2009

Zoologická zahrada Ostrava						
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Počet chovaných kusů	1.302	1.445	1.465	1.718	1.535	2.919
Počet chovaných druhů	272	265	268	315	305	354
Hodnota chované zvěře	7.012.971,93	6.624,184,92	6.483.278,20	6.734.689,27	6.694.035,17	6.803.230,00

Zdroj: vlastní tvorba

Zvláštností mezi silnými stránkami ostravské zoo je snaha přeměnit plochu nevyužívanou pro chov zvěře na botanický les. Pro mnohé návštěvníky se tak stává ostravská zoo novým lákadlem. Výhodou je i členitý a rozmanitý terén. Botanizace má podle plánu probíhat v několika etapách, přičemž 2 již byly úspěšně dokončeny. V první etapě šlo o vytvoření 3 okruhů botanických stezek

(Cesta vody, Cesta stínů, Cesta lesa) v délce skoro 6 km. Tato etapa proběhla v letech 2006 – 2007. Celkové náklady na 1. etapu botanizace činily 37,5 milionů Kč a zahrnovaly i větší část projektové přípravy. Ve druhé etapě, jež proběhla v letech 2007 – 2009, se jednalo o vybudování technického zázemí dendrologického oddělení. Šlo především o nahrazení zastaralého skleníku z 50. let dvěma novými pěstebními skleníky, vystavění kotelny na biomasu, zařízení na štěpkování a sklad štěrky (objem 920 m³). 2. etapa byla dokončena v roce 2009 s celkovými náklady 45,7 milionů Kč, přičemž kotelna byla předána ke zkušebnímu provozu. (Obrazová část viz příloha 7.)

Také výstavba nových a velice interesantních pavilonů, oživujících obzory návštěvníků musí být zahrnuta do silných stránek. Mezi nejzajímavější pavilony patří zcela jistě pavilon slonů. Jeho výstavba probíhala od února 2003 do srpna 2004 a stála více než 85 milionů Kč. Tento pavilon se stal největší investiční akcí v historii zoologické zahrady. Pavilon je určen pro chov 1 samce a 3 samic slona indického (zoo si stav stanovila jako cílový). V současnosti jej obývá 1 samec, 2 samice a nově narozené mládě, které se v českých a slovenských zoo živě narodilo po více než 60 letech. Druhá ze samic je také v očekávání. Zoo Ostrava by se tak mohla stát úspěšným odchovatelem slonů indických. Dalším lákadlem je v Zoo Ostrava pavilon hrochů, který podstoupil zásadní rekonstrukci za 36,5 milionů Kč. Došlo tak k zásadní úpravě životních podmínek pro hrochy obojživelné, jež jsou vlajkovým zvířetem ostravské zoo.

Návštěvník si také před samotnou návštěvou může na webových stránkách stáhnout zdarma mobilního průvodce, který mu pomůže orientovat se v areálu. V aplikaci nalezne popis všech expozic a zvířat chovaných v ostravské zoo, zároveň uživateli umožní informovat se o různých akcích, které právě probíhají, a další informace. Aplikace nabízí i službu dárcovské SMS, tzv. DMS.

Ve slabých stránkách se i v ostravské zoo vyskytuje náročný terén. Ten je na jednu stranu nepostradatelnou výhodou, na tu druhou však způsobuje nepříjemnosti turistům starších věkových skupin a také návštěvníkům s malými dětmi, např. ještě v kočárku.

Další slabinou jsou zastaralé pavilony, které mnohdy nejsou již využívány. Zoo do nich musí investovat na opravy a údržbu, ty stále využívané jsou energeticky náročné a jsou zdrojem vysokých nákladů. Kolik zoo ročně vynakládá v této oblasti, popisuje následující tabulka.

Tab. č. 3.8. : Náklady na opravu a udržování v Zoologické zahradě Ostrava v letech 2004-2009

Zoologická zahrada Ostrava						
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Opravy a udržování	2.191.000,00	2.074.000,00	2.892.000,00	3.539.000,00	3.739.000,00	5.013.000,00

Zdroj: vlastní tvorba

Zoo také částečně zaostává za svým posláním ekologicky vychovávat návštěvníky, protože v areálu chybí popelnice na tříděný odpad. Odpadkových košů je v areálu dostatek, jsou však na smíšený odpad bez možnosti třídění. To zvyšuje náklady na jeho dodatečné třídění. Je nutno v tomto ohledu podotknout, že i v Zoo Ostrava je nainstalován billboard, vysvětlující potřebu a důležitost třídění odpadů v každodenním životě, ovšem jeho umístění není příliš vhodně řešeno. Je pod úrovní hlavního obchůzkového chodníku a výhled na něj zakrývá kroví. Mnoho návštěvníků tak o jeho existenci nemá ani tušení.

Obr. č. 3.4. : Nevhodně umístěný billboard o třídění odpadů v Zoo Ostrava

Zdroj: vlastní archiv

Na druhou stranu je důležité zmínit zde, výše záměrně vynechanou silnou stránku ostravské zoo v podobě ekologické osvěty. V celém areálu se nacházejí informační tabule, jak může návštěvník svým chováním v běžném životě přispívat k ochraně přírody a ekosystémů. Texty na cedulích jsou doplněny množstvím

obrázků a zaujmout tak i děti, kterých se problematika dotýká stejně jako dospělých. (viz příloha 8).

Velkou příležitostí pro ostravskou zoo jsou turisté ze sousedního Polska, kteří ji hojně navštěvují. Zoo si je tohoto faktu dobře vědoma a každoročně věnuje část své propagační činnosti tímto směrem. V rámci projektu „Propagace turistického cíle Zoologické zahrady Ostrava“ v roce 2006 (červen-srpen) probíhala v polském příhraničí reklamní kampaň s dosahem 4,5 milionů obyvatel. Z přispění stejného projektu bylo v následujícím roce vytvořeno propagační DVD v českém a také polském jazyce. V roce 2007 byl také zahájen projekt „Marketingová podpora nových aktivit Zoologické zahrady Ostrava pro návštěvníky“, v rámci něhož proběhla opět reklamní kampaň v regionálních médiích polského příhraničí. Mimo tyto 2 zmíněné projekty proběhla tato kampaň i v roce 2008. Odhadem tvoří počet polských návštěvníků asi 20% všech (dle průzkumu SPZ vozidel na parkovišti zoologické zahrady).

Na tomto místě je důležité zdůraznit poslední silnou stránku, kterou byla označena významná propagační činnost zaměřená nejen na polské turisty. V roce 2004 byly nainstalovány nové směrové cedule pro motoristy, které umožňují i mimoostravským turistům jednoduchý příjezd k cíli. Při spolupráci s ostravským hotelem Imperiál také vznikly vícejazyčné letáky pro hosty hotelu. Reklamní tabule byly umístěny také na zámku v Hradci nad Moravicí, na Slezskoostravském hradu, v ČEZ aréně apod. Zoo také vydala informační letáčky u příležitosti otevření expozice slonů. V roce 2005 zoo rozšířila portfolio svých letáků o anglickou, arabskou a řeckou verzi. Instalovány byly také nové reklamní poutače na zastávkách MHD na Svinově, Náměstí Republiky a na Elektře. Do činnosti byly uvedeny nové webové stránky a před hlavním vchodem zaválaly nové vlajky ostravské zoo a organizace EAZA. V dalších letech byly pravidelně v sezóně umísťovány reklamní billboardy podél hlavních tahů ve směru na Ostravu a byl rozšiřován sortiment propagačních materiálů. V roce 2007 zoo spolupracovala s ČD, a.s. na projektu „Vlakem do zoo“. Zoo Ostrava tak byla propagována na webu ČD a vyšel i článek v časopise „Grand Expres“. V témže roce byla vytvořena propagační stěna v nákupním centru Futurum. V následujících letech byla propagace dále zintenzivňována.

Těží také ze svého postavení jediné zoologické zahrady v Moravskoslezském kraji. Tabulka popisuje vývoj návštěvnosti, srovnání zakoupených vstupenek a vývoj tržeb ze vstupného.

Tab. č. 3.9. : Porovnání návštěvnosti s tržbami ze vstupného v Zoo Ostrava v letech 2004-2009

Zoologická zahrada Ostrava						
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Návštěvnost	299.499	337.254	309.049	329.702	363.944	358.892
Počet prodaných vstupenek	223.099	296.309	281.082	294.192	333.841	319.572
Tržby ze vstupného	10.609.860,00	15.322.863,00	14.403.000,00	18.318.000,00	22.400.000,00	21.827.000,00

Zdroj: vlastní tvorba

Hrozbami pro ostravskou zoo jsou obdobné faktory jako v případě olomoucké zoo. Konkurenčními zoo jsou však převážně zoologické zahrady v Polsku (např. Katowice nebo Krakov).

Obr. č. 3.5. : Zoologické zahrady v ČR a SR (billboard v Zoo Ostrava)

Zdroj: vlastní archiv

3.3. Plány blízké budoucnosti

3.3.1. Plány blízké budoucnosti Zoologické zahrady Olomouc

Zoologická zahrada Olomouc se v současnosti a své blízké budoucnosti soustředí na vybudování nového reprezentativního vstupu do svého areálu.² Stavba byla zahájena na podzim roku 2010 a měla být ukončena o rok později. Podle slov pana Mgr. Richtera z olomoucké zoo bude kvůli komplikacím pravděpodobně otevřena až na sezonu roku 2012.

Nový vstup vyrůstá na místě současné pokladny (viz příloha 9). Architekt projektu, Petr Mičola, se snažil docílit co nejpřírodnějšího vzhledu. Vstup budou tvořit 3 budovy, jejichž základy budou částečně zapuštěny do země a střecha všech 3 bude osázena zelení. Objekt tak poskytne nové zázemí pro pokladny, informační centrum, galerii, konferenční sál např. pro přednášky, a v neposlední řadě také sociální zařízení. Volná plocha kolem vstupu by pak měla poskytnout expoziční prostor pro lemury kata. Tato expozice by měla být tvořena venkovní a vnitřní částí, mezi kterými se budou moci lemuři volně pohybovat. U pokladen by nové místo mělo získat i mořské akvárium. Celkové náklady jsou odhadnuty na částku kolem 21 milionů Kč.

Obr. č. 3.6. : Vizualizace vstupu do Zoo Olomouc

Zdroj: http://olomoucky.denik.cz/zpravy_region/zo-o-olomouc-novy-vstup-20101220.html

² Zoo Olomouc své další plány na osobní schůzce nesdělila.

Dne 16. 2. 2011 byla zveřejněna zpráva o chystané výstavbě parkovacího domu u zoologické zahrady. Současně s jeho výstavbou by mělo dojít i k výstavbě silnice. Celkové náklady jsou odhadnuty na 170 milionů Kč a akce je tedy podmíněna ziskem financí. Parkovací dům by měl pojmout až 359 vozů. Také by mělo dojít ke vzniku nové zastávky MHD přímo u zoo. Návrh je zatím v připomínkovém řízení. Proti němu se ozvalo nejhlasitěji Hnutí Duha, které by místo parkovacího domu raději vidělo záchytné parkoviště před obcí, což by nenarušilo přírodní ráz krajiny kolem zoo, avšak neusnadnilo by pozici návštěvníkům a zoo by nakonec mohla o další turisty přijít. Možností by bylo nechat se inspirovat v zahraničí, kde záchytné parkoviště má návaznost na MHD. Využít by tak šlo i sezónní autobusové linky MHD (111), o které prakticky žádný z turistů neví. Zastávka by mohla být vytvořena přímo u parkoviště a jízdné by mohlo být zahrnuto do ceny parkovného a návštěvníci zoo by tak jezdili zdarma. Vizualizace projektu je uvedena v příloze č. 10.

3.3.2. Plány blízké budoucnosti Zoologické zahrady Ostrava

Ostravská zoo se v blízké budoucnosti chystá hned na několik projektů, které by měly obohatit její areál. Jedná se o následující: pavilon evoluce, safari asijských kopytníků, návštěvnické centrum, expozice tygrů ussurijských, expozice tuleňů a tučňáků, výstavba bioplynové stanice, voliéra Papua, zateplení a energetické úspory výukového centra, administrativní budova a vstup do zoo.

Pavilon evoluce

Tento projekt již získal podporu ze strany zřizovatele a byl zařazen do Integrovaného plánu rozvoje města. Náklady na zpracování projektové dokumentace činily 809,5 tis. Kč. Projekt „Pavilon evoluce“ má za cíl přestavbu zastaralého pavilonu vodního ptactva na moderní pavilon pro šimpanze a další africké živočichy (např. kočkodani Dianiny, prasátka štětkouni, zástupci ryb, plazů apod.). Celá expozice má být podpořena interaktivními prvky, sociálním zařízením pro návštěvníky a restaurací. Plánovaná realizace by měla proběhnout mezi roky 2011 a 2012. Náklady se odhadují na 86,7 milionů Kč. Výstavba bude podpořena ROP Moravskoslezsko. V příloze č. 11 je znázorněna vizualizace projektu.

Safari asijských kopytníků

I tento projekt u zřizovatele ostravské zoo obstál a byl zařazen do IPRM. Jeho účelem je vytvořit v zadní části areálu výběh pro chladnomilné asijské kopytníky (např. kozy šrouborohé), který umožní návštěvníkovi blízké pozorování zvěře z vozu. Pozorování bude doplněno výkladem průvodce. Safari má návštěvníkům dát pocit pohybu v divočině a odbourat tak bariéru mezi návštěvníkem a zvířetem. Tato forma prezentace zvěře je velmi působivá a atraktivní. Projektová dokumentace byla zpracována v letech 2008 a 2009, její náklady (určené výběrovým řízením) činí něco přes 2 miliony Kč. Výstavba je naplánována na roky 2010 a 2011 a měla by činit, dle odhadů, 12,495 milionů Kč. Vizualizace ostravského safari je umístěna do přílohy 12.

Návštěvnické centrum

Projekt popisuje komplex spojující návštěvnické centrum, restauraci a středisko pro ekologickou výchovu. Ostravské zoo dlouhodobě chybí restaurace s celoročním provozem a je tak poslední českou zoologickou zahradou, která takovéto zařízení postrádá. Projekt má být realizován z dotací ROP Moravskoslezsko, avšak Regionální rada zatím projekt nevyhodnotila jako dostatečně zajímavý.

Expozice tygrů ussurijských

Nová expozice má vyřešit současný nevyhovující stav pro chov těchto velikých kočkovitých šelem. Tygři v současnosti žijí v kleci z 60. let, která je již velmi zchátralá a neestetická. Kvůli zprísňujícím se podmínkám pro chov zvěře v zajetí, by mohlo dojít k zániku chovu tygrů v Zoo Ostrava. Proto je nová expozice jednou z priorit ostravského managementu. Projekt je nenáročný na nadzemní stavby, měl by být začleněn do okolní přírody a velkým výběhem (2.500 a 2.000 m²) má tygry vrátit do jejich přirozeného prostředí převážně březového lesa. Náklady na zpracování byly výběrovým řízením určeny na 1.216.000 Kč.

Obr. č. 3.7. : Vizualizace expozice tygrů ussurijských

Zdroj: www.zoo-ostrava.cz

Expozice tuleňů a tučňáků

Tato nová expozice by měla vyrůst na místo původního medvědince z roku 1960. Medvědinec³ připomínající kobku již nevyhovuje požadavkům na chov zvířat a již zcela dosluhuje. Ostrava se nechala inspirovat jinými českými zoologickými zahradami, které tuleňe a tučňáky chovají dlouhodobě, s tím, že právě jejich expozice patří k nejoblíbenějším. Projektová dokumentace byla zpracovávána v letech 2009 – 2010 a odhadované náklady se pohybují v rozmezí 3,5 až 3,8 milionů Kč.

³ Demolice staré expozice byla již započata v týdnu od 4. – 14. 4. 2011. Poslední obyvatelka medvědice syrská Nina byla odvezena do Německé zoo v Augsburgu, kde dožije v podmínkách odpovídajících současným standardům.

Obr. č. 3.8. : Dosluhující medvědinec

Zdroj: vlastní archiv

Bioplynová stanice

V průběhu roku byla dokončena projektová dokumentace pro stavební povolení k tomuto projektu. Náklady se vyšplhaly na částku 1.362.000 Kč. „Bioplynová stanice bude řešit zejména likvidaci biologického odpadu produkovaného zvířaty a zelený odpad z provozu i údržby rozsáhlého areálu zoo. Celý projekt je spojen se zlepšením ekonomiky zoologické zahrady, ať již ve spojení s tržbami za dodávky „zelené“ elektrické energie do sítě ČEZ či s dodávkou produkovaného (tzv. odpadního tepla) pro vybrané objekty v areálu zoo. Zcela nezanedbatelná je i stránka možné, ale alespoň částečné, soběstačnosti pro případ zhroutení elektrické sítě - blackoutu. Na rozdíl od jiných objektů velkou většinu zvířat chovaných v zoologické zahradě evakuovat nelze a následky blackoutu by mohly být velmi dramatické.“ [9]

Voliéra Papua

Tato voliéra naváže na nově vzniklou expozici Papua. Měla by být řešena jako průchozí voliéra, tudíž umožní návštěvníkovi přímý kontakt s vystavovanými druhy středně velkých papoušků.

Zateplení a energetické úspory výukového centra

Výukové centrum pochází ze 70. let minulého století. Jeho stáří přimělo zoologickou zahradu nechat si zpracovat energetický audit, který určil velké tepelné úniky.

Administrativní budova a vstup do zoo

Stejně jako u Zoo Olomouc, jsou plány na vstup do areálu i u ostravské zoo velkolepé. Zoo chce zároveň se vstupem vyřešit nešťastnou situací administrativních prostor. V současné době je k této činnosti využíván provizorní objekt ze 60. let na pokraji životnosti. Objekt není dostačující a je u něj zaznamenána obrovská tepelná náročnost. Nový plán počítá se spojením vstupu a provozní budovy v jeden celek. „Provozní budova bude mít 2 patra a bude využita pro umístění kanceláří, vrátnice, pokladen, sociálního zázemí pracovníků dendrologického oddělení (zahradníků) i kanceláří pro další oddělení zahrady. Součástí projektu je i zasedací místnost, prezentační sál se zázemím, prostorný zooshop a toalety pro návštěvníky včetně toalet pro handicapované spoluobčany, či např. koutek pro maminky s malými dětmi.“ [9]

Při přestavbě dojde také k vytvoření dalších parkovacích míst (až 136), které Zoo Ostrava pokládá rovněž za nedostačující. Zpracování projektové dokumentace by se mělo pohybovat okolo částky 3 milionů Kč.

3.4. Návrhy

V této podkapitole budou navrženy možné náměty, které by zatraktivnily zoologickou zahradu jak v Olomouci, tak v Ostravě pro její návštěvníky. Návrhy jsou rozepsány a doplněny možným využitím ze stran obou sledovaných zoo. V první fázi se jedná o již existující možnosti u jedné ze zmíněných zoologických zahrad, které by mohla druhá využít. V druhé části jsou popsány nápady, které nebyly u vybraných zoo zjištěny.

3.4.1. Možnosti pro Zoologickou zahradu Olomouc

Zoo na Svatém Kopečku by se mohla nechat ostravskou inspirovat v následujících bodech:

- Mobilní průvodce
- Kolotoč nebo obdobná atrakce pro nejmenší
- Pronájem dřevěných vozíků
- Automaty s krmením
- Interaktivní prvky a tabule s informacemi, které lze využít i v běžném životě
- Odpočinková místa
- Bezbariérový přístup do kontaktní zoo
- Bankomat

Mobilní průvodce

Jedná se o mobilní aplikaci, kterou si může zájemce zadarmo stáhnout na webových stránkách zoo. Aplikace umožní návštěvníkovi přečíst si zajímavosti navíc o pavilonech a jejich obyvatelích, lépe se orientovat v areálu zoologické zahrady apod. Aplikace nabízená ostravskou zoo umožňuje i odesílání dárcovských SMS, tzv. DMS. Tato a jí podobné aplikace jsou součástí tzv. Bluetooth marketingu. Na webových stránkách poskytovatele (www.lwi.cz) je nespočet výhod, které tento druh marketingu nabízí. Jako zástupce může být označena např. ekologická šetrnost projektu – aplikace může nahradit tištěné průvodce, mapy atd. Tato společnost má navíc zkušenosti s mobilními průvodci po zoologických zahradách – obdobnou službu poskytuje např. Zoologické zahradě Brno nebo Zoologické zahradě Praha.

Kolotoč nebo obdobná atrakce pro nejmenší

Zoologická zahrada Olomouc má ve svém areálu provazové centrum, avšak pro menší děti nemusí být dostupné. Zoologická zahrada Ostrava měla ve své historii blízko současného pavilonu slonů umístěn autodrom, v současnosti jej vystřídal bazének s dětskými lodičkami. Tato atrakce není finančně náročná pro samotnou zoologickou zahradu, poněvadž ji zřizuje jiná osoba. Zoo tak může ještě získat finance za pronájem plochy.

Pronájem dřevěných vozíků

Zoo Ostrava nabízí návštěvníkům službu pronájmu dřevěných vozíků pro přepravu osobních věcí (např. batohů). Praxe ukazuje, že vozík využívají rovněž rodiče k přepravě svých unavených dětí.

Zapůjčení vozíku stojí 30 Kč na den. Navíc je nutno složit zálohu 200 Kč, která je návštěvníkovi vrácena po odevzdání nepoškozeného vozíku zpět pronajímateli.

Obr. č. 3.9. : Dřevěný vozík k zapůjčení v Zoo Ostrava

Zdroj: vlastní archiv

Automaty s krmením

V areálu celé ostravské zoo se nacházejí automaty s krmením pro zvířata. Cena jedné krmné dávky je 5 Kč. Na automatu je jednoduchý návod na obsluhu i s upozorněním, že se jedná o denní dávku a nedochází k doplňování automatu vzhledem k faktu, že by docházelo k překrmování zvířat.

Možným doporučením pro obě zoologické zahrady je umístit k automatu pytlíky z biologicky rozložitelného materiálu (např. kukuřičný škrob), protože momentální stav je nepohodlný (krmení se návštěvníkovi vysype do rukou).

Obr. č. 3.10. : Automaty s krmením pro zvěř v Zoo Ostrava

Zdroj: vlastní archiv

Interaktivní prvky a cedule s informacemi

Zoo Ostrava se v posledních letech snaží učit návštěvníky hrou. V areálu se tak objevilo mnoho interaktivních prvků, které zaujmout již na první pohled a návštěvníka vyloženě donutí podívat se, vyzkoušet si a přečíst si. Jako příklad lze uvést dřevěný otočný obrys sovy s kukátkem pro obě oči, pomocí kterého si může zájemce vyzkoušet rozsah otočení soví hlavy (180°).

Dalším návrhem mohou být cedule s informacemi pro běžný život. Zářným příkladem může být keramická figurka ležícího koloucha v trávě. U mnoha návštěvníků vyvolá nutkání jej pohladit, především se tak děje u dětí. Cedule poutající pozornost hned vzápětí vysvětluje, proč by se ve skutečnosti měli takovému chování vyvarovat.

Mnoho podobných cedulí je rozmístěno po areálu zoo, především u odpočívadel, kde má návštěvník dostatek času na prostudování sdělení. Různé další takovéto informativní cedule jsou vyobrazeny v příloze č. 8.

Odpočinková místa

Olomoucké zoo jsou opravdu pěkná odpočívadla, avšak jejich počet především v hlavní turistické sezóně nemusí být dostatečný. U ostravské zoo jsou odpočívadla, nejvíce v podobě prostých laviček, téměř na každém kroku. Návštěvník se tak může kdykoliv zastavit, odpočinout si, pokochat se pohledem na zvířata a pak zase pokračovat v cestě.

Běžná lavička by měla přijít na náklady do 5 tisíc Kč. Mnohé firmy nabízející množstevní slevy a zoo si může lavičky vyrobit i svépomocí z vytěženého dřeva z vlastního pozemku.

Bezbariérová kontaktní zoo

Stejně jako v olomoucké zoo, tak i v ostravské byla kontaktní zoo dlouho přístupná jen pomocí oboustranného žebříku. V Ostravě však v roce 2009 proběhla rekonstrukce, jelikož kontaktní dětská zoo již byla v havarijním stavu. Rekonstrukce přinesla kromě jiného také bezbariérový přístup. Celkové náklady této akce činily 13,9 milionů Kč.

Bankomat

Jistě dochází k situacím, kdy návštěvník dorazí k pokladně zoologické zahrady a zjistí, že u sebe nemá dostatek peněz. Následné hledání nejbližšího bankomatu, v příznivějším případě i bankomatu nevlastní banky, mnohé návštěvníky odradí od návratu do zoo. Zavedení platby platební kartou by bylo jistě uvítáno mnohými návštěvníky, nicméně jedná se o nadmíru náročný proces. Jednodušší variantou je umístění bankomat v blízkosti zoologické zahrady. V Ostravě je bankomat Komerční banky umístěn jen pár metrů od vstupní brány do zoo. Průzkum vzdálenosti nejbližších bankomatů od Zoo Olomouc ukázal, že nejbližší bankomat (Česká Spořitelna) je vzdálen 6,7 km s odhadovaným časem jízdy 11 minut. A např. majitele platební karty již zmíněné Komerční banky, by mohl odradit od výběru v cizím bankomatu poplatek 39 Kč.

Bankomat poblíž by tedy usnadnil život zapomnětlivcům a omezil by ztráty na tržbách ze vstupného.

3.4.2. Možnosti pro Zoologickou zahradu Ostrava

Pro ostravskou zoo by zoo při Hanácké metropoli mohla být inspirací v následujícím výčtu:

- Vstup se psem
- Informační systém
- Odpadkové koše na tříděný odpad
- Spolupráce s místními sportovními kluby

Vstup se psem

Vstup se psem není do ostravské zoo, stejně jako do 80 % ostatních zoo, povolen. Ostrava tento fakt zdůvodňuje neblahými zkušenostmi z dob, kdy vstup povolen byl. Nicméně trend vstupu se psem se rozšiřuje (kromě Olomouce je vstup se psem povolen i v Praze nebo např. v Brně) a pro Ostravu by to mohlo být rovněž výhodou. Z výročních zpráv olomoucké zoo bylo zjištěno, že v roce 2006 navštívilo areál 2.362 psů a v dalším roce se počet psích návštěvníků přehoupl přes 3 tisíce.

Olomouc by snad jen mohla dořešit absenci pytlíků na psí exkrementy a k tomu určených odpadkových košů. Při využití sáčků z kukuřičného škrobu by tyto mohla využít do kompostu, pro tvorbu organického hnojiva. Pytlíky by mohla buď vydávat u pokladny, nebo, což se zdá lepším řešením, by mohla po areálu rozmístit stojany, u kterých by se majitelé psů obsloužili sami.

Informační systém

V Zoologické zahradě Olomouc jsou v rámci informačního systému vybudovány 3 přístřešky s kiosky s dotykovými displayi. Projekt byl dotován z ROP Střední Morava dotací ve výši 2.531.732 Kč, přičemž celkové výdaje projektu byly 2.978.508 Kč. Projekt byl realizován za účelem „zkvalitnění turistické informovanosti a zvýšení atraktivnosti zoo“ [35]. Návštěvníci tak mohou získat informace nejen o zoologické zahradě, ale také o dalších turistických cílech v okolí (v rámci Olomouckého kraje).

Ostravská zoo by realizací podobného projektu rovněž přispěla k rozšíření informací o dalších kulturních památkách, kterých je v Moravskoslezském kraji více než dost, a o jejich programových akcích.

Obr. č. 3.11. : Informační kiosek v Zoo Olomouc

Zdroj: vlastní archiv

Odpadkové koše na tříděný odpad

Olomoucká zoo má místo jednoho odpadkového koše na veškerý odpad hned koše 3, aby byl odpad tříděn ihned návštěvníkem. Zoo tak šetří náklady na pozdější třídění a navíc přistupuje aktivně k nutnosti naučit lidi všeobecně třídit odpad i v běžném životě. Zoo Ostrava sice má ve svém areálu kontejnery určené zvláště pro plasty, papír apod., ale mnoho návštěvníku rozhodně nebude ochotno odpadky sebou nést a hledat kontejner k tomu určený. Proto se jeví jako mnohem účelnější přinést návštěvníkovi možnost třídit, expresivně řečeno, „až pod nos“.

Ostravská zoo má dostatek odpadkových košů, stačilo by proto tedy koš jen účelně rozdělit na části (pravděpodobně nejlevnější řešení). V příloze č. 15 jsou zobrazeny některé možnosti, jak problém třídění odpadů vyřešit, včetně varianty využívané Zoo Olomouc.

Spolupráce s místními sportovními kluby

Na podzim roku 2010 došlo ke vzájemné spolupráci mezi olomouckým fotbalovým klubem SK Sigma Olomouc, a.s. a olomouckou zoo. Marketingové oddělení fotbalového klubu tehdy při zápase s Bohemians 1905 přišlo s akcí „Na klokany dvakrát“. Bohemians 1905 totiž mají ve znaku klokana a jsou tak jedním ze 2 týmů v Gambrinus lize, který má ve znaku zvíře. Akce spočívala v tom, že

po předložení lístku z utkání SK Sigma vs. Bohemians 1905 u pokladny olomoucké zoo, obdrží návštěvník k jedné vstupence do zoo druhou zdarma.

U ostravské zoo se otevírá větší škála možností vzhledem k tomu, že v Ostravě sídlí nejen silný fotbalový klub, ale také hokejový a mnoho dalších.

3.4.3. Další možnosti

Poslední podkapitola obsahuje nápady, které zatím nejsou využity ani u jedné ze sledovaných zoo. Jedná se o následující výčet:

- Maskot
- WI – FI
- Šlapací lodičky
- Úprava vstupenek
- Doplnění sortimentu upomínkových předmětů
- Identifikační pásky pro děti a nouzová linka
- Úschovna zavazadel
- Automatická pokladna
- Školní permanentky
- Tzv. „mlžítka“
- Parkoviště pro kola

Maskot

Pro lepší propagaci různých akcí např. na veřejných prostranstvích, by se hodil výrazný prvek poutající pozornost kolemjdoucích, kterým by se kostým některého ze zvířat (může se jednat o vlajkové zvíře nebo zvíře, které je největším lákadlem) dozajista stal. Ušití kostýmu maskota se pohybuje od 12 tisíc Kč.

WI – FI

Pokrýt celé rozlehlé areály obou zoo by bylo zcela jistě velice náročné. Ovšem WI – FI signál např. u občerstvovacích míst by v současné době informačních technologií jistě potěšil nejednoho návštěvníka. Zoologická zahrada by se rozhodně neměla stát místem určeným k práci, ale otevřela by se tak možnost ku příkladu najít si v kolik jede spoj MHD apod. Navíc by se tak mohly zvednout tržby těchto občerstvovacích zařízení. Tuto možnost již nabízí

Zoologická zahrada Spišská Nová Ves. Náklady jsou v podstatě jen v hodnotě pořizovací ceny WI – FI routeru.

Šlapací lodičky (šlapadla)

Zoologické zahrady by jistě přilákaly minimálně zamilované dvojice na romantickou atrakci v podobě šlapacích lodiček. Zoo Ostrava, jak již bylo výše zmíněno, má podobnou atrakci pro děti. Proč tedy nepotěšit i dospělé?

Ostravská zoo má dostatek vodních ploch, které by se k takovéto činnosti daly využít. Náklady na pořízení šlapadel jsou však značně vysoké (kolem 34 tisíc Kč/šlapadlo) a bylo by zapotřebí se možností podrobněji zabývat, zda-li by se vyplatila.

Vstupenky

První dojem je důležitý a první dojem ze vstupenek obou zoologických zahrad nebude zcela jistě valný. Zoo Olomouc vystavuje pouze klasický účet a Zoo Ostrava vydává malou vstupenku jednobarevné barvy (různé barvy pro dané vstupné; viz příloha č. 16). Obě by se proto mohly nechat inspirovat např. u některých muzeí a dalších památek, které mají jako vstupenku např. pohlednici. Návštěvníkovu oku bude dozajisté ladit více i vstupenka menších rozměrů s obrázkem některého z chovaných zvířat (jako má např. Zoo Praha). Pro odlišení dětských vstupenek můžou zoologické zahrady využít fotografie svých přírůstků, čímž navíc podpoří šíření informací o narození nových mláďat.

Doplnění sortimentu upomínkových předmětů

Především pro děti, ale samozřejmě nejen pro ně, by mohly zoo rozšířit svůj sortiment zoo obchůdků o puzzle, pexesa apod. V současnosti už se nejedná o příliš nákladné záležitosti a zoo by si mohly určitě dohodnout různé slevy.

Také by mohly vydávat vlastní kalendář. Zoo Ostrava již v roce 2005 stolní kalendář, ve spolupráci s dalšími zoologickými zahradami, vytvářela. Zahájením každoroční tvorby kalendářů by mohla nejen v Ostravě, ale i v Olomouci vzniknout krásná tradice.

Identifikační páska pro malé děti a nouzová linka

Není neobvyklé, že se malé dítě zasní ve vlastním světě a někam se zatoulá. Areály obou zoo jsou rozsáhlé a skýtají mnoho míst, kde se dítě může skrýt. Takovým situacím jde obtížně předejít, a proto je důležitější zaměřit se na řešení.

Některé české zoo již vzaly situaci do svých rukou a zavedly tyto možnosti. Identifikační páska je z papíru s lepítkem na konci. Dítěti se u vstupu připne na zápěstí a doprovod na ni může poznamenat různé údaje pro případ, kdy je dítě nalezeno (např. jméno dítěte, mobilní číslo).

Jinou možností je zavedení nouzové telefonní linky (obvykle k tomu vyhrazený mobilní telefon), na kterou může návštěvník nahlásit ztrátu dítěte, popsat jej a oznámit, v kterých místech došlo k odloučení. Zaměstnanci zoo si mohou zprávu jednoduše předat. Má-li zoo, může využít i rozhlas.

Úschovna zavazadel

I tato služba pro návštěvníky již funguje v nejedné české zoo. Návštěvníci jistě ocení možnost odložit si své věci a užít si tak procházku po zoo „nalehko“. Je zcela na uvážení zoo, zda bude služba zpoplatněna, či nikoliv. Další možnosti spočívají ve formě této úschovny – klasická šatna s obsluhou nebo, v současnosti preferované řešení, skříňky na klíček. Aby se zoo vyhnula rychlému poztrácení klíčku, může využívat skříňky se zálohou (zařízení skříňky dovolí vyjmout klíček ze zámku jen, je-li do něj vhozena patřičná mince, kterou po otočení klíčku v zámku opět vrátí) nebo vydávat klíč s visacím zámkem na požádání u pokladny proti záloze apod. Je zde opravdu velká škála možných řešení. Náklady záleží na tom, jakou možnost by si zoo zvolila.

Automatická pokladna

Tuto službu nabízí zatím pouze Zoo Park Vyškov. Automat je umístěn v blízkosti běžných pokladen a návštěvník ji může využít při předcházení vzniku dlouhých čekacích front.

Obr. č. 3.12. : Automatická pokladna ve vstupu do Zoo Parku Vyškov

Zdroj: www.zoo-vyskov.cz

Školní permanentky

Při snaze zvýšit atraktivnost zoo pro školy může jako dobrý nápad posloužit nabídka školních permanentek. Jde o permanentky se zvýhodněným vstupným pro školní exkurze. Tuto službu nabízí Zoo Plzeň a Zoo Ústí nad Labem. Na permanentce je určitý počet jednotlivých vstupů pro školní skupiny (omezený počet osob) a je přenosná v rámci dané školy, která permanentku vlastní.

Pro Zoo Olomouc je zřejmě tato služba nepodstatná vzhledem ke skutečnosti, že nabízí zvýhodněné vstupné pro školy již sama o sobě.

Mlžitka

Mlžitky jsou zde myšleny rozprašovače vody, které mají sloužit k osvěžení návštěvníků v parních letních dnech. Pro zjištění nákladů by byla zapotřebí bližší konzultace s odborníkem.

Parkoviště pro kola

Tato akce není ve skutečnosti nikterak nákladná. Jedná se o vyhrazení plochy pro cyklisty s rozmístěním stojanů na kola. Možností zoo je také půjčovat zámky na kola, avšak u cyklistů je celkem běžné, vozit sebou vlastní zámek a proto by takováto služba zřejmě nebyla využívána příliš často. Parkoviště pro kola je u zoologických zahrad vhodné při uvážení zákazu jízdy na kole v areálu. Cyklisté – návštěvníci dozajista nebudou chtít při procházce v zoo své kolo tlačít vedle sebe a tak se zcela jistě parkoviště vyplatí.

Variantou popsané možnosti může být instalace bezpečnostních cyklostojanů, ke kterým je zapotřebí speciální zámek. Tyto stojany jsou instalovány v řadě českých měst při prevenci kriminality a mají značné úspěchy. Náklady na pořízení se různí podle zvoleného modelu a počtu stání. Pro př. lze uvést uzamykatelný standardní model s nejvyšším počtem stání (tj. 7), který by zoo zvolila nejpravděpodobněji. Tento model stojí 8.283 Kč [42].

Obr. č. 3.13. : Bezpečnostní stojan s kolem

Zdroj: <http://www.cyklistikakrnov.com/CykloKrnovsko/bezpecnostni-stojany-na-kola.html>

Závěr

Diplomová práce je rozdělena do 2 základních okruhů: první nás seznamuje se samotnými zoologickými zahradami, nastiňuje jejich historický i současný vývoj, ukazuje, jak tyto organizace hospodaří; druhá část pomocí SWOT analýzy přináší pohled na silné a slabé stránky a na vnější příležitosti a ohrožení, přibližuje plány nejbližší budoucnosti a v neposlední řadě zahrnuje možné kroky ke zvýšení atraktivnosti pro turisty nebo ke zlepšení služeb pro návštěvníky.

Z prvních dvou kapitol práce vyplývá, že obě sledované zoologické zahrady vznikají ve srovnatelné době 50. let minulého století obdobným způsobem, a to převážně pomocí brigádnických akcí „Z“. Ač zpočátku nebyla jejich existenci přikládána vážnost, obstály v čase a dnes jsou obě významnou součástí snahy v boji o zachování biologické rozmanitosti a rovněž jsou váženými členy národních a i mezinárodních organizací, jakými jsou např. EAZA nebo WAZA.

Rozdíly můžeme pozorovat u ekonomických dat. Zoologická zahrada Ostrava, jakožto větší ze sledovaných a zřizována také větším městem, získává o poznání více financí (v průměru o 11.649.351,08 Kč více než Olomouc), ale také jich o poznání více vynaloží, ať už při běžném udržování svého areálu v chodu, nebo při investičních akcích ve snaze učinit podmínky pro chovanou zvěř moderními a vyhovujícími chovným standardům (celkové náklady jsou v porovnání se Zoo Olomouc vyšší o 16.726.322,04 Kč). Olomoucká zoo naproti tomu láká více návštěvníků, a to až o 42.635,83 osob v průměru za sledované období.

Velice nečekané je také pozorování výsledků hospodaření. Obě městské organizace totiž v žádném ze sledovaných let nekončí ztrátou. Při srovnání průměrů za komparované období je na tom lépe ostravská zoo, která má VH vyšší až o 586.493,12 Kč. A pozitivní je i jejich samostatnost - olomoucká zoo vykazuje konstantní trend a u ostravské trend dokonce roste. Při zprůměrování samostatnosti v letech 2004 – 2009 je na tom mnohem lépe Zoo Olomouc, která vykazuje samostatnost 50,61%, což je o 12,39% více než u Zoo Ostrava.

I přes pozitivní zjištění jsou finance stále jedním z ohrožení zoologických zahrad, které musejí spoléhat na svého zřizovatele a na dotace ze státního rozpočtu.

Z celé práce lze tedy vyvodit zjištění, že Zoologická zahrada Olomouc se snaží udržovat příjemné prostředí pro své svěřence a návštěvníky, Zoologická

zahrada Ostrava se naproti tomu snaží svůj areál, díky vysokým dotacím od zřizovatele, modernizovat a pouští se do mnoha odvážných projektů.

Cílem bylo seznámení se s oběma zoologickými zahradami, s jejich činností, historií, současností a především s jejich hospodařením s možností vytvoření kroků ke zvýšení návštěvnické atraktivnosti. Tohoto cíle bylo dosaženo. V závěru 3. kapitoly jsou sepsány návrhy, které mohou posloužit jako inspirace pro obě zoologické zahrady.

Dokončení jednotlivých projektů obou zoologických zahrad a sledování, zda byla přijata některá opatření zmíněná v návrzích, by mohly v budoucnu sloužit jako bohatý zdroj témat pro další podobné akce.

Na závěr bych ráda poděkovala vedoucímu diplomové práce panu prof. Ing. Dušanu Smolíkovi, DrSc., paní Ing. Pavlíně Konečné, paní Haně Labské, panu Ing. Janu Hüttnerovi a panu Mgr. Luděkovi Richtrovi za poskytnutí potřebných informací k vypracování této práce.

Seznam použité literatury

- [1.] BARTÁKOVÁ, Š.; ČOLAS, P. *Http://www.zoo-ostrava.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-05-12]. Zoologická zahrada Ostrava Výroční zpráva 2007. Dostupné z WWW: <<http://www.zoo-ostrava.cz/download/zprava2007.pdf>>.
- [2.] BARTÁKOVÁ, Š.; ČOLAS, P. *Http://www.zoo-ostrava.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-05-12]. Zoologická zahrada Ostrava Výroční zpráva 2008. Dostupné z WWW: <<http://www.zoo-ostrava.cz/download/zprava2008.pdf>>.
- [3.] MGR. DERLICH, S. *Http://www.zoo-ostrava.cz* [online]. 2005 [cit. 2010-05-08]. Zoologická zahrada Ostrava Výroční zpráva 2004. Dostupné z WWW: <<http://www.zoo-ostrava.cz/download/zprava2004.pdf>>.
- [4.] MGR. DERLICH, S.; ČOLAS, P. *Http://www.zoo-ostrava.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-05-12]. Zoologická zahrada Ostrava Výroční zpráva 2005. Dostupné z WWW: <http://www.zoo-ostrava.cz/_beta/?akce=zprava>.
- [5.] MGR. DERLICH, S.; ČOLAS, P. *Http://www.zoo-ostrava.cz* [online]. 2007 [cit. 2010-05-12]. Zoologická zahrada Ostrava Výroční zpráva 2006. Dostupné z WWW: < <http://www.zoo-ostrava.cz/download/zprava2006.pdf> >.
- [6.] CHVÁTAL, D. *E15* [online]. 2.3.2006 [cit. 2011-03-29]. S jakou bankou vyberete nejlevněji z bankomatu?. Dostupné z WWW: <<http://finexpert.e15.cz/s-jakou-bankou-vyberete-nejlevneji-z-bankomatu>>.
- [7.] JIROUŠEK, V.T., et al. *Zoologické zahrady České republiky a jejich přínos k ochraně biodiversity*. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2005. 52 s. ISBN 80-7212-362-9.
- [8.] KADLÍKOVÁ, L. *Http://www.priroda.cz* [online]. 8. července 2004 [cit. 2010-05-10]. ZOO Olomouc. Dostupné z WWW: <<http://www.priroda.cz/clanky.php?detail=112>>. ISSN 1801-2787.
- [9.] KALOUSKOVÁ, Š.; ČOLAS, P. *Http://www.zoo-ostrava.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-11-27]. Zoologická zahrada Ostrava Výroční zpráva 2009. Dostupné z WWW: <<http://www.zoo-ostrava.cz/download/zprava2009.pdf>>.
- [10.] KOŘÍNEK, M., et al. *ZOO Olomouc včera a dnes*. 1.vydání. Olomouc: Zoologická zahrada Olomouc, 2006. 126 s. ISBN 80-7080-587-0.

- [11.] KOŘÍNEK, M., et al. *Http://zoo-olomouc.cz* [online]. 2007 [cit. 2010-05-07]. Zoologická zahrada Olomouc Výroční zpráva 2006. Dostupné z WWW: <http://zoo-olomouc.cz/ftp/vyrocni_zpravy/vyrocni_zprava2006.pdf>.
- [12.] MAREK, P., et al. Studijní průvodce financemi podniku. 1.vydání. Praha: Ekopress, s.r.o., 2006. 623 s. ISBN 80-86929-49-1.
- [13.] OPLETALOVÁ, P. *Olomoucký deník* [online]. 21.12.2010 [cit. 2011-03-25]. Zoo staví nový vstup, takto bude vypadat. Podívejte se. Dostupné z WWW: <http://olomoucky.denik.cz/zpravy_region/zoo-olomouc-novy-vstup-20101220.html>.
- [14.] POLÁČEK, M. *IDnes.cz: Olomoucký kraj* [online]. 16.2.2011 [cit. 2011-04-13]. Olomoucká radnice chce u zoo na Svatém Kopečku vybudovat obří parkoviště pro 359 aut. Dostupné z WWW: <http://olomouc.idnes.cz/olomoucka-radnice-chce-u-zoo-na-svatem-kopecku-vybudovat-obri-parkoviste-pro-359-aut-gkq-/olomouc-zpravy.asp?c=A110215_1532943_olomouc-zpravy_stk>.
- [15.] STEHLÍK, J., et al. 50 let ZOO Ostrava. Ostrava : Repronis, 2001. 98 s. ISBN 80-86122-81-6.
- [16.] RNDR. VESELÁ, L., et al. *Http://zoo-olomouc.cz* [online]. 2005 [cit. 2010-05-07]. Zoologická zahrada Olomouc Výroční zpráva 2004. Dostupné z WWW: <http://zoo-olomouc.cz/ftp/vyrocni_zpravy/vyrocni_zprava2004.pdf>.
- [17.] RNDR. VESELÁ, L., et al. *Http://zoo-olomouc.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-05-07]. Zoologická zahrada Olomouc Výroční zpráva 2005. Dostupné z WWW: <http://zoo-olomouc.cz/ftp/vyrocni_zpravy/vyrocni_zprava2005.pdf>.
- [18.] RNDR. VESELÁ, L., et al. *Http://zoo-olomouc.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-05-07]. Zoologická zahrada Olomouc Výroční zpráva 2007. Dostupné z WWW: <http://zoo-olomouc.cz/ftp/vyrocni_zpravy/vyrocni_zprava2007.pdf>.
- [19.] RNDR. VESELÁ, L., et al. *Http://zoo-olomouc.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-05-07]. Zoologická zahrada Olomouc Výroční zpráva 2008. Dostupné z WWW: <http://zoo-olomouc.cz/ftp/vyrocni_zpravy/vyrocni_zprava2008.pdf>.

- [20.] RNDR. VESELÁ, L., et al. *Http://zoo-olomouc.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-11-23]. Zoologická zahrada Olomouc Výroční zpráva 2009. Dostupné z WWW: <http://zoo-olomouc.cz/ftp/vyrocni_zpravy/vyrocni_zprava2009.pdf>.
- [21.] VETEŠKOVÁ, M. *Český rozhlas* [online]. 28.9.2010 [cit. 2011-03-25]. Olomouc rozděluje parkoviště u ZOO na Svatém Kopečku. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/zpravy/regiony/_zprava/olomouc-rozdeluje-parkoviste-u-zoo-na-svatem-kopecku--789714>.
- [22.] Česká republika. Zákon č.162/2003 Sb., o zoologických zahradách. In Sbírka zákonů České republiky. 2003, 61, s. 162-167.
- [23.] Www.sagit.cz [online]. 2003 [cit. 2010-05-07]. Sbírka zákonů. Dostupné z WWW: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb03162&cd=76&typ=r>>.
- [24.] Ministerstvo životního prostředí [online]. 2008 [cit. 2010-10-29]. Zoologické zahrady. Dostupné z WWW: <http://www.mzp.cz/cz/zoologicke_zahrady>.
- [25.] *Http://www.zoo-ostrava.cz* [online]. 2005 [cit. 2010-05-08]. Historie. Dostupné z WWW: <http://www.zoo-ostrava.cz/_beta/?akce=historie>.
- [26.] *Zoo-olomouc.cz* [online]. 2008 [cit. 2011-01-28]. Zoo Olomouc. Dostupné z WWW: <<http://zoo-olomouc.cz/app/uvod/1>>.
- [27.] *Zoo-ostrava.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-02-10]. Zoo Ostrava - Příroda na dosah. Dostupné z WWW: <<http://www.zoo-ostrava.cz/>>.
- [28.] *Http://www.kudyznudy.cz* [online]. 2007-2010 [cit. 2010-05-08]. Zoologická zahrada Olomouc - Svatý Kopeček. Dostupné z WWW: <<http://www.kudyznudy.cz/cs/aktivity/2008-01-29-1415-za-zabavou-za-poznamim-olomouc.html?bl=true>>.
- [29.] *Http://zoo-olomouc.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-05-07]. Historie. Dostupné z WWW: <<http://zoo-olomouc.cz/app/historie>>.
- [30.] *Mapy.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-03-29]. Dostupné z WWW: <www.mapy.cz>.
- [31.] *Google mapy* [online]. 2011 [cit. 2011-03-29]. Dostupné z WWW: <<http://maps.google.cz/>>.
- [32.] *LifeWeb Interactive* [online]. 2010 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.lwi.cz/o-nas>>.

- [33.] *Česká společnost ornitologická* [online]. 7.4.2003 [cit. 2011-04-12]. Naše sovy. Dostupné z WWW: <<http://www.birdlife.cz/index.php?ID=416>>. ISSN 1803-6791.
- [34.] *For Living* [online]. 2005 [cit. 2011-03-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.nabytek-forliving.cz/>>.
- [35.] *Olomouc.eu* [online]. 2.7.2010 [cit. 2011-03-25]. Schválené projekty IPRÚ Olomouc. Dostupné z WWW: <[http://www.olomouc.eu/iprm/ipru/uspesne-projekty-ipru/schvalene-projekty_\(cesky\)?article_id=6190#zoo](http://www.olomouc.eu/iprm/ipru/uspesne-projekty-ipru/schvalene-projekty_(cesky)?article_id=6190#zoo)>.
- [36.] *Odpadkove-kose.info* [online]. 18.5.2009 [cit. 2011-03-29]. Dostupné z WWW: <<http://odpadkove-kose.info/>>.
- [37.] *Nazeleno.cz* [online]. 2008 [cit. 2011-03-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.nazeleno.cz/>>. ISSN 1803-4160.
- [38.] *Zentai-cz.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-03-30]. Maskot kostýmy. Dostupné z WWW: <http://www.zentai-cz.cz/maskot-kostymy/?Trideni=CenaZbozi_M1>.
- [39.] *Future beach* [online]. 2008 [cit. 2011-03-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.slapadla.eu/Cenik/>>.
- [40.] *www.cyklistikakrnov.cz* [online]. 2008 [cit. 2011-03-06]. Bezpečnostní stojany na kola. Dostupné z WWW: <<http://www.cyklistikakrnov.com/CykloKrnovsko/bezpecnostni-stojany-na-kola.html>>.
- [41.] *www.ostrava.cz* [online]. 2006 [cit. 2011-03-06]. Ostravská radnice. Dostupné z WWW: <<http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostava/cache/offonce/ostava/o-meste/ostavska-radnice-mesicnik/archiv-2000-2006/duben-2006;jsessionid=72FE6427224E28BD59535CE44CB33DCF>>.
- [42.] *www.tano.cz* [online]. 4.4.2011 [cit. 2011-04-12]. Ceník stojanů Velock. Dostupné z WWW: <http://www.tano.cz/CENIK_STOJANY_NA_KOLA_VELOCK_2011.pdf>.
- [43.] *Zoobrna.cz* [online]. 2007 [cit. 2011-03-28]. Zoo Brno. Dostupné z WWW: <<http://www.zoobrna.cz/>>.
- [44.] *Zooplzen.cz* [online]. 2010 [cit. 2011-03-28]. Zoo Plzeň - Docela jiný svět. Dostupné z WWW: <<http://www.zooplzen.cz/>>.

- [45.] *Zoopraha.cz* [online]. 2008 [cit. 2011-03-28]. Zoo Praha - Made in nature. Dostupné z WWW: <<http://www.zoopraha.cz/cs/>>.
- [46.] *Zoo-vyskov.cz* [online]. 2009 [cit. 2011-03-28]. ZOO Park Vyškov. Dostupné z WWW: <<http://www.zoo-vyskov.cz/>>.
- [47.] *Zoo-kv.cz* [online]. 2010 [cit. 2011-03-10]. Zoologická zahrada Karlovarského kraje. Dostupné z WWW: <<http://www.zoo-kv.cz/z6.html>>.
- [48.] *WordPress.com* [online]. 2.8.2007 [cit. 2011-04-13]. Odpad a jeho třídění v budoucnu. Dostupné z WWW: <<http://luckyfirst.wordpress.com/2007/08/02/odpad-a-jeho-trideni-v-budoucnu/>>.
- [49.] *Zoo-olomouc.cz* [online]. 2005 [cit. 2011-03-10]. Centrální výtopna na biomasu. Dostupné z WWW: <<http://zoo-olomouc.cz/app/sekce/53/vytopna>>.

Seznam zkratek

ČOV	čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
DMS	dárcovská SMS (služba krátkých textových zpráv, z angl. Short Message Service)
EAZA	Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií
EEP	Evropský zachovný program
EHS	Evropské hospodářské společenství
FRIM	Fond reprodukce investičního majetku
JNV	Jednotný národní výbor
KNV	Krajský národní výbor
KÚOK	Krajský úřad Olomouckého kraje
MSK	Moravskoslezský kraj
MSO	Ministerstvo školství a osvěty
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OZE	obnovitelné zdroje energie
p.o.	pionýrská organizace
ROP	Regionální operační program
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí České republiky
SROP	Společný regionální operační program
UCSZ	Unie českých a slovenských zoologických zahrad
ÚP	úřad práce
USA	Spojené státy americké
ÚSC	územně samosprávný celek
VH	výsledek hospodaření
WAZA	Světová asociace zoologických zahrad a akvárií

ZO ČSOP	základní organizace Českého svazu ochránců přírody
ZTP	zvlášť tělesně postižený
ZTP/P	zvlášť tělesně postižený s průvodcem

Seznam grafů

Graf č.1.1 :	Vývoj celkových nákladů Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009 ...	18
Graf č.1.2.:	Vývoj celkových výnosů Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009	19
Graf č.1.3.:	Vývoj tržeb ze vstupného Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009..	19
Graf č.1.4.:	Vývoj návštěvnosti Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009	20
Graf č.1.5.:	Vývoj výsledku hospodaření Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009	21
Graf č.1.6.:	Vývoj procenta soběstačnosti Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009	21
Graf č.1.7.:	Vývoj stálých aktiv Zoo Olomouc v období let 2004-2009.....	22
Graf č.1.8.:	Vývoj oběžných aktiv Zoo Olomouc v období let 2004 - 2009.....	23
Graf č.1.9.:	Vývoj pasiv Zoo Olomouc v období let 2004-2009	24
Graf č.2.1.:	Vývoj celkových nákladů Zoo Ostrava v období let 2004-2009	36
Graf č.2.2.:	Vývoj celkových výnosů Zoo Ostrava v období let 2004-2009	36
Graf č.2.3.:	Vývoj tržeb ze vstupného Zoo Ostrava v období let 2004-2009.....	37
Graf č.2.4.:	Vývoj návštěvnosti Zoo Ostrava v období let 2004-2009	37
Graf č.2.5.:	Vývoj výsledků hospodaření Zoo Ostrava v období let 2004-2009.....	38
Graf č.2.6.:	Vývoj procenta soběstačnosti Zoo Ostrava v období let 2004-2009	39
Graf č.2.7.:	Vývoj stálých aktiv Zoo Ostrava v období let 2004-2009.....	40
Graf č.2.8.:	Vývoj oběžných aktiv Zoo Ostrava v období let 2004-2009	40
Graf č.2.9.:	Vývoj pasiv Zoo Ostrava v období let 2004-2009	41

Seznam obrázků

Obr. č. 3.1. :	Billboardy s ekologickou osvětou v Zoo Olomouc	49
Obr. č. 3.2. :	Propojenost Zoo Olomouc s dalšími turisticky zajímavými	50
Obr. č. 3.3. :	Mapa zoologických zahrad v ČR a na Slovensku	52
Obr. č. 3.4. :	Nevhodně umístěný billboard o třídění odpadů v Zoo Ostrava	55
Obr. č. 3.5. :	Zoologické zahrady v ČR a SR (billboard v Zoo Ostrava)	57
Obr. č. 3.6. :	Vizualizace vstupu do Zoo Olomouc	58
Obr. č. 3.7. :	Vizualizace expozice tygrů ussurijských	61
Obr. č. 3.8. :	Dosluhující medvědinec	62
Obr. č. 3.9. :	Dřevěný vozík k zapůjčení v Zoo Ostrava	65
Obr. č. 3.10. :	Automaty s kmením pro zvěř v Zoo Ostrava	66
Obr. č. 3.11. :	Informační kiosk v Zoo Olomouc	69
Obr. č. 3.12. :	Automatická pokladna ve vstupu do Zoo Parku Vyškov	73
Obr. č. 3.13. :	Bezpečnostní stojan s kolem	74

Seznam tabulek

Tab. č. 3.1. :	Grafické znázornění SWOT analýzy olomoucké zoo	46
Tab. č. 3.2. :	Náklady na reprezentaci vynaložené Zoologickou zahradou Olomouc v letech 2004-2009	48
Tab. č. 3.3. :	Podíl olomoucké zoologické zahrady na ochraně fauny	48
Tab. č. 3.4. :	Vývoj hodnot určených jako finanční hrozby Zoologické zahrady Olomouc v letech 2004-2009	51
Tab. č. 3.5. :	Grafické znázornění SWOT analýzy ostravské zoo	52
Tab. č. 3.6. :	Náklady na reprezentaci vynaložené Zoologickou zahradou Ostrava v letech 2004-2009	53
Tab. č. 3.7. :	Podíl na ochraně fauny Zoologické zahrady Ostrava v letech 2004-2009	53
Tab. č. 3.8. :	Náklady na opravu a udržování v Zoologické zahradě Ostrava v letech 2004-2009	55
Tab. č. 3.9. :	Porovnání návštěvnosti s tržbami ze vstupného v Zoo Ostrava v letech 2004-2009	57

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že:

-jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

-beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);

-souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB – TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB – TUO;

-bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

-bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě, dne 29. 4. 2011

.....

Adresa trvalého bydliště:

Lumírova 9, Ostrava – Výškovice, 700 30

Seznam příloh

Příloha č. 1.:	Srovnávací tabulky olomoucké a ostravské zoologické zahrady za období let 2004 – 2009
Příloha č. 2.:	Graf vývoje aktiv Zoologické zahrady Olomouc
Příloha č. 3.:	Seznam související legislativy řízení zoologické zahrady
Příloha č. 4.:	Příloha č. 2 žádosti o dotaci ze zdrojů MŽP ČR
Příloha č. 5.:	Areál olomoucké zoologické zahrady
Příloha č. 6.:	Areál ostravské zoologické zahrady
Příloha č. 7.:	Botanizace v Zoo Ostrava
Příloha č. 8.:	Vzdělávací cedule v areálu ostravské zoo
Příloha č. 9.:	Stará pokladna Zoo Olomouc
Příloha č. 10.:	Současné parkoviště Zoo Olomouc a vizualizace možné stavby parkovacího domu
Příloha č. 11.:	Vizualizace Pavilonu evoluce v Zoo Ostrava
Příloha č. 12.:	Vizualizace Safari asijských kopytníků v Zoo Ostrava
Příloha č. 13.:	Pavilon hrochů v Zoo Ostrava
Příloha č. 14.:	Narozená slůňata v Zoo Ostrava
Příloha č. 15.:	Možné řešení odpadkových košů na tříděný odpad
Příloha č. 16.:	Současné vstupenky do Zoo Olomouc a Zoo Ostrava
Příloha č. 17.:	Logo Zoo Olomouc a Zoo Ostrava
Příloha č. 18.:	Vyhlídková věž a pavilon netopýrů v Zoo Olomouc

Srovnávací tabulky olomoucké a ostravské zoologické zahrady za období let 2004 – 2009

Základní ukazatele							
Ukazatel	Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celkové náklady (Kč)	Olomouc	36 339 209,26	41 795 285,52	44 472 720,83	46 552 968,16	48 538 308,16	52 565 167,45
	Ostrava	49 900 429,00	52 817 262,61	53 601 000,00	68 776 000,00	72 673 900,00	72 853 000,00
Celkové výnosy (Kč)	Olomouc	36 857 699,19	42 152 661,42	44 472 720,83	46 552 968,16	49 209 067,21	52 565 167,45
	Ostrava	50 817 276,00	53 813 899,22	54 140 000,00	69 931 000,00	73 365 000,00	73 620 000,00
Tržby ze vstupného (Kč)	Olomouc	13 581 639,00	16 142 081,79	15 365 359,61	16 869 520,00	16 154 913,00	19 240 731,00
	Ostrava	10 609 860,00	15 322 863,00	14 403 000,00	18 318 000,00	22 400 000,00	21 827 000,00
Návštěvnost	Olomouc	374 508	397 052	360 333	390 000	356 257	376 005
	Ostrava	299 499	337 254	309 049	329 702	363 944	358 892
Výsledek hospodaření (Kč)	Olomouc	518 489,93	357 375,90	-	-	670 759,05	-
	Ostrava	916 847,00	996 636,61	539 000,00	1 155 000,00	691 100,00	767 000,00
Soběstačnost (%)	Olomouc	47,56	51,65	52,99	55,50	45,49	50,44
	Ostrava	26,26	34,70	39,08	41,00	46,88	41,35

Aktiva a pasiva (k 31. 12.)							
Ukazatel	Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stálá aktiva celkem (Kč)	Olomouc	63 838 266,36	71 646 102,32	73 093 643,81	77 297 648,73	72 782 326,78	79 556 018,13
	Ostrava	258 376 006,04	269 948 685,44	360 778 565,55	375 037 037,36	398 655 835,23	481 840 890,00
Zvířata (Kč)	Olomouc	10 032 766,60	10 745 170,51	10 775 400,79	10 827 774,36	10 327 468,10	10 272 352,75
	Ostrava	7 012 971,93	6 624 184,92	6 483 278,20	6 734 689,27	6 694 035,17	6 803 230,00
Oběžná aktiva celkem (Kč)	Olomouc	25 446 929,24	20 958 924,30	23 421 810,99	17 734 840,87	24 318 602,63	18 267 523,85
	Ostrava	22 264 960,69	19 730 525,15	22 980 617,08	25 366 021,65	40 489 162,96	64 382 480,00
Úhrn aktiv (Kč)	Olomouc	89 285 195,60	92 605 026,62	96 515 454,80	95 032 489,60	97 100 929,41	97 823 541,98
	Ostrava	280 640 966,73	289 679 210,59	383 759 182,63	400 403 059,01	439 144 998,19	546 223 370,00

Příloha 1

Vlastní zdroje celkem (Kč)	Olomouc	82 954 425,77	83 776 411,98	90 062 112,68	88 518 434,75	90 335 229,21	90 978 711,22
	Ostrava	272 681 667,52	282 079 718,52	373 999 572,81	391 921 395,88	424 154 377,90	529 352 270,00
Cizí zdroje celkem (Kč)	Olomouc	6 330 769,83	8 828 614,64	6 453 342,12	6 514 054,85	6 765 700,20	6 844 830,76
	Ostrava	7 959 299,21	7 599 492,07	9 759 609,82	8 481 663,13	14 990 620,29	16 871 100,00
Úhrn pasiv (Kč)	Olomouc	89 285 195,60	92 605 026,62	96 515 454,80	95 032 489,60	97 100 929,41	97 823 541,98
	Ostrava	280 640 966,73	289 679 210,59	383 759 182,63	400 403 059,01	439 144 998,19	546 223 370,00

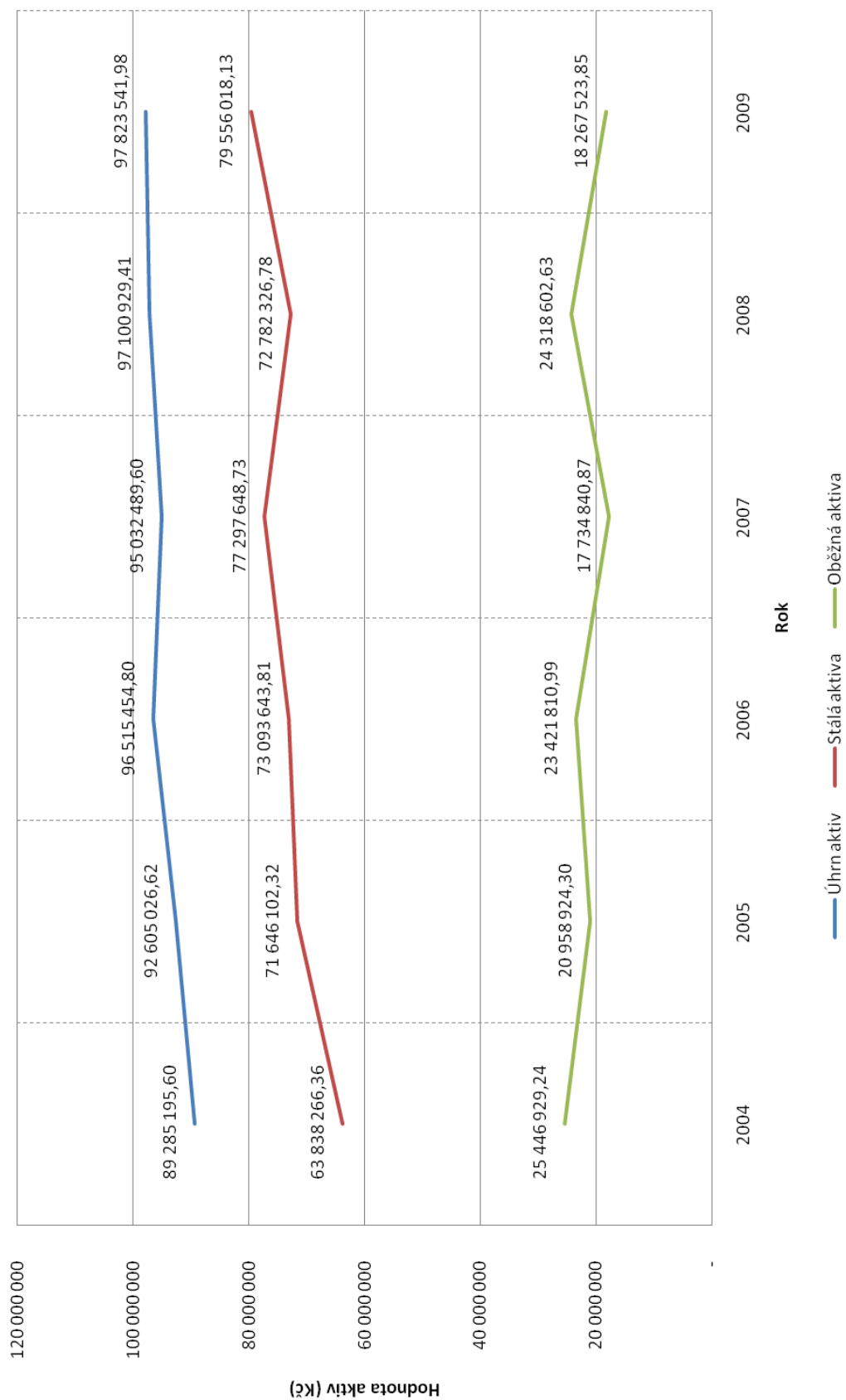
Další ukazatele							
Ukazatel	Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Spotřeba materiálu (Kč)	Olomouc	10 178 170,69	10 720 438,48	8 680 574,27	10 254 919,67	9 207 045,81	10 469 713,15
	Ostrava	8 647 000,00	10 098 000,00	8 223 000,00	10 984 000,00	13 625 000,00	12 583 000,00
Spotřeba energie (Kč)	Olomouc	2 483 023,60	2 314 996,45	2 357 176,72	2 670 127,60	3 172 213,76	2 992 791,11
	Ostrava	4 385 000,00	6 628 000,00	7 101 000,00	6 922 000,00	7 998 000,00	8 880 000,00
Opravy a udržování (Kč)	Olomouc	620 114,43	387 593,28	555 716,81	946 412,12	353 378,98	577 351,95
	Ostrava	2 191 000,00	2 074 000,00	2 892 000,00	3 539 000,00	3 739 000,00	5 013 000,00
Náklady na reprezentaci (Kč)	Olomouc	32 116,89	46 377,45	89 808,41	57 148,14	46 469,83	53 971,15
	Ostrava	15 000,00	20 000,00	82 000,00	71 000,00	41 000,00	44 000,00
Mzdové náklady (Kč)	Olomouc	11 600 000,00	13 450 000,00	13 814 000,00	14 300 000,00	15 369 900,00	15 850 000,00
	Ostrava	16 454 068,23	16 078 000,00	17 393 000,00	18 417 000,00	19 763 000,00	22 060 000,00
Počet zaměstnanců (osob)	Olomouc	x	x	72	73	68	70
	Ostrava	97	94	92	86	87	101
Léčiva a veterinární péče (Kč)	Olomouc	x	x	x	x	847 496,05	800 124,67
	Ostrava	522 000,00	651 000,00	665 000,00	781 000,00	824 000,00	1 000 000,00

Příloha 1

Sponzorské dary							
Ukazatel	Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sponzorské dary celkem (Kč)	Olomouc	1 189 110,00	1 496 754,00	1 542 157,55	-	1 405 637,00	1 699 406,00
	Ostrava	674 000,00	861 000,00	2 180 000,00	1 958 000,00	6 141 000,00	3 143 000,00
Z toho DMS (Kč)	Olomouc	x	x	x	15 390,00	563 148,62	935 454,61
	Ostrava	x	x	22 000,00	41 000,00	41 000,00	4 000,00

Chovaná zvíř							
Ukazatel	Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Počet chovaných kusů	Olomouc	1 635	1 794	1 995	1 798	1 630	1 567
	Ostrava	1 302	1 445	1 465	1 718	1 535	2 919
Počet chovaných druhů	Olomouc	324	378	378	398	401	354
	Ostrava	272	265	268	315	305	354
Náklady na krmný den (Kč)	Olomouc	12 998,00	14 706,00	12 841,00	13 951,00	13 791,00	14 996,86
	Ostrava	8 912,33	8 547,95	9 087,67	9 887,67	13 386,30	11 800,00

Vývoj aktiv Zoo Olomouc v období let 2004-2009

Související legislativa

Provoz zoologických zahrad se řídí podle zákona č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů (zákon o zoologických zahradách). Další související legislativa:

- zákon 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon)
- zákon 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- zákon 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
- zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES)
- Směrnice Rady č. 99/22/ES, o chovu volně žijících živočichů v zoologických zahradách
- zákon č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů
- zákon České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.
- zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů
- obchodní zákoník
- zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů
- zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění zákona č. 309/2002 Sb.
- zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění zákona č. 309/2002 Sb.
- zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání
- zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

- zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 97/1974 Sb., o archivnictví, ve znění pozdějších předpisů. [18]

Příloha č. 2 žádosti o dotaci ze zdrojů MŽP ČR

Příloha č. 2 č.j.:882/M/10
16809/ENV/10

VZOR

Seznam druhů, předpokládané náklady na jejich chov
a výše požadované dotace

Žadatel:

Dotateční titul:

Předmět podpory:

Český název druhu/taxonu	Latinský název druhu/taxonu	Kategorie ochrany	Náklady (1ks/rok)	Počet ks (x)	Celk. náklady x ks/rok (Kč)	Požad. dotace (Kč)	Dotace (%)
					součet	součet	

Vysvětlivky:

Kategorie ochrany

Dot. titul A	Ohrožené druhy	EU/A, EU/B
předmět podpory	světové	EEP
1.1-1.4	fauny	ESB
	(OD)	ISB
Dot. titul B	Zvláště	KOH
předmět podpory	chráněné	SOH
2.1, 2.2, 2.3	druhy (ZCHD)	OH
Dot. titul B	Plemena	
předmět podpory	domácích	
2.5.	zvířat (PDZ)	

OD	ohrožené druhy světové fauny
EU/A, EU/B	druhy uvedené v příloze A a B k nařízení Komise (ES) č. 407/2009 ze dne 14. května 2009, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. prosince 1996, o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi
EEP	druhy zařazené do Evropských programů chovu ohrožených druhů EAZA
ESB	druhy zařazené do evropských plemenových knih
ISB	druhy zařazené do mezinárodních plemenových knih
ZCHD	zvláště chráněné druhy fauny ČR druhy uvedené v příloze č. III vyhlášky ministerstva životního prostředí ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (novela účinná od 8.5.2006)
KOH	kriticky ohrožený druh
SOH	silně ohrožený druh
OH	ohrožený druh
PDZ	plemena domácích zvířat uvedená v příl. č. 6 této směrnice

náklady

předpokládané náklady na krmivo za rok 2010

Zdroj: www.mzp.cz

Areál olomoucké zoologické zahrady

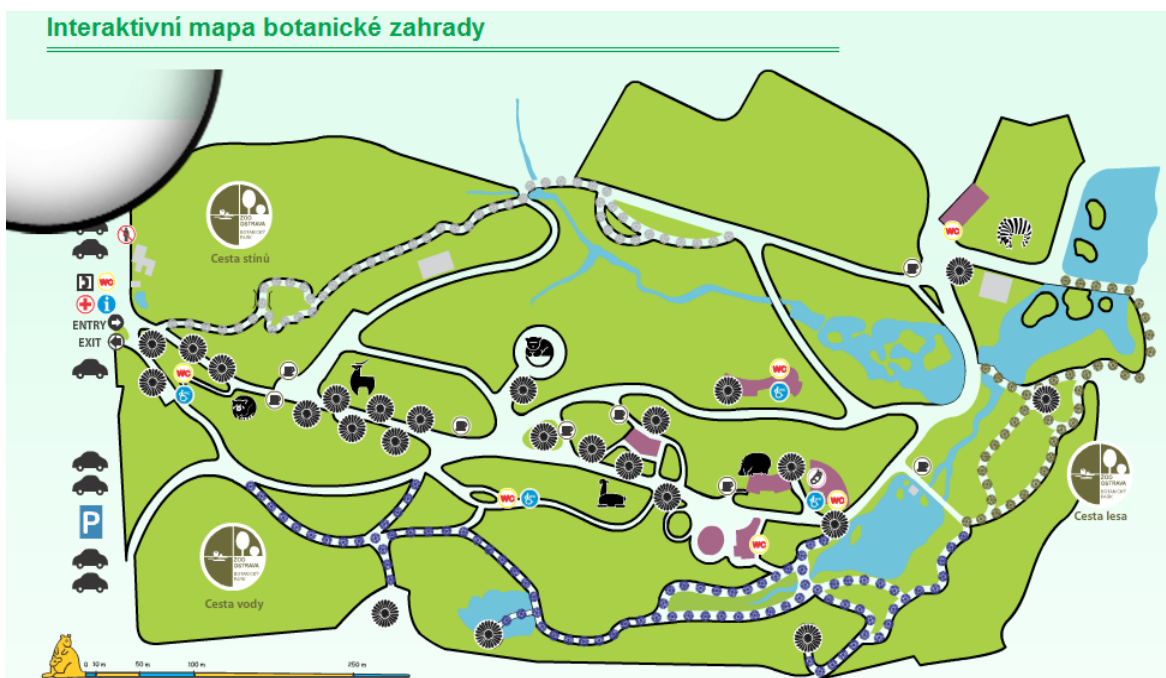
Zdroj: http://zoo-olomouc.cz/app/mapa_zoo

Areál ostravské zoologické zahrady

Zdroj: <http://www.zoo-ostrava.cz/cz/prochazka-po-zoo/interaktivni-mapa-zoologicka/>

Botanizace v Zoologické zahradě Ostrava

Zdroj: <http://www.zoo-ostrava.cz/cz/prochazka-po-zoo/interaktivni-mapa-botanicka/>

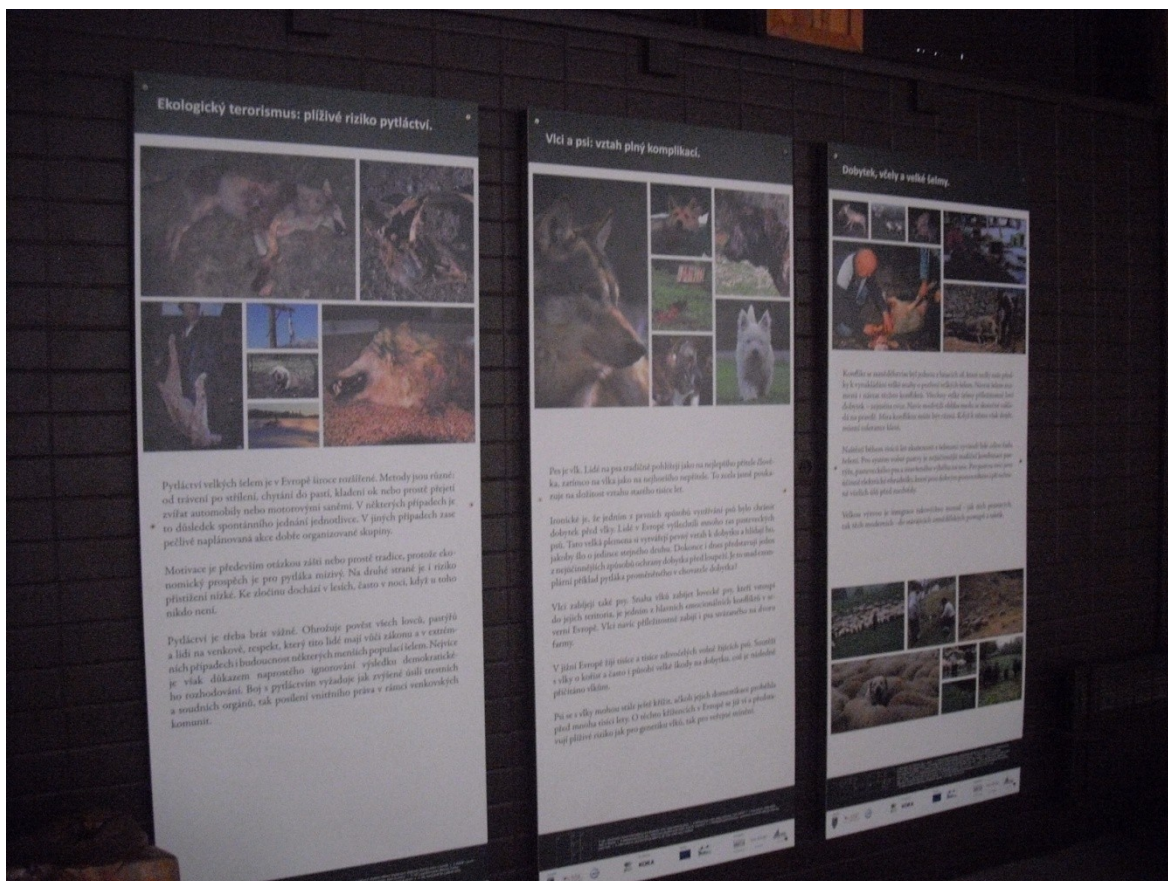
Zdroj: vlastní archiv

Zdroj: vlastní archiv

Vzdělávací cedule v areálu Zoo Ostrava

Zdroj: vlastní archiv (celá příloha 8)

Stará pokladna v Zoo Olomouc

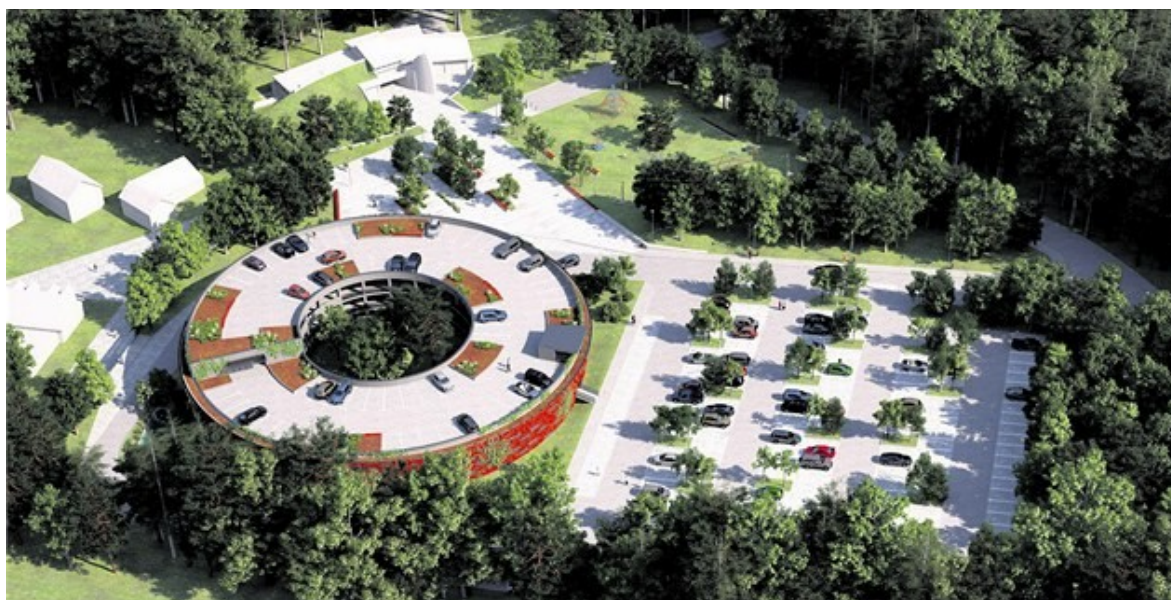

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Zoo_Olomouc_-_entrance.jpg

Současné parkoviště Zoo Olomouc a vizualizace možné stavby parkovacího domu

Zdroj: vlastní archiv

Zdroj: http://olomouc.idnes.cz/olomoucka-radnice-chce-u-zoo-na-svatem-kopecku-vybudovat-obri-parkoviste-pro-359-aut-gkq-/olomouc-zpravy.asp?c=A110215_1532943_olomouc-zpravy_stk

Vizualizace Pavilonu evoluce v Zoo Ostrava

Zdroj: <http://www.zoo-ostrava.cz/cz/projekty/457-pavilon-evoluce.html> (celá příloha 11)

Vizualizace Safari asijských kopytníků v Zoo Ostrava

Zdroj: <http://www.zoo-ostrava.cz/cz/projekty/459-safari-asijskych-kopytniku.html>

(celá příloha 12)

Pavilon hrochů

Zdroj: vlastní archiv

Zdroj: <http://www.zoo-ostrava.cz/cz/projekty/454-rekonstrukce-pavilonu-hrochu-v-zoo-ostrava.html>

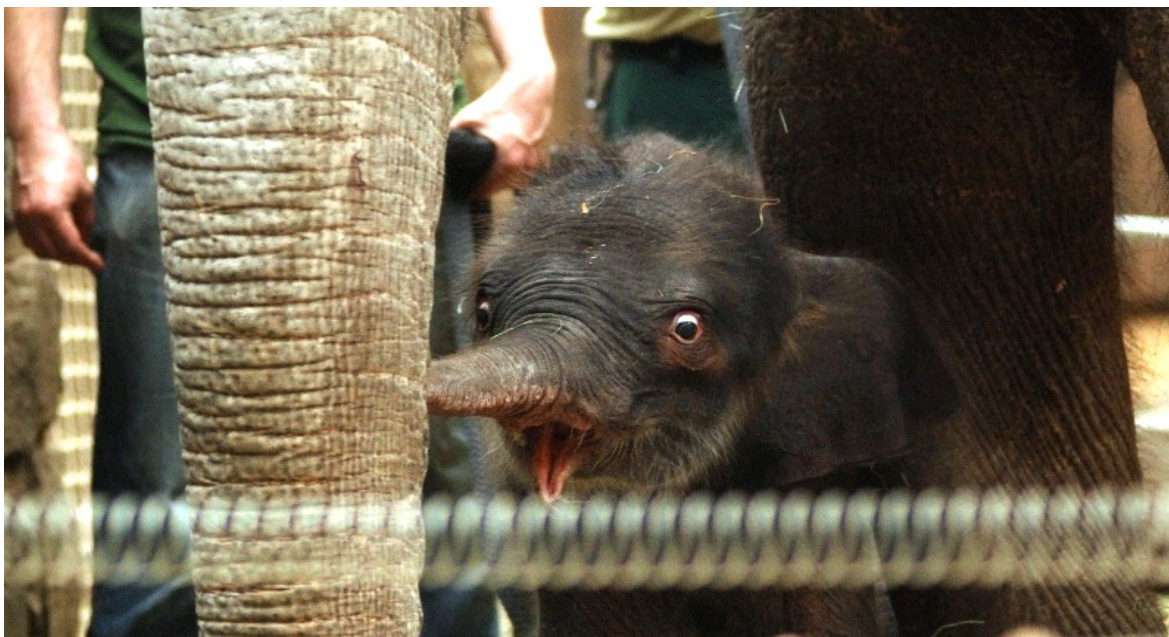
Narozená slůňata v Zoo Ostrava

Sameček narozený 11. 3. 2011 slonici Vishesh.

Zdroj: <http://www.zoo-ostrava.cz/cz/novinky/576-aktualni-informace-o-slonim-mladeti/>

Samička narozená 12. 4. 2011 slonici Johti.

Zdroj: <http://www.zoo-ostrava.cz/cz/novinky/587-druhe-slune-v-zoo-ostrava-je-na-svete/>

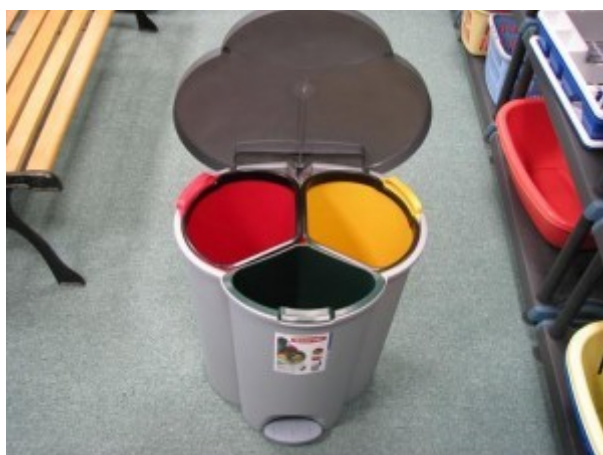
Možné řešení odpadkových košů na tříděný odpad v Zoo Ostrava

Odpadkové koše na tříděný odpad podle Zoo Olomouc

Zdroj: vlastní archiv

Další z možností:

Zdroj: <http://odpadkove-kose.info/kose-a-trideni-odpadu/>

Řešení třídění z Německa

Zdroj: <http://www.nazeleno.cz/bydleni/odpady-1/novy-zakon-o-odpadech-1-000-kc-za-popelnici-a-zakaz-igelitovych-tasek.aspx>

Zdroj: <http://luckyfirst.wordpress.com/2007/08/02/odpad-a-jeho-trideni-v-budoucnu/>

Třídění odpadů v Budapešti, Maďarsko

Zdroj: vlastní archiv

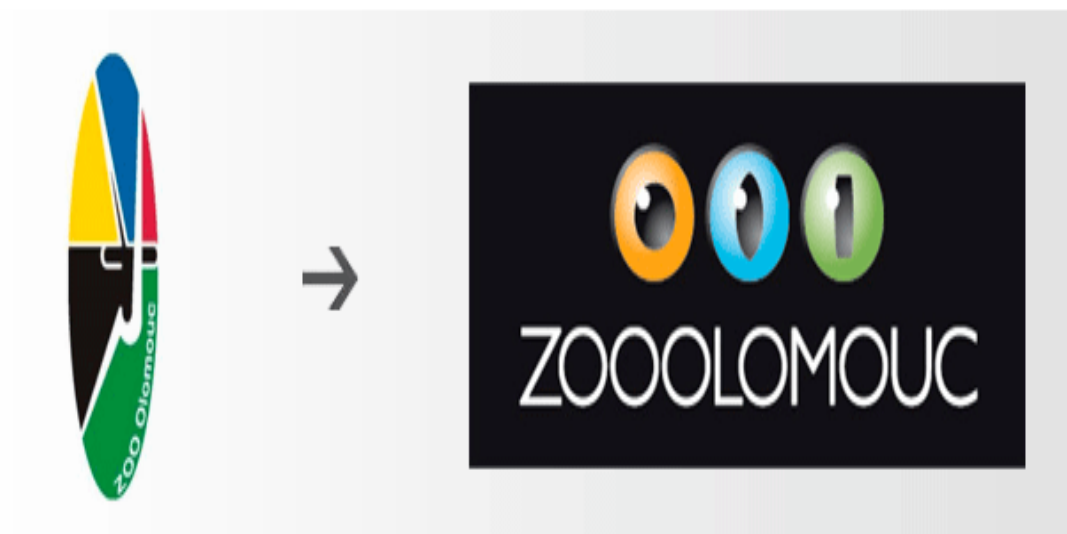
Současné vstupenky do Zoo Olomouc a Zoo Ostrava

Zdroj: vlastní materiály

Logo Zoo Olomouc a Zoo Ostrava

Přeměna loga olomoucké zoo (staré a současné logo)

Zdroj: <http://www.font.cz/logo/zoo-olomouc-ma-nove-logo.html>

Zdroj: <http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/lang/cs/pid/3568>

Vyhlídková věž a pavilon netopýrů v Zoo Olomouc

Zdroj: vlastní archiv

Zdroj: vlastní archiv